

PREIĻU NOVADA PUBLISKO BIBLIOTĒKU darba pārskats

2022

Saturs

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums	6
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	8
4. Personāls	12
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	20
6. Krājums	36
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	44
8. Novadpētniecība.....	66
9. Projekti	79
10. Publicitāte.....	81
11. Sadarbības tīkla raksturojums	91

SAĪSINĀJUMI

PGB – Preiļu Galvenā bibliotēka

PGB struktūrvienības — Preiļu novada publiskās bibliotēkas

BLN — Bērnu literatūras nodaļa

PII – pirmsskolas izglītības iestāde

BIS ALISE — Bibliotēku informācijas sistēma ALISE

SBA — Starpbibliotēku abonements

CV — *Curriculum vitae* (latīņu val.) īss dzīves apraksts

EUR — eiro

ES — Eiropas Savienība

NVA — Nodarbinātības valsts aģentūra

PMLP — Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

KM — Kultūras ministrija

LBB — Latvijas Bibliotekāru biedrība

LBB JSS — Latvijas Bibliotekāru biedrības Jauno speciālistu sekcija

LNB — Latvijas Nacionālā bibliotēka

LNB BAC — Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centrs

LKA — Latvijas kultūras akadēmija

LKK — Latvijas Kultūras koledža

EDIC — Eiropas Digitālo inovāciju centrs

PREIĻU NOVADA PUBLISKO BIBLIOTĒKU GADA PĀRSKATA KOPSAVILKUMS

DARBA PRIORITĀTES

- Administratīvi teritoriālā reforma.
- Bibliotēku attīstības plānu izstrāde 2022. – 2026. gadam.
- Bibliotēku apmeklētāju atgriešana pēc Covid-19 samazināšanās un ierobežojumu atcelšanas.
- Literatūru un lasītprasmi veicinošu izstāžu un pasākumu rīkošana (t.sk. novadpētniecības).

Jauni pakalpojumi

Bibliotēkas sniedza pakalpojumus, kas saistīti ar valsts pārvaldi, tuvinot šos pakalpojumus pagasta iedzīvotājiem, iesaistījās atbalsta pasākumā siltumapgādes un apkures izmaksu segšanai mājāsaimniecībām, reģistrējot iesniegumus (vairāk informācijas [5.2. nodaļā](#) un [10.3. nodaļā](#)).

Nozīmīgi / jauni projekti

Aizkalnes un Sīļukalna bibliotēkas iesaistījās Viduslatgales pārnovadu fonda projektā “Iedzīvotāji veido savu vidi 2022”, realizējot projektus: “Nāc, piesēdies Aizkalnē!”, “Teritorijas labiekārtošana Sīļukalna pagasta centrā” ar finansējumu 550 EUR (vairāk informācijas [9. nodaļā](#)).

Krievijas iebrukuma Ukrainā radītā ietekme uz bibliotēku darbu pārskata periodā

Tika rīkoti gan atbalsta akcijas, pasākumi Ukrainas iedzīvotājiem, gan veidotas informatīvas izstādes, paužot solidaritāti Ukrainai (vairāk informācijas [5.2 nodaļā](#), [5.8. nodaļā](#), [7.4. nodaļā](#) un [10.3. nodaļā](#)).

Latviešu Grāmatai 500 norises

PGB struktūrvienību darbinieki 28. oktobra metodiskās dienas seminārā (pēc informācijas saņemšanas no LNB 27. oktobra semināra “Pirmās grāmatas latviešu valodā 500. gadadienas atzīmēšana un bibliotēku tīkls”) tika informēti par nepieciešamību iesaistīties norišu ciklā “Latviešu grāmatai 500”, kur aktivitātes plānots sākt 2023. gadā.

Covid-19 ietekme

Aizvadītajā gadā bibliotēkas netika slēgta Covid-19 pandēmijas dēļ, bet līdz 1. martam klātienē bez iepriekšējas pieteikšanās tika apkalpoti tikai tie lietotāji, kuri spēja uzrādīt sadarbspējīgu Covid-19 sertifikātu *bērni līdz 12 gadu vecumam bibliotēku drīkstēja apmeklēt tikai ar pieaugušajiem, kuriem bija sadarbspējīgs Covid-19 sertifikāts. No 1. aprīļa tika atcelti visi pārējie ierobežojumi un apmeklētāju un aktivitāšu skaits bibliotēkās pieauga.

1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKU RAKSTUROJUMS

Preiļu novada publiskās bibliotēkas (turpmāk – PGB struktūrvienības) ir kultūras, informācijas un izglītības iestādes, kuras sniedz pagasta iedzīvotājiem nepieciešamās zināšanas un informāciju, organizē izstādes un kultūras pasākumus, veicina sabiedrības kopīgu attīstību, attīsta un papildina kultūrvidi, sekmē un attīsta mūžizglītības iespējas pagastā.

1.1. ĪSS SITUĀCIJAS APRAKSTS

Preiļu novadā pēc PMLP datiem iedzīvotāju skaits uz 01.01.2023. sastāda 17 059 iedzīvotājus, t.sk. Preiļu pilsētā 6 304 iedzīvotāji (pagastu teritorijās 10 755 iedzīvotāji).

Darbs PGB un PGB struktūrvienību sistēmā norit centralizētajā modelī, kas būtiski atvieglo sadarbību un PGB kā reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu.

Aglonas, Kastīres, Smelteru, Vārkavas bibliotēkām ir ārējie apkalpošanas punkti (skatīt [5.5. nodaļu](#)).

Pārskata periodā Preiļu novadā atrodas 11 izglītības iestāžu bibliotēkas:

1. Aglonas vidusskolas bibliotēka;
2. Galēnu pamatskolas bibliotēka;
3. Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzijas bibliotēka;
4. Pelēču pamatskolas bibliotēka;
5. Preiļu 1.pamatskolas bibliotēka;
6. Preiļu 2. vidusskolas bibliotēka;
7. Riebiņu vidusskolas bibliotēka;
8. Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma Struktūrvienības (RTRITS) Preiļi bibliotēka;
9. Rušonas pamatskolas bibliotēka;
10. Salas sākumskolas bibliotēka (pirms tam Salas pamatskolas bibliotēka);
11. Vārkavas pamatskolas bibliotēka (pirms tam Vārkavas vidusskolas bibliotēka).

Pārskata perioda prioritāte – administratīvi teritoriālā reforma

Iepriekšējā pārskata periodā Preiļu reģionā atradās 24 bibliotēkas. Ar 2022.gada 1. janvāri tika likvidētas bijušā Riebiņu novada Gailīšu, Kotļerovas un Pieniņu bibliotēkas, kā arī administratīvi teritoriālās reformas ietekmē, bijušā Aglonas novada dalīšanas rezultātā Grāveru, Kastuļinas, Šķeltovas pagasti tika pievienoti Krāslavas novadam, līdz ar to trīs Preiļu reģiona pašvaldību publiskās bibliotēkas tika nodotas Krāslavas novada centrālajai bibliotēkai.

1.2. IZMAIŅAS BIBLIOTĒKU DARBĪBĀ PĀRSKATA PERIODĀ

Kopš 1. janvāra (administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, apvienojoties Aglonas, Riebiņu un Vārkavas novadiem), ieviešot centralizēto modeli, par Preiļu Galvenās bibliotēkas struktūrvienībām kļuva 18 Preiļu novadā esošās publiskās bibliotēkas:

1. Aglonas bibliotēka - Daugavpils iela 38, Aglona, Aglonas pag., Preiļu nov., LV-5304;
2. Aizkalnes bibliotēka - Raiņa iela 5, Aizkalne, Aizkalnes pag., Preiļu nov., LV-5305;
3. Ārdavas bibliotēka – “Saieta nams”, Ārdava, Pelēču pag., Preiļu nov., LV-5329;
4. Galēnu bibliotēka - Liepu iela 1, Galēni, Galēnu pag., Preiļu nov., LV-5311;
5. Kastīres bibliotēka - Liepu iela 5A, Kastīre, Rušonas pag., Preiļu nov., LV-5329;
6. Līču bibliotēka - Jaunatnes iela 1, Līči, Preiļu pag., Preiļu nov., LV-5301;
7. Pelēču bibliotēka - Liepu iela 6, Pelēči, Pelēču pag., Preiļu nov., LV-5320;
8. Riebiņu bibliotēka - Saules iela 8B, Riebiņi, Riebiņu pag., Preiļu nov., LV-5326;
9. Rožkalnu bibliotēka - Saules iela 16, Rimicāni, Rožkalnu pag., Preiļu nov., LV-5325;
10. Rušonas bibliotēka - Aglonas iela 3, Aglonas stacija, Rušonas pag., Preiļu nov., LV-5329;
11. Saunas bibliotēka – Brīvības iela 9, Prikulī, Saunas pag., Preiļu nov., LV-5323;
12. Silajāņu bibliotēka - Miera iela 1, Silajāņi, Silajāņu pag., Preiļu nov., LV-5330;
13. Sīļukalna bibliotēka - Latgales iela 1A-1, Sīļukalns, Sīļukalna pag., Preiļu nov., LV-5331;
14. Smelteru bibliotēka - Smelteru bibliotēka, Smelteri, Saunas pag., Preiļu nov., LV-5326;
15. Stabulnieku bibliotēka - Skolas iela 3, Stabulnieki, Stabulnieku pag., Preiļu nov., LV-5333;
16. Upmalas bibliotēka - Skolas iela 5, Vecvārkava, Upmalas pag., Preiļu nov., LV-5335;
17. Vanagu bibliotēka - Vanagu skola, Vanagi, Upmalas pag., Preiļu nov., LV-5316;
18. Vārkavas bibliotēka - Kovaļevsku iela 4, Vārkava, Vārkavas pag., Preiļu nov., LV-5337.

1.3. PĀRSKATA PERIODĀ PAVEIKTAIS NO BIBLIOTĒKAS STRATĒGIJĀ (ATTĪSTĪBAS PLĀNĀ) DEFINĒTAJĒM VIRZIENIEM UN UZDEVUMIEM

PGB struktūrvienības, atbilstoši attīstības plānā definētajam:

- attīstās par mūsdienīgiem kultūras un izglītības centriem, kas sadarbojas ar blakus esošajām pagasta kultūras un pārvaldes iestādēm, kopā veidojot kulturālu, uz zināšanām balstītu sabiedrību;
- rūpējās par kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanu un saglabāšanu, veicot novadpētniecības darbu (pārskata periodā tika rekatalogizētas novadpētniecības mapes (skatīt [6.3. nodaļu](#)), veidotas novadpētniecības izstādes un organizēti novadpētniecības pasākumi, papildināts novadpētniecības krājums);
- veica bibliotēkai nepieciešamo iespaiddarbu un citu dokumentu komplektēšanu atbilstoši Preiļu novada attīstības interesēm, jaunieguvumu bibliotekāro apstrādi, iespaiddarbu un citu materiālo vērtību uzskaiti, pievēršot uzmanību krājuma kvalitātes uzlabošanai;

- popularizēja lasītprasmi visās vecuma grupās, uzrunājot apmeklētājus personiski, tika organizētas mākslas, daiļliterāras un izglītojoša rakstura izstādes, lasītveicināšanas pasākumi, radošās nodarbības u.c. aktivitātes;
- (lielākā daļa) uzsāka darbu pie bibliotēkas tēla popularizēšanas sociālajos tīklos – pavasarī tika izveidoti bibliotēku logo un Facebook konti / lapas (dažām tas jau tika darīts arī pirms tam);
- piedāvāja bezmaksas konsultācijas / apmācības par darbu ar datoru un interneta resursiem, nodrošināja operatīvus un kvalitatīvus vietējās sabiedrības vajadzībām atbilstošus informācijas pakalpojumus, sniedza bibliotekāros, bibliogrāfiskos un informatīvos pakalpojumus lietotājiem;
- nodrošināja valsts un pašvaldību institūciju sagatavotās un publicētās informācijas pieejamību;
- piedalījās novada sabiedriskās un kultūras dzīves norisēs;
- apmeklēja profesionālās pilnveides seminārus /konferences/ kursus gan klātienē, gan tiešsaistē;
- veicināja sabiedrības lasītveicināšanas un informācijpratības uzlabošanu (rūpējās par to lasītāju atgriešanos, kuri pandēmijas ierobežojumu laikā bija mainījuši ieradumus);
- pēc iespējām uzlaboja bibliotēkas materiāli tehnisko stāvokli;
- attīstīja bibliotēku par vietu mūzizglītībai un pašmācībai, atbalstot un nodrošinot iespēju pārveidot un uzlabot dzīvi ar informāciju, jaunām zināšanām un prasmēm, neatkarīgi no cilvēku vecuma, fiziskā, ekonomiskā vai sociālā stāvokļa;
- attīstīja bibliotēku kā nozīmīgu sabiedrības saskarsmes centru ar piekļuvi komunikācijām un tehnoloģijām.

1.4. DARBS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶU JOMĀ

Kvalitatīva izglītība

Bibliotēkas nodrošināja bezmaksas informācijas pieejamību, daudzveidīgu resursu un pakalpojumu piedāvājumu, lai apmierinātu izglītības, informācijas un personības pilnveides vajadzības, ieskaitot atpūtu un brīvā laika pavadīšanu. Iedzīvotāju e-prasmju pilnveide: bibliotēkā pieejamo informācijas resursu izmantošanas individuālās apmācībās, konsultācijās. E-pakalpojumi interneta vidē: portāls www.latvija.lv; e-grāmatas; e-pasts, internetbanka u.c. (skatīt [5.nodaļu](#) un [7. nodaļu](#)).

Sadarbība mērķu īstenošanai

Tika veicināta sadarbības nostiprināšana: ciešāka sadarbība ar esošajiem sadarbības partneriem, pārējām novada bibliotēkām un institūcijām literāras popularizējošu pasākumu, tematisku pasākumu veidošanā. Bibliotēka turpināja sadarbības aktivitātes ar citām bibliotēkām (skatīt [11. nodaļu](#)).

Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas

Ilgtspējīgu kopienu attīstīšanu veicina bibliotēku sniegtie pakalpojumi:

- droša un draudzīga vide apmeklētājiem;

- zinošs darbinieks ar izpratni par vietējām vajadzībām;
- bezmaksas informācijas pieejamība un piekļuve ticamiem datiem, pētījumiem un zināšanām;
- piekļuve informācijas un komunikācijas tehnoloģijām – veicina digitālo iekļaušanos, iespēju apgūt dažādas prasmes, kas tālāk veicina inovāciju, radošumu un pasaules zināšanu pieejamību (bibliotēkās pieejams ID karšu lasītājs, kas nodrošina mūsdienīgu pakalpojumu sniegšanu bibliotēkas lietotājiem).

Bibliotēka ir būtisks un uzticams informācijas avots vietējai kopienai un sabiedrībai, kas palīdz apmeklētājiem, dažādām iestādēm un institūcijām jēgpilni sazināties un organizēt, strukturēt un izmantot informāciju, lai veicinātu attīstību (skatīt [5. nodaļu](#)).

1.5. BIBLIOTĒKU AKREDITĀCIJA

PGB struktūrvienību akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Dati par bibliotēku izdevumiem vērojami 2.1. tabulā.

2.1. tabula "Preiļu reģiona / novada publisko bibliotēku izdevumi"

	2020	2021	2022
Izdevumi kopā (EUR)	335 874	361 750	289 742
Darbinieku atalgojums (bruto)	198 223	215 812	174 748
Krājuma komplektēšana	39 140	37 666	38 477

*2020. un 2021. gada dati ir par 24 Preiļu reģiona publiskajām bibliotēkām, bet 2022. gada dati atspoguļo 18 PGB struktūrvienību datus.

Ņemot vērā, ka pārskata periodā samazinājies Preiļu novada publisko bibliotēku skaits, tad būtu nepieciešams salīdzināt izdevumu datus atņemot 6 bibliotēkas, kuru ar 2022. gada 1. janvāri vairs nav Preiļu novadā (skatīt 2.2. tabulu).

2.2. tabula "PGB struktūrvienību izdevumi"

	2021	2022	+/- salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu
Izdevumi kopā (EUR)	311 854	289 742	- 22 112
Darbinieku atalgojums (bruto)	184 257	174 748	- 9 509
Krājuma komplektēšana	32 945	38 477	+ 5 532

Vizuāli darbinieku atalgojuma samazinājumu ietekmējusi (lai gan īstenībā pārskata periodā, apvienojoties Riebiņu, Aglonas, Vārkavas novadam, tika secināts, ka kolēģiem blakus pagastos algas korelācija ir diezgan dažāda, tāpēc algas tika izlīdzinātas, lielākoties paceltas, izņemot Riebiņu bibliotēkai, kur algas jau salīdzinoši bija visaugstākajā līmenī):

- darbinieku ilgstošu slimošanu. 6 mēnešu slimības lapa (17. marts – 12. septembris) **Saunas** bibliotēkas vadītājam, kad lasītāju apkalpošanai divreiz nedēļā tika nozīmēts PGB darbinieks. 3,5 mēnešu prombūtnē atradās **Vanagu** bibliotēkas vadītāja (29. augusts – 3. decembris).
- Slodzes samazināšanu **Aglonas** un **Riebiņu** bibliotēku bibliotekārajām darbiniecēm, kur bibliotēkas vadītājam atstāta pilna slodze, bet divām bibliotekārēm samazināta uz 0,7 slodzi.

3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

3.1. VEIKTIE UN PLĀNOTIE TELPU UN ĒKU REKONSTRUKCIJAS PROJEKTI UN REMONTDARBI

Aizkalnes bibliotēkā pārskata periodā iegādāti materiāli nelielam grīdas remontam abonementa telpā saskaņā ar 2021. gadā izstrādātu tāmi, diemžēl uzņēmējs atteicās no plānoto darbu veikšanas 2022. gadā, tāpēc remonta veikšana pārcelta uz 2023. gadu.

2022. gadā **Upmalas** bibliotēkā tika veikts kosmētiskais remonts un grīdas seguma maiņa, kā arī labiekārtota bērniem paredzētā nodarbību zona. Remontdarbu materiālu izmaksas sastādīja 623 EUR. Remontdarbus veica algoto pagaidu sabiedrisko darbu veicēji, izpalīdzēja arī Vārkavas pamatskolas saimniecības darbinieki pārnesot un montējot bibliotēkas mēbeles. Darbi tika sākti 15. februārī un beigti 16. maijā, kad grāmatu pārņemšanai tika sarīkota bibliotēkas talka, un pārnest grāmatas uz plauktiem palīdzēja Vārkavas pamatskolas skolēni (skatīt 3.1. att.).

3.1.att. Upmalas bibliotēkas telpas pirms – Bibliotalka – Telpas pēc kosmētiskā remonta

3.2. TELPU PAPLAŠINĀŠANA VAI BIBLIOTĒKU PĀRVIETOŠANA UZ CITĀM TELPĀM

Saunas bibliotēka energoresursu taupības dēļ tika pārvietota uz citām telpām. Bibliotēkas pārvietošana notika no 23. līdz 30. novembrim. Jaunajās telpās (Saunas pagasta pārvaldes ēkas otrajā stāvā – Brīvības iela 9, Priekuļi, Saunas pagasts, Preiļu novads, LV-5323) bibliotēka savas durvis vēra 1. decembrī (skatīt 3.2. att.). Iepriekšējā bibliotēkas adrese: Mehanizatoru iela2, Priekuļi, Saunas pag., Preiļu nov., LV-5323.

3.2.att. Saunas bibliotēkas jaunās telpas

Ārdavas bibliotēka energoefektivitātes nolūkā tika pārvietota uz blakus esošo Ārdavas saietā nama ēku, ar malkas apkuri, kurā jau pirms tam notika visi pasākumi. Pirms pārceļšanās vienā telpā (pieaugušo literatūras nodaļā) notika kosmētiskais remonts (krāsoti griesti, sienas), tīrīts tika skurstenis. Jaunajās telpās darbība tika uzsākta 26. oktobrī. Telpas ir mazliet plašākas, pietiekoši vietas tematiskajiem pasākumiem, radošajām darbnīcām (skatīt 3.3. att.). Ir plānots sakārtot sanitāro telpu.

3.3.att. Ārdavas bibliotēkas jaunās telpas

3.3. JAUNU ĒKU BŪVNICĪBA

Jaunu ēku būvniecība PGB struktūrvienībām nav paredzēta.

3.4. IEKĀRTAS, APRĪKOJUMS (T. SK. IKT NODROŠINĀJUMS)

Pārskata periodā visās PGB struktūrvienībās tika iegādāti ID karšu lasītāji.

Aglonas bibliotēkā pārskata perioda sākumā tika veikta 3 darbinieku datoru nomaiņa (IT speciāliem nomainot tos pret Preiļu skolas datoriem). Tāpat **Ārdavas** bibliotēkā oktobrī tika nomainīti 2 datori (IT speciāliem nomainot tos pret Preiļu skolas datoriem) lietotājiem.

Pārskata periodā **Galēnu** bibliotēka iegādājās metāla rotējošu grīdas statīvu, kurā tiek izvietotas jaunākās bērnu grāmatas. **Riebiņu** bibliotēkā nomainīts 1 datorkomplekts bērnu nodaļā. Lietotāju rīcībā ir brošējamā iekārta, laminētājs, TV, fotoaparāts un projektors ar ekrānu pasākumu rīkošanai. Pēdējo 4 gadu laikā ir nomainīti visi darbinieku datori un printeri. 2020./2022. gadā nomainīti 8 datori lietotājiem, iegādāti 2 planšetdatori. **Rušonas** bibliotēka iegādājas bērnu tāfeli zīmēšanai un dāvinājumā no likvidētās Gailīšu bibliotēkas (kur pirms tam daļēti strādāja, apvienojot darbu Rušonas un Gailīšu bibliotēkā) saņēma bērnu galdiņu ar krēsliņiem. **Sīlukalna** bibliotēkā ir uzlabojusies interneta pieslēguma kvalitāte, to ir nodrošinājuši novada IT speciālisti.

Bibliotēku rīcībā esošais aprīkojums tiek aktīvi izmantots bibliotēkas procesu veikšanā un pakalpojumu sniegšanā (skatīt 3.1. tabulu).

3.1. tabula "PGB struktūrvienību iekārtas un aprīkojums"

	Skaitis	Piezīmes
Dators	89	64 lietotājiem, 25 darbiniekiem
Multifunkcionālā iekārta	18	
Printeris	15	
Kopēšanas iekārta	3	
Skeneris	3	
Citas iekārtas:		
<i>Projektors un ekrāns</i>	3	Kastīres, Riebiņu un Rušonas bibliotēkās
<i>Planšetdators</i>	2	Riebiņu bibliotēkā
<i>ID karšu lasītājs</i>	18	Iegādāti 2022. gadā, pieejami visās bibliotēkās

3.5. PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA JOMĀ

Aglonas bibliotēka esošajās telpās atrodas 18 gadus, diemžēl telpu platība neļauj kvalitatīvi izvietot ne datorus, ne rīkot lielākus pasākumus. Dažus gadus atpakaļ tika iesniegts projekts telpu paplašināšanai, diemžēl tas tika atlikts. Ir atlikts arī projekts par bibliotēkas ēkas energoefektivitātes uzlabošanu, jo papildus telpas tādējādi netiktu iegūtas, bet remonta izmaksas būtu ļoti lielas. Sevišķi sāpīga problēma ir novecojusī datortehnika. Bibliotēka katru gadu iesniedza budžeta tāmi, kur paredzēti līdzekļi datortehnikas nomaiņai, bet līdzekļi tika atteikti. Risinājums būtu aktīvāka papildus finansējuma piesaistīšana, izmantojot piedāvātās projektu iespējas, ziedotājus. Pārskata periodā situācija nedaudz uzlabojās ar 3 atjaunotiem datoriem no Preiļu skolu nomainītajiem datoriem.

Kastīres bibliotēka atrodas Rušonas pamatskolas telpās, kur vienā telpā izvietots gan abonements, gan datorlasītava, gan arī Rušonas pamatskolas bibliotēkas krājums. Skolēni savu brīvo laiku starp mācību stundām pavada tieši bibliotēkā, radot troksni un kņadu. Potenciālajiem bibliotēkas lasītājiem (pieaugušajiem) nav patīkami, ka nav atbilstošu telpu, kur netraucēti palasīt periodiskos izdevumus, ieskatīties kādā grāmatā. Atrisinot plašāku telpu jautājumu, bibliotēka iegūtu iespējas daudzām aktivitātēm, par kurām tagad tikai var sapņot: brīvi izvietotam novadpētniecības stūrītim, izvērstām un plašām izstādēm, radošajām darbnīcām u.c. pasākumiem un aktivitātēm.

Sīļukalna bibliotēkai ir nepieciešamas jaunas žalūzijas, lai uzlabotu telpu vizuālo stāvokli (pārskata periodā tika veikti žalūziju uzmērīšanas darbi un sastādīta tāme).

Vārkavas bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pagasta pārvaldi un ēkas jumtam ir nepieciešams remonts, jo lietainā laikā tiek bojāti bibliotēkas telpu griesti.

Riebiņu bibliotēkā, sakarā ar lielu pieprasījumu no klientiem par krāsainam A3 izdrukām, ir nepieciešams iegādāties krāsaino printeri ar iespēju A3 drukāšanai (to plānots iegādāties 2023. gadā), kā arī noderētu skeneris individuālajām darbībām.

4. PERSONĀLS

4.1. PERSONĀLA RAKSTUROJUMS

PGB struktūrvienību bibliotēkās strādā 23 bibliotekārie darbinieki. **Aglonas** un **Riebiņu** bibliotēkā strādā trīs, bet **Stabulnieku** bibliotēkā divas bibliotekārās darbinieces. Pārējās 15 bibliotēkās strādā viens bibliotekārais darbinieks (skatīt 4.1. tabulu).

4.1. tabula "PGB struktūrvienību darbinieku raksturojums"

Bibliotekārie darbinieki	No tiem ar bibliotekāro izglītību		No tiem ar izglītību citās jomās			
	ar koledžas	ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni	t.sk. ar maģistra grādu	t.sk. ar bakalaura grādu	t.sk. ar augstāko (līdz 1993.g.)	no tiem ar profesionālo izglītību
23	3	7	1	6	3	3

Pilna darba slodze ir 12 darbiniecēm. 0,9 slodze ir **Līču, Ārdavas, Aizkalnes** bibliotēku vadītājām. **Upmalas** bibliotēkas vadītājam ir 0,75 slodze + 0,25 slodze Vārkavas pamatskolas bibliotēkā. Pusslodzes darbs ir **Vanagu** bibliotēkas vadītājam un **Vārkavas** bibliotēkas vadītāja strādā 0,3 slodzē.

Pamatojoties uz Preiļu novada pašvaldības 2022. gada 27. janvāra domes sēdes lēmumu, protokols Nr.4, 5.§ "Par grozījumu veikšanu Preiļu novada Galvenās bibliotēkas darbinieku amatu sarakstā" no 2022. gada 1. marta diviem **Riebiņu** un diviem **Aglonas** bibliotēkas bibliotekāriem samazinātas amatu likme no 1 uz 0,75 slodzes. Vadītājām atstāta pilna slodze.

Stabulnieku bibliotēkas vadītājam ir pilna darba laika likme, taču otram bibliotekārajam darbiniekam ir atstāta pus likme bibliotekārā darba veikšanai un pievienota otra pus likme pagasta pārvaldes lietveža / sekretāra pienākumu veikšanai, ar tiesībām abus uzticētos pienākumus veikt pie viena un tā paša darba datora, paliekot turpat bibliotēkas telpā, kas ir pozitīvs ieguldījums bibliotēkas darba un krājuma popularizēšanai, un potenciālo lietotāju piesaistīšanai.

Sākot ar 18. novembri **Pelēču** bibliotēkas vadītāja Everita Krūmiņa atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā un bibliotēkā uz noteiktu laiku strādā jauns darbinieks Līga Briede (iegūts profesionālais bakalaura grāds "Sākumizglītības skolotājs 1. – 6. klase un pirmsskolas skolotājs").

Kopš 1. janvāra **Smelteru** bibliotēkas vadītāja Anna Lasmane devusies pensijā un viņas vietā nākusi likvidētās Pieniņu bibliotēkas vadītāja Marija Giluče.

Rušonas bibliotēka atguvusi pilno darba laiku, jo bibliotēkas vadītājam darba laiks vairs nav jādala starp divām bibliotēkām (pirms tam 0,25 slodze tika atvēlēta likvidētajai Gailīšu bibliotēkai).

4.2. APBALVOJUMI UN PATEICĪBAS

Riebiņu bibliotēka saņēmusi pateicības rakstu no Riebiņu vidusskolas par veiksmīgu sadarbību, ieinteresētību, radošu līdzdarbošanos un atsaucību 2021. / 2022. mācību gadā.

Par Nacionālās Skaļās Lasīšanas 2022 koordinēšanas darbu Riebiņos no PGB BLN vadītājas Solvitas Ertas pateicību saņēmusi **Riebiņu** bibliotēkas vecākā bibliotekāre Svetlana Zahareviča.

Pateicība **Galēnu** bibliotēkas vadītājai Anitai Kokinai, **Riebiņu** bibliotēkas vadītājai Olgai Ribinickai un **Sīļukalna** bibliotēkas vadītājai Marutai Bečai par dalību dzejniekam un reliģiju pētniekam Robertam Mūkam velītā jaunrades radošo darbu konkursa “Iztēle ir realitāte” 2022. vērtēšanas komisijā no Preiļu novada pašvaldības priekšsēdētāja Ārija Vucāna, Galēnu Kultūrvēstures biedrības vadītājas Gunitas Strodes, Roberta Mūka muzeja Galēnos vadītājas Gītas Palmas.

Rožkalnu bibliotēka saņēmusi ikgadējo pateicību no Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja un Latvijas Nacionālās bibliotēkas par piedalīšanos Ziemeļvalstu literatūras nedēļas norisēs.

Sīļukalna bibliotēkas vadītāja saņēmusi Sīļukalna pagasta pārvaldes pateicību par dalību Sīļukalna pagasta svētku organizēšanā un vadīšanā.

Upmalas bibliotēkas vadītāja saņēmusi pateicību no Vārkavas pamatskolas par atbalstu Karjeras nedēļas nodarbībās un par dalību Ziemeļvalstu literatūras nedēļas pasākumos.

4.3. FINANSĒJUMS PERSONĀLA ATTĪSTĪBAI

Finansējums un motivācija mācīties ir galvenie iemesli personāla attīstībai. Bibliotekāri aktīvi izmantojuši citu iestāžu un organizāciju rīkotos profesionālās pilnveides pasākumus tiešsaistē, dažreiz arī klātienē (skatīt 4.2. tabulu).

4.2. tabula “PGB struktūrvienību apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N. p. k.	Datums	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Stundas	Dalībnieki
1	18.01.	LNB Bērnu literatūras centrs	Seminārs “Kā iesaistīties Jauniešu žūrija 11+ un 15+”	2	Aglonas, Pelēču, Riebiņu
2	24.01.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. RISEBA	“Dari digitāli” ietvaros īstenotā mācību programma digitālajiem līderiem.	4	Aglonas, Riebiņu
3	27.01.	Latgales Centrālā bibliotēka	Seminārs “Kad rakstītājs izkāpj no lappusēm”	4	Riebiņu

4	08.02.	Kultūras ministrija, Latvijas Nacionālā bibliotēka	Tiešsaistes diskusija par medijpratību Latvijas senioru vidū	2	Kastīres, Līču, Rožkalnu, Silajāņu
5	09.02.	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs	“eParaksta rīki un to izmantošanas iespējas”	1	Aglonas, Galēnu, Kastīres, Rožkalnu, Rušonas, Sīļukalna, Upmalas
6	15.02.	LNB BLC. Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome	Methodiskais seminārs “Skaļās lasīšanas sacensības”	2	Galēnu, Riebiņu
7	22.02.	RSU komunikācijas fakultāte, LNB, Rīgas Stradiņa universitāte	Lekcija “Vai īstā latviešu valoda ir sociālās tīklošanās vietnēs?”	1	Riebiņu
8	22.02.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. RISEBA	“Dari digitāli” ietvaros īstenotā mācību programma digitālajiem līderiem	4	Riebiņu, Upmalas
9	23.02.	LNB	Virtuālā trešdiena bibliotekāriem. “Valsts un pašvaldību vienotie apkalpošanas centri”	1	Aglonas, Līču, Galēnu, Pelēču, Riebiņu Rožkalnu, Smelteru, Upmalas
10	25.02.	Preiļu Galvenā bibliotēka	Methodiskās dienas seminārs: <ul style="list-style-type: none"> • Preiļu novada stratēģiskais plāns un bibliotēku darba plāni • dokumentu aprīte centralizētajā sadarbības modelī 	3	Aglonas, Aizkalnes, Ārdavas, Galēnu, Kastīres, Līču, Pelēču, Riebiņu, Rušonas, Saunas, Silajāņu, Smelteru, Stabulnieku, Upmalas, Vanagu
11	07.03.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. RISEBA	“Dari digitāli” ietvaros īstenotā mācību programma digitālajiem līderiem	4	Upmalas
12	15.03.	Latvijas Bibliotekāru Izglītības apvienība	Maksas tiešsaistes seminārs “Kā bibliotekārs var palīdzēt pusaudzīm apgūt zināšanas?”	4	Riebiņu

13	21.03.	LNB	“Kā meklēt informāciju LNB resursos?”	1	Līču
14	22.03.	LNB BAC	Seminārs “Drošība, medijpratība un emocionālā inteliģence krīzes situācijās”	5	Aglonas, Galēnu, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Silajāņu, Sīļukalna, Upmalas
15	23.03.	LNB	“Informācijas karš medijos. Kā nekļūt par tā upuri”	1	Līču
16	24.03.	Krāslavas novada Centrālā bibliotēka	“Aktuālais medijpratības jomā - dezinformācijas tendences un faktu pārbaude”	1	Līču
17	24.03.	LNB	“Kā kļūt medijpratīgam. Kritiskās domāšanas nozīme informācijas satura izvērtēšanā”	1	Līču
18	25.03.	Preiļu Galvenā bibliotēka	Digitālās nedēļas lekcija un praktiskā nodarbība “Radošums digitālajā vidē”	6	Aglonas, Aizkalnes, Ārdavas, Galēnu, Kastīres, Līču, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Silajāņu, Sīļukalna, Stabulnieku, Upmalas
19	30.03.	LNB	Virtuālā trešdiena bibliotekāriem “Bibliotēku datu attīstība”	2	Galēnu, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Smelteru, Sīļukalna, Upmalas
20	31.03.	Rēzeknes novada pašvaldība, EDIC Austrumlatgale	Tiešsaistes seminārs “Digitālais marketings”, lektors Ivars Bandonis	3	Riebiņu
21	05.04. 06.04. 07.04.	Preiļu Galvenā bibliotēka	“Alise modulis WebPac”	1	Galēnu, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Silajāņu, Sīļukalna
22	13.04.	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs	“eParaksta rīki un to izmantošanas iespējas”	1	Aglonas, Riebiņu
23	21.04.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	“Seminārs skolu bibliotekāriem” • Skola2030 u.c.	4,5	Upmalas (strādā arī Vārkavas pamatskolas bibliotēkā)

24	27.04.	LNB, LBB	Latvijas Bibliotēku festivāls 2022 Latvijas bibliotekāru 22. konference “Bibliotēkas spēks: mācies, dari, iedvesmo!”	5	Aglonas, Ārdavas, Galēnu, Kastīres, Līču, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Silajāņu, Sīļukalna, Smelteru, Upmalas
25	28.04.	LNB, LBB, Ogres CB	Latvijas Bibliotēku festivāls 2022 Latvijas bibliotekāru 22. konference “Bibliotēkas spēks: mācies, dari, iedvesmo!”	6	Aglonas, Ārdavas, Galēnu, Kastīres, Līču, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Silajāņu, Sīļukalna, Smelteru, Upmalas
26	29.04.	Preiļu Galvenā bibliotēka	Tiešsaistes seminārs: <ul style="list-style-type: none"> • “Skaļā lasīšana”, darbs ar bērniem un jauniešiem • ES aktualitātes • gada pārskati, statistika 	2	Aglonas, Aizkalnes, Ārdavas, Galēnu, Kastīres, Līču, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Silajāņu, Sīļukalna, Smelteru, Stabulnieki, Upmalas
27	17.05.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs “Kopienai atvērta, labiekārtota un pieejama bibliotēka”	5	Pelēču
28	25.05.	LNB	Virtuālā trešdiena bibliotekāriem “Atmiņas institūcijas cilvēku veselībai un labbūībai”	1	Galēnu, Riebiņu, Rožkalnu, Silajāņu, Smelteru
29	27.05.	LKA LKK	Atvērtās lekcijas bibliotēku darbiniekiem: <ul style="list-style-type: none"> • veiksmīga pasākuma nosacījumi • atmiņu institūciju loma tā saglabāšanā un komunikācijā • satura veidošana sociālo mediju platformās 	3	Aglonas, Galēnu, Līču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Sīļukalna, Smelteru, Upmalas
30	27.05.	Preiļu Galvenā bibliotēka	Tiešsaistes seminārs: <ul style="list-style-type: none"> • darba aktualitātes • novadpētniecības darbs 	2	Aglonas, Aizkalnes, Ārdavas, Galēnu, Kastīres, Līču, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Silajāņu,

					Sīļukalna, Smelteru, Stabulnieku, Upmalas
31	02.06.	Rīga TechGirls	Neformālās izglītības programma "Cilvēcīgi par tehnoloģijām"	42	Pelēču
32	09.06.	Latvijas Pašvaldību savienība	"Ievēlies vēlēšanos... Radošas vietas mācībām un izaugsmei labākai nākotnei pasaulē"	4	Galēnu
33	26.08.	PGB	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Ogres Centrālo bibliotēku un Lauberes bibliotēku	8	Aglonas, Aizkalnes, Ārdavas, Galēnu, Kastīres, Līču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Sīļukalna, Stabulnieku, Upmalas, Vanagu, Vārkavas
34	20.04. – 31.08.	Mācību centrs "BUTS"	"Fotografēšana un digitālā fotogrāfiju apstrāde"	160	Pelēču, Upmalas
35	09.09.	LBB Latgales nodaļa	Konference "Latgales kultūras mantojuma sardzē: iedvesmojot, izglītojot, darot!"	6	Aizkalnes, Ārdavas, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas
36	16.09.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Konference "Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram"	3,5	Riebiņu, Rožkalnu, Saunas, Smelteru, Sīļukalna, Upmalas
37	29.09.	EDIC Austrumlatgale, Krāslavas novada centrālā bibliotēka	"Digitālie rīki palīgā" <ul style="list-style-type: none"> Aptauju, viktorīnu, spēles veidošana - zināšanas caur spēlēm 	3	Riebiņu, Stabulnieku
38	30.09.	Preiļu Galvenā bibliotēka	Methodiskā dienas seminārs: <ul style="list-style-type: none"> Gada pārskata forma, darbs MS Word - BIS ALISE, Kopkatalogs 	5	Ārdavas, Galēnu, Līču, Pelēču, Riebiņu, Rušonas, Saunas, Silajāņu, Smelteru, Stabulnieku, Upmalas
39	04.10.	Latgales plānošanas reģions, SIA	Tiešsaistes seminārs "Video mārketinga uzņēmējdarbības popularizēšanai" <ul style="list-style-type: none"> video marketinga tendences 	3	Ārdavas

		Magnetik Professional	<ul style="list-style-type: none"> • praktiskas idejas video veidošanai un izvietojšanai internetvidē 		
40	07.10.	LNB	Konference “Aktualitātes bibliotēku nozaru un saskarozaru terminoloģija”	3,5	Ārdavas, Galēnu, Riebiņu, Rušonas
41	27.10.	Banku augstskola	“101 ideja kā organizēt, veidot un noformēt pasākumus bērniem”	6	Riebiņu
42	27.10.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīmekļseminārs “Sākumpunkts medijpratībai – materiāli un metodes darbam ar bērniem un jauniešiem”	2,5	Aglonas, Riebiņu, Rožkalnu, Sīļukalna
43	28.10.	Preiļu Galvenā bibliotēka	<p>Metodiskās dienas seminārs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darbs ar bērniem un jauniešiem (bibliotēka - skola - bērns, jauniešis) • Latviešu Grāmatai500 • Laika un darbu plānošana 	5	Aizkalnes, Ārdavas, Galēnu, Kastīres, Līču, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Saunas, Silajāņu, Sīļukalna, Smelteru, Stabulnieku, Upmalas
44	01.11.	BIS Alise	“BIS Alise. Komplektēšana”	8	Riebiņu
45	04.11.	BIS Alise	“Cirkulācija”	8	Riebiņu
46	17.11.	LNB Kompetenču attīstības centrs	“Interaktīvas nodarbības bērnu un jauniešu bibliotēkās”	6	Riebiņu
47	24.11.	Rakstniecības un Mūzikas muzejs	<p>Zinātniskā konference “Priekšmets. Stāsts. Laikmets.”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekspedīciju lietu stāsti • Ceļš līdz priekšmeta stāstam • Stāsts par priekšmetu pēc laika distances • Andreja Upīša anonīmā vēstule Jūlijam Pētersonam 	5	Stabulnieku
48	24.11.	LNB Kompetenču attīstības centrs	“Autortiesības bibliotēku darbā”	4	Vārkavas
49	25.11.	Preiļu Galvenā bibliotēka	<p>Metodiskās dienas tiešsaistes seminārs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bibliotēku budžets, tā izpilde • Bibliotēkas reklāma 	3	Aglonas, Aizkalnes, Ārdavas, Galēnu, Kastīres, Līču, Pelēču, Riebiņu, Rušonas, Saunas, Silajāņu, Sīļukalna, Smelteru, Stabulnieku

50	2022. g. oktobris – 2023. g. oktobris	Biedrība “Radošās Idejas” Erasmus+ projekts “Cremel”	Lekciju kurss “Kultūras iestādes un digitālā transformācija”	8	Stabulnieku
----	---------------------------------------	--	--	---	-------------

Pelēču un **Upmalas** bibliotēkas vadītājas izmantoja iespēju piedalīties programmā Mācības pieaugušajiem un mācību centrā “BUTS” apguva 160 h profesionālās pilnveides izglītības programmu “Fotografēšana un digitālā fotogrāfiju apstrāde”. Programma tika apgūta par valsts līdzekļiem ar 10% personīgo līdzfinansējumu. Pēc šī kursa tika iegūtas prasmes izmantot modernās tehnoloģijas un iekārtas, izprast vispārējos fotogrāfijas veidošanas principus, veikt foto uzņemšanu dažādos apstākļos un situācijās, izmantot fotogrāfiju digitālās apstrādes programmas.

Pieredzes apmaiņas braucienā uz Ogres Centrālo bibliotēku bibliotekāres smēlās iedvesmu Orimato tehnikai – skaistai grāmatu otrai dzīvei, pārtopot par telpisku mākslu.

4.4. PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI PERSONĀLA JOMĀ

Pārskata periodā bibliotekāri papildus saviem darba pienākumiem nodrošināja iesniegumu un pašvaldības maksājumu pieņemšanu un iedzīvotāju konsultēšanu par pašvaldības pakalpojumiem, dažviet bibliotekāri pilda arī saimniecisko darbinieku, kurinātāju, lietvežu, dekoratoru un kultūras darbinieku pienākumus.

Vasaras periodā viena darbinieka bibliotēkas ir slēgtas uz atvaļinājuma laiku, izņemot **Aglonas, Riebiņu** un **Stabulnieku** bibliotēkas, kur darbinieki atvaļinājumā dodas uz maiņām, tādējādi bibliotēkas darbība netiek pārtraukta.

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

5.1. GALVENIE RĀDĪTĀJI

Pārskata periodā datu atšķirība saistāma ar to, ka visi dati iepriekšējos gados (2020. un 2021.) sniegti par 24 bibliotēkām, bet kopš 2022. gada 1. janvāra PGB pārziņā, kā struktūrvienības ir tikai 18 bibliotēkas (skatīt 5.1. tabulu).

5.1. tabula "Preiļu reģiona/novada publisko bibliotēku pamatrādītāji"

	2020	2021	2022	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	3 873	3 649	3 405	-6 %; -7 %
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	998	903	920	-9 %; +2 %
Bibliotēkas apmeklējums	53 799	40 799	47 711	-24 %; +15 %
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	12 446	7 594	14 040	-39 %; +46 %
Virtuālais apmeklējums	19 003	1 290	58	-93 %; -95 %
Izsniegums kopā	98 655	89 521	93 374	-9 %; +4 %
<i>t. sk. grāmatas</i>	57 602	55 159	58 638	-4 %; +6 %
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	39 195	32 829	33 392	-16 %; +2 %
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	14 827	12 263	16 904	-17 %; +18 %
Bibliotekārais aptvērumš % no iedz. skaita pagastā, reģionā	30 %	29%	32%	-1 %; +3%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	62 %	60%	58%	-2 %; -2 %
Iedzīvotāju skaits*	12 910	12 465	10 755	-3 %; -14%
<i>t.sk. bērni līdz 18.g.</i>	-	-	1 591	

*Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

*2022. gadā vairs netiek skaitīts Grāveru (375 iedzīvotāji), Kastuļinas (637 iedzīvotāji), Šķeltovas pagasts (478 iedzīvotāji), ar 1 490 iedzīvotājiem.

Korektākam situācijas vērtējumam iespējams salīdzināt 18 PGB struktūrvienību datus 2021. un 2022. gadā (skatīt 5.2. tabulu).

5.2. tabula "PGB struktūrvienību pamatrādītāji"

	2021	2022	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	3 097	3 405	+9 %
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	789	920	+14 %
Bibliotēkas apmeklējums	35 019	47 711	+27 %
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	6 645	14 040	+53 %
Izsniegums kopā	77 322	93 374	+17 %
<i>t. sk. grāmatas</i>	49 883	58 638	+15 %
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	25 929	33 392	+22 %
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	11 430	16 904	+32 %

Aktīvo lietotāju skaita pieaugums vērojams **Aglonas** bibliotēkā (+50 lietotāji), **Galēnu** bibliotēkā (+48 lietotāji), **Līču** bibliotēkā (+31 lietotājs), **Riebiņu** bibliotēkā (+59 lietotāji), **Rušonas** bibliotēkā (+51 lietotājs), **Sīlukalna** bibliotēkā (+28 lietotāji), **Stabulnieku** bibliotēkā (+25 lietotāji).

Apmeklējumu skaita ievērojams pieaugums vērojams **Aglonas** bibliotēkā (+2 702 apmeklējumi), **Kastīres** bibliotēkā (+2 493 apmeklējumi), **Riebiņu** bibliotēkā (+2 621 apmeklējumi), **Smelteru** bibliotēkā (+1 028 apmeklējumi).

Sīlukalna bibliotēkas apmeklējumu (+660 apmeklējumi) ietekmēja arī tas, ka bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pagasta pārvaldi un sociālo dienestu un dienās, kad šīs iestādes pieņem apmeklētājus, tad arī bibliotēkā ir vairāk apmeklētāju. Vairākas reizes gadā, bibliotēkas vadītāja aizvietoja pārvaldes vadītāju tās prombūtnes laikā, arī tas sekmēja apmeklējuma pieaugumu bibliotēkas lietotāju vidū (+29% aktīvo lietotāju) (+58% bibliotēkas apmeklējumam) (+100% izsniegumam).

5.2. PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBA, JAUNINĀJUMI – KOPAINA, PIEMĒRI, VĒRTĒJUMS

Daudzām PGB struktūrvienībām grāmatu maiņas punktam ir atvēlēts atsevišķs grāmatu plaukts bibliotēkas telpās, kur norisinās aktīva lasītāju personīgo grāmatu apmaiņa.

Kā jaunums komunikācijā ar kolēģiem ir saziņa WhatsApp lietotnē, jaunizveidotajā PGB struktūrvienību darbinieku grupā, lai vajadzības gadījumā operatīvi nodotu kādu steidzamu ziņu.

Bibliotēkas pagastu iedzīvotājiem kalpo kā ikdienišķās socializēšanās vieta māsaiņniecībām, kurām nav viedtelefonu, piemērotas datortehnikas, datorprasmes ir nepietiekamas, nav aprīkojuma līdzdalībai tiešsaistes pasākumos – austiņu ar mikrofonu un videokameru, jo ne visi iedzīvotāji var izmantot

interneta priekšrocības savās mājās. Negatīvs apstāklis ir arī vājš interneta pārklājums atsevišķās apkaimēs, pēkšņu elektroapgādes traucējumu iespējamība.

Aizkalnes bibliotēka pārskata periodā sniegusi palīdzību dokumentu rakstīšanā, teksta rediģēšanā un noformēšanā, izdrukāšanā, pārsūtīšanā elektroniskajā formā, izdruku veikšanā no e-pastiem u.c. avotiem, failu saglabāšanā datu nesējos, dokumentu skenēšanā un tālāk nosūtīšanā. Digitālo prasmju nedēļā tika akcentēta iespēja droši un ērti izmantot tiešsaistes pakalpojumus dažādu ar saimniecisko darbību saistītu vietņu izmantošanā (VID, LAD, LDC).

Aizvadītajā gadā **Liču** bibliotēkā tika ieviests jauns pakalpojums – masku un tērpu bezmaksas noma tematiskam pasākumam bērniem un pieaugušajiem. Bibliotēkas rīcībā pašlaik gan to nav daudz, bet laika gaitā skaits pieaugs. Tiek izvērtētas un apvērtas iespējas bezmaksas noma piedāvāt arī citas lietas, kuras nepieciešamas pārāk reti, lai tās katrs sev iegādātos personīgai lietošanai. Tādējādi bibliotēkai tiek piesaistīti apmeklētāji, kuri to apmeklējot varētu izmantot arī pārējos pakalpojumus.

Viens no jauninājumiem **Riebiņu** bibliotēkā pārskata periodā bija akcija “Sēkļu bibliotēka”, kurā lietotāji tika aicināti dalīties ar pašu sagatavotajām sēklām (skatīt 5.1. att.). Dārzkopības interesentiem tika piedāvāti divi tematiskie pasākumi “Kas tavā dārziņā?” un “Dabas veltes ziemai”, kuros varēja gan saņemt dažādus padomus, gan piedalīties sagatavotās produkcijas degustācijā.

5.1. att. Akcija “Sēkļu bibliotēka” un tematisks pasākums “Dabas veltes ziemai”

Popularizējot lietotāju interesi par bibliotēkas krājumu, **Riebiņu** bibliotēka veidoja izstāžu ciklu “Grāmata no drauga”, izvietojot grāmatas, kuras lasītāji atzina par vērtīgām un ieteica izlasīt citiem.

Oktobrī un novembrī **Rožkalnu** bibliotēkas vadītājam bija noslēgts līgums ar Preiļu novada pašvaldību iedzīvotāju konsultēšanai par atbalstu māsaimniecībai saņemšanas nosacījumiem un nepieciešamo dokumentu iesniegšanu, iesniegumu sagatavošanu un dokumentu reģistrēšanu, izmantojot administrēšanas lietojumprogrammu SOPA. Divu mēnešu laikā tika apstrādāti 90 iesniegumi.

Bez bibliotekārajiem darbiem, kopš augusta, **Rožkalnu** bibliotēkas vadītāja palīdz iedzīvotājiem ar iesniegumu sagatavošanu un nosūtīšanu dažādām pašvaldības iestādēm, mēnesī vidēji tie bija 9 iesniegumi, jo pārvaldes vadītāja atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā un uz vietas cita darbinieka nav.

2022. gadā **Sīlukalna** bibliotēka papildus bibliotekārajam darbam sniedza pakalpojumus, kas saistīti ar valsts pārvaldi, tuvinot šos pakalpojumus pagasta iedzīvotājiem. Bibliotēkā apmeklētāji varēja samaksāt nekustāmā īpašuma nodokli, komunālos maksājumus, jo bibliotēkas vadītājai ir piekļuve Preiļu novada maksas saistību samaksai. Saņemot atļauju lietot sociālo dienestu programmu SOPA bibliotēka iesaistījās atbalsta pasākumā siltumapgādes un apkures izmaksu segšanai mājāsaimniecībām, pieņemot un reģistrējot iesniegumus.

Stabulnieku bibliotēkas bibliotekāre, saskaņā ar pagasta pārvaldes lietveža / sekretāra pienākumu izpildi (0,5 slodzē), pieņēma apmeklētājus, kuri nāca kārtot darījumus, saistītus ar NĪN un komunālajiem maksājumiem, iesniegt iesniegumus, pieteikties valsts piešķirtajam energoresursu atbalstam u.c.

Vārkavas bibliotēkas pārskata perioda jauninājums – “Grāmatu kaste”, kurā katru mēnesi, atbilstoši Rimicānu PII struktūrvienības “Cimdiņš” apgūstamajam tematam, tiek atlasītas grāmatas un nodotas audzinātājām. Grupas iestudē arī izrādes, jo tajās darbojas leļļu teātris.

5.3. BIBLIOMĀTS (GRĀMATU PAKOMĀTI)

PGB struktūrvienībām nav bibliomātu, bet Preiļu novada lasītājiem (lai izņemtu izdevumus no PGB krājuma) un struktūrvienību darbiniekiem ir iespēja izmantot PGB bibliomātu, piemēram, SBA izdevumu saņemšanai vai nodošanai.

5.4. SABIEDRĪBAS, LASĪTĀJU VIEDOKĻA IZZINĀŠANA PAR BIBLIOTĒKAS DARBA KVALITĀTI, TO REZULTĀTI (PĒTĪJUMI, APTAUJAS, ANKETAS U. TML.); JAUNU LASĪTĀJU PIESAISTE

Pārsvārā apmeklētāju viedoklis par bibliotēku darba kvalitāti tika noskaidrots mutiski aptaujājot apmeklētājus. Visās PGB struktūrvienībās ir pieejams atsauksmju reģistrācijas žurnāls.

Aizkalnes bibliotēkā tika izvērtētas iedzīvotāju idejas, kuras ar sabiedrības līdzdalību varētu īstenot Mazo grantu projekta ietvaros.

Lai izzinātu sabiedrības, lasītāju viedokli par bibliotēkas darbu, bibliotēku nedēļas laikā no 18. līdz 24. aprīlim **Riebiņu** bibliotēka rīkoja aptauju “Pagasta iedzīvotāju vajadzību un interešu izpēte”. Anketas varēja aizpildīt bibliotēkā, Riebiņu pagasta pārvaldes telpās, kā arī Riebiņu bibliotēkas Facebook lapā. Aptaujā piedalījās 57 respondenti: bibliotēkā aizpildītas 37 anketas, pagasta pārvaldes telpās 5, bet Facebook – 15 anketas.

Tradicionāli oktobrī **Riebiņu** bibliotēkā rīkota lietotāju aptauja “Drukātie preses izdevumi Riebiņu bibliotēkā”, lai noskaidrotu lasītāju vēlmes, abonējot preses izdevumus nākamajam gadam. Lietotāji aptaujā nosauca 22 žurnālus (14 – latviešu valodā, 8 – krievu valodā), kurus vēlētos lasīt 2023. gadā. Vadoties pēc aptaujas rezultātiem, tika sastādīts abonējamo preses izdevumu saraksts 2023. gadam.

5.5. ĀRĒJIE APKALPOŠANAS PUNKTI KĀ PAKALPOJUMS

Aglonas bibliotēkai ir 2 ārējais apkalpošanas punkti:

- Apdzīvotā vietā Salenieki – sociālais aprūpes centrs “Aglona”. Apkalpošanas punkts darbojas ik pēc trijām nedēļām, trešdienās, plkst. 9.00 – 13.00. Šo ārējo apkalpošanas punktu izmanto gan aprūpes centra iemītnieki, gan darbinieki, kopskaitā – 35.
- Aglonas katoļu ģimnāzija. Šo ārējo apkalpošanas punktu izmanto gan audzēkņi, gan skolotāji kopskaitā – 47. Tas darbojas 2 x mēnesī, no plkst.12.00 līdz 14.00.

Kastīres bibliotēkai ir grāmatu izsniegšanas punkts ciematā “Bašķi”, kur pārsvarā dzīvo pensionāri, kuriem līdz bibliotēkai nokļūt ir sarežģīti. Izsniegšanas punkts darbojas no 2006. gada. Reizi divos mēnešos tiek apmainītas un izsniegtas grāmatas, preses izdevumi, tieši no automašīnas. 2022. gads bija pēdējais gads kad darbojās apkalpošanas punkts “Bašķi”, jo pieprasījumu skaits ir krietni samazinājies – vesela paaudze lasītāju, kuriem lasīšana bija prieks, ir mirusi.

Smelteru bibliotēka vienu reizi nedēļā izsniedz un apmaina grāmatas no automašīnas – ciematā “Pieniņi”, kur ar 2022. gada 1. janvāri tika likvidēta Riebiņu novada Pieniņu bibliotēka. Pieniņos pārsvarā dzīvo pensionāri, kuriem līdz tuvākajai (8 km) Smelteru bibliotēkai nokļūt ir sarežģīti. Pārskata periodā šādi tika apkalpoti 17 lietotāji.

Vārkavas bibliotēkas vadītāja, kopā ar pašvaldības sociālo darbinieku, uz apkalpošanas punktu “Zaķīši” dodas vienu reizi mēnesī – katru trešo mēneša otrdienu no plkst. 9.30 līdz 12.00.

5.6. PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS VIETA KĀ PAKALPOJUMS

PGB struktūrvienībām nav pakalpojumu sniegšanas vietu.

5.7. BIBLIOTĒKAS PIEEJAMĪBA UN PAKALPOJUMI PERSONĀM AR ĪPAŠĀM VAJADZĪBĀM

Aglonas, Aizkalnes, Ārdavas, Kastīres, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Silajāņu, Siļukalna, Smelteru, Upmalas, Vanagu un Vārkavas bibliotēkas ir pieejamas personām ar kustību traucējumiem, jo atrodas ēkas pirmajā stāvā.

Galēnu, Līču, Pelēču, Saunas un Stabulnieku bibliotēkas atrodas ēkas 2. stāvā.

Līču bibliotēka pakalpojumu centra “Līči” klientiem (atrodas vienā ēkā), kuri nespēj patstāvīgi pārvietoties, grāmatas un preses izdevumus piegādā uz istabiņām.

Pakalpojumu “Lasītāju apkalpošana dzīvesvietā” **Aglonas** bibliotēka nodrošina 7 lasītājiem, **Aizkalnes** bibliotēka – 2 lasītājiem, **Galēnu** bibliotēka – 6 lasītājiem, **Kastīres** bibliotēka – 6 lasītājiem (vienam no tiem ir 95 gadi), **Līču** bibliotēka – 1 lasītājam, **Pelēču** bibliotēka – 2 lasītājiem, **Riebiņu** bibliotēka – 7 lasītājiem, **Rožkalnu** bibliotēka – 2 lasītājiem, **Saunas** bibliotēka – 5 lasītājiem, **Silajāņu** bibliotēka – 1 lasītājam, **Sīlukalna** bibliotēka – 4 lasītājiem, **Upmalas** bibliotēka – 7 lasītājiem. Lasītāji tiek apkalpoti pēc nepieciešamības, vidēji reizi mēnesī.

Riebiņu bibliotēkas lasītāji aktīvi izmanto bibliotēkā pieejamās, senioru biedrības dāvinātās brilles (lasītavā un pie grāmatu plauktiem).

Pārskata periodā **Sīlukalna** bibliotēkai turpinājās sadarbība ar Sīlukalna sociālo aprūpes dienestu, ar kura palīdzību tika piegādātas grāmatas un galvenokārt žurnāli (“Omītes Zālītes”, “Kas jauns”, “Praktiskais Latvietis”, “Ievas Stāsti”, “Ievas Veselība” u.c.) viņu četriem aprūpējamajiem.

Stabulnieku bibliotēkas lietotāju vidū ir daži seniori cienījamos gados, kuriem ir grūti pārvietoties, veicot lielākus attālumus, lai bibliotēku apmeklētu klātienē. Šiem bibliotēkas lietotājiem literatūra uz mājām tiek nogādāta ar viņu ģimenes locekļu, radu, uzticamu tuvu kaimiņu starpniecību, izpalīdz arī pastniece, kad tiek piegādāta pensija.

5.8. PAKALPOJUMI UN PASĀKUMI ATSEVIŠĶĀM LASĪTĀJU MĒRĶGRUPĀM VAI INTEREŠU GRUPĀM

Aglonā ir daudz privātmāju, kur cilvēkiem iekopti piemājas dārziņi, tāpēc šai grupai **Aglonas** bibliotēkā pavasarī darbojās loloto sēklu un stādu apmaiņas punkti (iespēja mainīties ar pašizaudzētiem augu stādiem, sēklām) (skatīt 5.2. att.). Ar to, kas ir lolotās sēklas un stādi, pasākumā iepazīstināja Ilze Mežniece, tāpat informēja par savu darbošanos permakultūrā: jaunu kartupeļu audzēšanas metodi.

5.2. att. Augu sēklu apmaiņas punkts Aglonas bibliotēkā

Ārdavas bibliotēkā ir pieejams arī sporta inventārs, kas iegādāts par projekta “Kopā jautrāk” (2012, 2016) līdzekļiem. To lieto gan individuāli, gan grupiņās bērni un pieaugušie (bumbas, lecamauklas, nūjošanas nūjas, galda spēles). Pie bibliotēkas ir spēļu un atpūtas laukums (izveidots 2021. gada projektā “Tiekamies pie šūpolēm”), kas tiek aktīvi apmeklēts gan ikdienā, gan pasākumos.

Ārdavas bibliotēkā aktīvākie ir seniori, tāpēc lielākoties pasākumi ir radošo darbnīcu formā (adīšana, tamborēšana, dekupāža, floristika, dažādu svētku dekoru veidošana, veselīgu ēdienu gatavošana), jo apmeklētāji vēlas attīstīt un apgūt jaunas prasmes. Gada laikā notika dažādi tematiskie pasākumi, piemēram, ”Kur bites, tur medus”, kurā piedalījās 5 bitenieki (daloties savā pieredzē) ne tikai no Ārdavas, bet arī no Pelēciem un Kastīres. Ar lekciju uzstājās bitenieki no Pelēciem – Guntis Skuķis un Ilze Platace. Pasākuma beigās tika degustēts medus, lietas sveces un norisinājās debātes (skatīt 5.3.att.).

5.3. att. Ārdavas bibliotēkas pasākums “Kur bites, tur medus”

Lasītāju atsaucību guvuši pasākumi Ārdavas bibliotēkā – tikšanās ar dzejnieci Ievu Trimalneci un tikšanās ar amatnieku Valdi Grebežu, lai apgūtu gāzbetona figūriņu veidošanu (skatīt 5.4. att.).

5.4. att. Tikšanās ar amatnieku Valdi Grebežu Ārdavas bibliotēkā

Kastīres bibliotēkā norisinājās vairākas radošās darbnīcas. Spilgtākā – “Kroņu darināšana Jaungada noskaņās”, ko vadīja novadniece, NMPD darbiniece – Karīna Grebeža. Meistarklases dalībnieces,

pašām nemanot, runāja par pašvērtējumu un citām sevis izprašanas jūtām. Kroņi tika darināti katras dalībnieces īpašā autortehnikā, no metāla stieplītēm, pērlītēm, lentām un mīlestības (skatīt 5.5.att.).

5.5. att. Meistarklase “Kroņu darināšana Jaungada noskaņās” Kastīres bibliotēkā

Aizvadītajā gadā Dzejas dienu ietvaros **Liču** bibliotēkā tika organizēts krustvārdu mīklu maratons “Dzejas omnibuss”. Katrs jautājums tika saistīts ar dzeju. Pavisam bija 11 jautājumi.

Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā, solidarizējoties ar ukraiņiem, **Riebiņu** bibliotēkā tika izveidots ukraiņu autoru grāmatu plaukts “Mūsu sirdis ar Ukrainu” (skatīt 5.6. att.). Informācija par to tika ievietota bibliotēkas Facebook un draugiem.lv lapās. Bibliotēkas darbinieki individuāli piedalījās Ukrainas atbalstam vēltos pasākumos, piemēram, atbalsta akcijā Ukrainai “Brīvība – dzīvība”, kas notika Preiļos, labdabības koncertā Ukrainas atbalstam Riebiņu kultūras namā, veica ziedojumus pasākumos u.c. Bibliotēku vasaras periodā apmeklēja vairākas ukraiņu ģimenes ar bērniem, kuras tika izmitinātas Riebiņu vidusskolas internātā. Lai rosinātu ukraiņu ģimenes apmeklēt bibliotēku un izmantot piedāvātos pakalpojumus, uz Riebiņu vidusskolas internātu tika nogādāti bukleti ar informāciju par bibliotēku, tika aicināti arī mutiski. Bibliotēka organizēja iepazīšanās ekskursijas. Vairāki ukraiņi reģistrējās bibliotēkā kā lietotāji un lasīja grāmatas, bibliotekāres sniedza konsultācijas (informācijas meklēšanā internetā par personīgajiem dokumentiem, juridisko informāciju un darbu ar internetbanku).

5.6. att. Ukraiņu autoru grāmatu plaukts “Mūsu sirdis ar Ukrainu” un izstāde “Ukraiņu rakstnieki bērniem” Riebiņu bibliotēkā

Pārskata periodā **Riebiņu** bibliotēka sniedza konsultācijas senioriem darbā ar datoru un padomus ikdienā nepieciešamo e-pakalpojumu veikšanā. Tika organizēts medijpratības pasākums “Esi drošs sociālajos tīklos” un izglītojošs pasākums “Digitālo prasmju nozīme ikdienā”. Tika sveikti bibliotēkas lietotāji seniori, atzīmējot Starptautisko senioru dienu.

Vislielāko atsaucību guvušais pasākums pārskata periodā **Riebiņu** bibliotēkā bija atpūtas pēcpusdiena decembrī “Pie svētku eglītes” – čaklākajiem lasītājiem un sadarbības partneriem. Tas bija bibliotēkas 65. jubilejas gada noslēguma pasākums, kurā tika teikts paldies un pasniegtas dāvanas. Par muzikālu noskaņu ģitāras pavadījumā bija parūpējies Rolands Naglis.

Janvārī **Riebiņu** bibliotēkā tika rīkota akcija “100 ideju siltumnīca”, kurā lietotāji tika aicināti uzrakstīt vienu iemeslu, kāpēc ir vērts apmeklēt bibliotēku (skatīt 5.7. att.). Starp nosauktajiem iemesliem bija grāmatu lasīšana, izstāžu un pasākumu apmeklēšana, pateicība bibliotekārēm par atsaucību un mājīgajām telpām, tikšanās ar draugiem vai vienkārši iespēja sasildīties. Akcijā saņemtās atbildes (56) tika izmantotas bibliotēkas 65. gadu jubilejai veltīto grāmatzīmju izgatavošanai.

5.7. att. Akcija “100 ideju siltumnīca” un “Bibliotēku grāmatzīmes” Riebiņu bibliotēkā

Jau vairāku gadu garumā **Riebiņu** bibliotēkā tiek rīkotas tikšanās ceļot mīļotājiem. Pārskata periodā lietotāji tika aicināti uz diviem pasākumiem “Saulainā Sicīlija” un “Daudzveidīgā Spānija”. Bibliotēkas vadītāja kopā ar lasītājiem devās izbraukuma pasākumā uz Preiļu Galveno bibliotēku, lai satiktos ar novadnieku, priesteri Guntaru Skuteli pasākumā “Ziema – tas nav gadalaiks. Tā ir dzīve”. Sagaidot Patriotu nedēļu un LR Proklamēšanas gadadienu, bibliotēkas Facebook lapā tika publicēta virtuālā viktorīna “Mana Latvija”. Viktorīnā piedalījās 43 dalībnieki.

Silajāņu bibliotēkā pasākumi tiek organizēti sadarbībā ar Silajāņu Kultūras namu – Jaunais gads, Lieldienas – “Nāc nākdama Liela diena”, Līgo svētki u.c. svētki. Bibliotēkā tiek organizētas tematiskas viktorīnas gan bērniem, gan pieaugušajiem.

Aizvadītajā gadā **Stabulnieku** bibliotēkas lietotājiem marta mēnesī bija iespēja sanākt kopā uz “Rotaslietu stāstiem” un aprīlī uz “Dārzu stāstiem”. Maija mēnesī, Starptautiskās muzeju dienas ietvaros, interesentiem bija iespēja aplūkot Dravnieku skolas muzeja krājumu, pārvietotu pagasta pārvaldes ēkas telpās, taču bijušajiem absolventiem bija iespēja izstaigāt arī skolas telpas. Tādējādi pasākums “Skola atver durvis” pulcināja kuplu apmeklētāju skaitu un bija aizvadītā gada vērienīgākais

pasākums. Vītus dienas ietvaros, kad dabā sākas zāļu vākšanas laiks, Stabulnieku bibliotēkas lietotāji tika aicināti izstaigāt vietējās apkārtnes pļavu un padalīties savos stāstos par zāļu tējām. Jau kādu laiku iesakņojusies tradīcija ir atzīmēt Dzejas dienas, pulcējot gan bibliotēkas lietotājus, gan citus interesentus uz Dzejas dienām veltītu pasākumu “Pieturvieta “Stabulnieki””. 2022. gada Dzejas dienu pasākumā uzaicinātie viesi bija Latgales literātu kopa “Latgales ūdensrozes”, kuras pārstāvji iepazīstināja pasākuma dalībniekus ar katrs ar savu literāro daiļradi (skatīt 5.8. att.). Garajiem rudens vakariem iestājoties, 13. oktobra pēcpusdienām, plkst. 13.13 uz “Veļu laika stātiem” (skatīt 5.9. att.) pulcējās tie bibliotēkas lietotāji, kuri vēlējās padalīties savā pieredzē par sastapšanos ar būtnēm no garu pasaules tepat Stabulnieku pagasta apkārtnē. Un novembra mēneša bibliotēkas čaklākie lasītāji – jubilāri, kuri ir arī pārliecināti Latvijas valsts patrioti, kopā ar saviem līdzjutējiem, patriotiskās nedēļas ietvaros, izspēlēja erudīcijas spēli “V.I.P.”, pārbaudot savas zināšanas par Latviju.

5.8. att. Dzejas dienu viesi Latgales literātu biedrība “Latgales Ūdensrozes” Stabulnieku bibliotēkā

5.9.att. Tematisks pasākums pieaugušajiem “Veļu laika stāsti” Stabulnieku bibliotēkā

Vanagu bibliotēkā februārī tika organizēta sveču liešanas meistarklase, jūnijā norisinājās Jāņu vainagu pīšana.

PGB struktūrvienībās kopumā 2022. gadā tika īstenoti 309 pasākumi un izlikta 715 izstādes.

5.9. DIGITĀLI RADĪTA SATURA PIEDĀVĀJUMS, SAGLABĀŠANA, UZSKAITE

Aizkalnes bibliotēkas novadpētniecības krājums papildināts ar video intervijām, dokumentējot stāstus par Maskevicišku iedzīvotājiem, par krucifiksu un Babru kroga vēsturiskajām atrašanās vietām. Bibliotēku nedēļas prezentācijā “Aizkalniešu meistarstiķis” iekļautas fotogrāfijas un video ar lauku sētās pamanītiem amatniecības darinājumiem vai atjautīgiem risinājumiem ikdienas darbu atvieglošanai. Šī digitālā satura rediģēšana un aprakstu veidošana tiek plānota, kad būs uzkrāta lielāka tematiski līdzīgu materiālu kopa.

Pēc žurnāla “Praktiskie rokdarbi” satura veidotāju lūguma sagatavoti Aizkalnes (senāk Jasmuižas) vēsturisko cimdu musturu paraugi, kuri publicēti žurnāla pielikumā “Etnogrāfiskie cimdi un zeķes” (skatīt 5.10. att.). Cimdus fotografēja **Aizkalnes** bibliotēkas vadītāja, bet mustura zīmējuma autore ir Ineta Krastiņa (dzimtas saknes Aizkalnē) – Tautas lietišķās mākslas studijas “Atkalnis” vadītāja.

5.10. att. *Jasmuižas dūraiņi* žurnāla “Praktiskie rokdarbi” pielikumā “Etnogrāfiskie cimdi un zeķes” (2022. gada 2. numura pielikums)

5.10. UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS DARBS

Datorpakalpojumus izmanto 19% no bibliotēku apmeklētājiem. 2022. gadā PGB struktūrvienībās 632 apmeklētāji datoru ir izmantojuši 4533 reizes.

Bibliotēkās izvietota informācija par ES, tūrisma un pašvaldības informācija u.c. aktuāla informācija.

Kopumā PGB struktūrvienības sniedza 1 849 uzziņas un konsultācijas (2021. gadā – 1 551 uzziņas).

Aglonas bibliotēkā izvietota patstāvīga izstāde par bibliotēkas darbības aktualitātēm, izveidotas 30 mapes par visdažādākajiem tematiem, piemēram, pilsonība, integrācija, finanses, darba likumdošana, ceļojumi, Latvijas vēsture, materiāli par Latvijas neatkarības atjaunošanu, par Ziemassvētkiem, Lieldienām u.c. svētkiem, materiāli par floristiku, filcēšanu, dekupāžu, ēdienu gatavošanu u.c.

Aizkalnes bibliotēkā īpaša uzmanība tika veltīta palīdzībai veciem, vientuļiem cilvēkiem, un personām ar invaliditāti viņu saziņā ar sociālo darbinieku, kurš uz vietas apmeklētājus pieņem reizi nedēļā.

Rožkalnu bibliotēkā gada laikā skenēšanas un kopēšanas pakalpojumi tika izmantoti 187 reizes. Ar katru bibliotēkas apmeklētāju tika strādāts individuāli.

Sīļukalna bibliotēkā digitālās nedēļas laikā 8 lietotāji tika iepazīstināti ar datu bāzēm, un arī pēc pasākuma turpināja aktīvi izmantot Lursoft laikrakstu bibliotēku “News” (500 ierakstu skatījumi).

5.11. BIBLIOTĒKAS IZGLĪTOJOŠĀ DARBĪBA

Bibliotēkas konsultēja apmeklētājus e-pakalpojumu izmantošanā un popularizēja saziņu ar valsts un pašvaldību institūcijām elektroniskajā vidē. Bibliotēkā jebkura pasākuma, izstādes vai citas aktivitātes viens no mērķiem ir izglītošana.

Aglonas bibliotēkas darbinieces apmāca visu vecumu lietotājus informācijpratībā un atbilstošu tehnoloģiju izmantošanā. Uz bibliotēku bieži nāk bezdarbnieki, pensionāri, zemnieki, kuriem nepieciešams palīdzēt atrast vajadzīgo informāciju, konsultēt par piemērotākā informācijas avota izvēli. Lietotājiem tiek sniegta individuāla apmācība – palīdzība izveidot e-pastu, konsultēšana dažādos jautājumos, kas saistīti ar i-banku u.c.

Aglonas bibliotēkā pārskata periodā organizējusi 3 izglītojošas lekcijas pieaugušajiem:

- “Latgaliešu folklorā” (Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas lektore, asoc. prof. Angelika Juško – Štekele),
- “Tautas un valodas Latgalē” (Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas lektore, doc. Antra Kļavinska),
- “Latgaliešu valoda: kur to lietot un kāpēc?” (Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas lektore, prof. dr. filol. Sanita Marteva).

Kastīres bibliotēkas vadītāja skolēniem vienmēr palīdz ar informācijas meklēšanu mājasdarbiem, bezdarbniekiem palīdzējusi sagatavot un nosūtīt CV, meklēt darba iespējas, komunicēt ar NVA.

Kastīres bibliotēkā tika rīkots seminārs “Pensiju sistēma Latvijā” ar Latvijas Pensiju sistēmas dalībnieku asociācijas konsultanti Innu Orolī. Semināra laikā tika noskaidrots:

- kā darbojas Latvijas pensiju sistēma kopumā;
- kādi pensiju līmeņi Latvijā darbojas, kā tie ietekmē prognozējamo pensijas lielumu nākotnē;
- ikvienam interesentam bez maksas bija iespēja uzzināt 2. pensijas līmeņa uzkrājumu (autorizējoties portālā www.latvija.lv).

Pēc semināra bija iespējamas arī individuālas konsultācijas. Šīs konsultācijas regulāri turpinās aptverot arvien vairāk iedzīvotājus. Reizi divos mēnešos konsultante ierodas Kastīres bibliotēkā un atbild uz iedzīvotāju interesējošajiem jautājumiem.

Rožkalnu bibliotēkas lietotāji tika apmācīti individuāli – kā iegūt e-mobile, pievienot vēstulēm pielikumus un kā izveidot parakstus e- pastam.

Rušonas bibliotēka lietotājus konsultēja kā iesniegt dažāda veida iesniegumus (pabalstu saņemšanai).

Silajāņu bibliotēkā apmeklētāju konsultēšana un apmācība jauno informācijas tehnoloģiju izmantošanā notiek ikdienas darbā. 2022. gadā apmācības tika sniegtas 2 bibliotēkas lietotājam. Tās bija par i-bankas izmantošanu, gada ienākumu deklarācijas iesniegšanu, portāla www.latvija.lv izmantošanu.

Stabulnieku bibliotēkā notika 2 lietotāju apmācība, kā interneta resursos sameklēt vajadzīgo informāciju nedēļas akcijā “Ej laikam līdzī – draudzējies ar internetu!”, Digitālās nedēļas ietvaros.

5.12. MEDIJPRATĪBA

Attīstot medijpratību, tiek veicināti labvēlīgi apstākļi ne tikai intelektuālajai, bet arī radošajai attīstībai.

Aglonas bibliotēkā ar skolēniem tiek runāts par internetu, kā to droši un kritiski lietot, kā atpazīt viltus ziņas. Digitālās nedēļas laikā tika sagatavotas lapas ar izdrukātām ziņām no interneta, lai kopīgi izvērtētu, vai tā ir viltus ziņa, vai patiesa ziņa. Senioriem individuāli tiek skaidrots par dzīvi sociālo mediju vidē, tiek sniegts atbalsts digitālajos jautājumos.

Aglonas bibliotēkas lietotāji (bērni un jaunieši) piedalījās KM un Latvijas Universitātes (LU) sadarbības projekta “Medijpratības un informācijpratības nodarbības Latvijas austrumu pierobežas reģionu mācību iestādēs” lekcijā par medijpratību Aglonas vidusskolā. <https://www.km.gov.lv/lv/jaunums/km-un-lu-medijpratibas-nodarbibas-jaunas-zinasanas-ieguvusi-993-skoleni-no-21-austrumu-pierobežas-skolas>

Medijpratības nedēļas laikā **Aizkalnes** bibliotēkā notika tikšanās ar laikraksta “Vietējā Latgales avīze” satura veidotājiem – redaktori Viktoriju Nečajevu un žurnālisti Egitu Terēzi Jonāni (skatīt 5.11.att.). Laikraksta darbinieces un vietējie iedzīvotāji pārrunāja tādus jautājumus kā pieeja kvalitatīvai informācijai un cīņa pret dezinformāciju, lasītprasme.

5.11. att. Tikšanās ar laikraksta “Vietējā Latgales avīze” darbiniecēm Aizkalnes bibliotēkā

Kastīres bibliotēkas vadītāja februāra sākumā piedalījās LNB organizētajā tiešsaistes seminārā “Tiešsaistes diskusija par medijpratību Latvijas senioru vidū”. Iegūtās atziņas tiks izmantotas darbā, lai

veiksmīgāk izskaidrotu senioriem 5 medijpratības soļus – kā atpazīt dezinformāciju: pievērst uzmanību pārspīlētībai, avotam, saturam, neklusēt par nepatiesīgumu, pieturēties pie kritiskās domāšanas.

Kastīres bibliotēkā ar skolēniem tika izrunāts – kas ir mediji un kāda ir to loma sabiedrības dzīvē, kas ir medijpratība, viltus ziņas, un kādas ir izplatītākās “feiku” lapas. Uzmanība tika vērsta arī uz katra cilvēka digitālo portretu jeb uz to, ko viņi publicē internetā, un kā tas atspoguļojas uz viņu personas datiem un nākotnes darbībām.

Pelēču bibliotēkā medijpratībai veltīts pasākums notika Digitālās nedēļas ietvaros – Pelēču pamatskolas 5. – 9. klašu skolēniem: "Drošība un kritiskā domāšana digitālajā vidē". Pasākuma laikā tika runāts par to kas ir viltus ziņas, kā atšķirt uzticamu informāciju no meliem, kā būt pasargātam internetvidē.

Atzīmējot Vispasaules Drošāka interneta dienu februārī, **Riebiņu** bibliotēkā notika pasākums “Esi drošs sociālajos tīklos”. IT speciālists Jānis Čižiks klātesošos iepazīstināja ar noteikumiem drošai sociālo tīklu izmantošanai, atbildēja uz jautājumiem un sniedza individuālas konsultācijas. Medijpratības pasākuma mērķauditorija bija seniori, kā arī citi interesenti. Apmeklētāji saņēma jaunas zināšanas un iemaņas un atzinīgi novērtēja lekcijas kvalitāti, kā arī minēja, ka kļūst drosmīgāki interneta lietošanā.

Rušonas bibliotēkā par dažādām e-prasmēm (e-pastu pārlūkošana, iesūtīto materiālu izdrukas, banku kontu rēķinu pārskati un izdruka, kodu kalkulatoru un SMART-ID lietošana) apmācīti 13 lietotāji.

Aglonas, Galēnu, Pelēču, Riebiņu, Rožkalnu, Rušonas, Silajāņu, Sīlukalna un Upmalas bibliotēku vadītājas piedalījās LNB Bibliotēku attīstības centra 22. martā organizētajā tīmekļseminārā “Drošība, medijpratība un emocionālā inteliģence krīzes situācijās”, kurā guva padomus kā komunicēt ar apmeklētājiem laikā, kad daudzi apjukuši informācijas daudzumā, kas ne vienmēr ir patiesa. Sevišķi svarīgi tas ir pagastu teritorijās, kad bibliotekārs ir persona, kurai uzticas, un pārskata periodā nācās uzklaut dažādus viedokļus par kara darbību Ukrainā, par bēgļiem no Ukrainas, pamatot savu viedokli šajos jautājumos.

Ar medijpratību saistītas aktivitātes, kuras rīkoja LNB – tiešsaistes diskusijas “Sabiedrības medijpratība un uzticēšanās nenoteiktības apstākļos” un “Ukraina dezinformācijas frontē: kā palīdzēt un ko varam mācīties” un EPALE informatīvais seminārs “Pieaugušo izglītības aktualitātes. Medijpratība mūsdienu pasaulē” tika popularizētas **Stabulnieku** bibliotēkas lapās sociālajos tīklos, lai pievērstu sekotāju uzmanību un rosinātu tajās piedalīties. Visās minētajās ar medijpratību saistītajās aktivitātēs attālināti piedalījās abi Stabulnieku bibliotēkas darbinieki.

Upmalas bibliotēkā tika rīkots ikgadējais pasākums “Drošs internets”, kurā tika izmantoti arī drossinternets.lv darba materiāli.

5.13. PAŠVALDĪBAS, VALSTS INSTITŪCIJU UN NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU INFORMĀCIJAS PIEEJAMĪBA IEDZĪVOTĀJIEM

Bibliotēkās pieejams Preiļu novada pašvaldības informatīvais izdevums “Preiļu novada vēstis”, reģionālais laikraksts “Vietējā Latgales avīze” un informatīvais stends ar pašvaldības sagatavoto informāciju un bibliotēkas piedāvājumu, un teritorijā esošajām citām iestādēm (nevalstiskajām biedrībām, izglītības iestādēm, pagasta pārvaldēm u.c.). Ikvienam bibliotēkas lietotājam ir pieejami datori un internets, kurus var izmantot arī informācijas meklēšanai par pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju aktualitātēm. Ar Preiļu novada pašvaldības normatīvajiem aktiem var iepazīties novada mājaslapā: <https://preili.lv/pasvaldiba/normativie-akti/>.

Aglonas bibliotēkā tiek nodrošināta visu līmeņu informācijas pieejamība – bibliotekāres vāc informāciju par vietējo sabiedrību un nodrošina tās pieejamību, regulāri sadarbojoties ar citām organizācijām (pagasta pārvalde, skolas, BJBLPC „Strops”, klubs “Neaizmirstule”, Aglonas PII u.c.). Aglona ir populārs tūrisma galamērķis, tāpēc bibliotēkā ir pieejama tūrisma informācija par apskates objektiem, naktsmītnēm. Bibliotēkā var saņemt informāciju arī par tūrisma iespējām novadā un Latvijā.

Aizkalnes bibliotēka uz stenda bibliotēkā izvieto informāciju arī par biedrības “Sabiedriskais centrs “Aizkalne”” rīkotajiem pasākumiem.

5.14. ELEKTRONISKAIS KATALOGS KĀ PAKALPOJUMS

Pārskata periodā samazinājies bibliotēku skaits, kas savu krājumu atspoguļo Preiļu reģiona bibliotēku kopkatalogā. 2021. gadā īstenotās administratīvi teritoriālās reformas rezultātā trīs bijušā Aglonas novada pašvaldību publiskās bibliotēkas (Grāveru, Kastuļinas, Šķeltovas) pārgāja Krāslavas novada centrālās bibliotēkas pārvaldībā. 2022. gada martā tika pabeigta dokumentu pārnese (rekatalogizācija) no Preiļu reģiona bibliotēku kopkataloga uz Krāslavas novada bibliotēku kopkatalogu. Ar 2022. gada 1. janvāri tika likvidētas trīs bijušā Riebiņu novada pašvaldību publiskās bibliotēkas. Likvidēto bibliotēku (Gailīšu, Kotļerovas, Pieniņu) krājums tika izslēgts no Preiļu reģiona bibliotēku kopkataloga. Neliela daļa (12,4%) no slēgto bibliotēku krājuma tika nodota ieinteresētajām Preiļu novada publiskajām bibliotēkām.

5.3. tabula “BIS ALISE izmantošana”

Iestāde	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2022)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2022)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
PGB	1	1	1	1	1	67	447

Preiļu novada publiskās bibliotēkas	18	18	18	18	18	59
Preiļu novada izglītības iestāžu bibliotēkas	11	7	4	3	6	11

Pārskata perioda beigās Preiļu Reģiona bibliotēku kopkatalogs ietver informāciju par Preiļu Galvenās bibliotēkas, 18 publisko bibliotēku un septiņu izglītības iestāžu bibliotēku krājumos esošajiem informācijas resursiem, to atrašanās vietu un pieejamību. Komplektēšanas moduli, veidojot sūtījumus, izmanto sešas skolu bibliotēkas t.sk. Preiļu 1. pamatskolas bibliotēka, kas jaunieguvumu apstrādi uzsāka pārskata gadā. Krājuma rekatalogizāciju pēc iespējām turpina Preiļu 2. vidusskolas un Riebiņu vidusskolas bibliotēka. BIS SKOLU ALISE nav ieviesta četrās novada izglītības iestāžu bibliotēkās.

IT uzņēmums “Tietoevry Latvia” ir izstrādājis jaunu ALISE publiskā elektroniskā bibliotēku kopkataloga (e-kataloga) versiju – AlisePAC. Aizvadītajā gadā kataloga lietošanai pievienojās arī Preiļu Galvenā bibliotēka. Jaunā kopkataloga versija pieejama <https://preili.biblioteka.lv/alisepac>. Kataloga izstrādes process vēl turpinās. Lietotājiem jaunajā versijā ir pieejama materiālu meklēšana, filtrēšana, apskate, trīs ārējās saites. Autorizācija “Mana bibliotēka” un izdevumu rezervēšana pieejama no iepriekšējās versijas (WebPAC). Ļoti būtiska jaunā kataloga sastāvdaļa ir paredzēta vizuālajam saturam – grāmatu vākiem. Lai katalogs būtu vizuāli pievilcīgs lasītājiem, bibliotekāriem nākas veltīt vairāk laika anotāciju veidošanai, rediģēšanai un pievienošanai, kā arī ierakstu rediģēšanai un kvalitatīvu sīkbiļžu pievienošanai.

5.4. tabula “Preiļu reģiona / novada bibliotēku kopkatalogā autorizētie lietotāji”

	2020	2021	2022	+/- salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	5 741	5 207	5 436	+229 (+4 %)
Aktīvie autorizētie lietotāji	493	512	602	+90 (+15 %)
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	258	131	137	+6 (+4 %)

Atskaitot PGB autorizētos lietotājos, struktūrvienību kopējā situācija ir: Aktīvie lietotāji kopā – 3132, Aktīvie autorizētie lietotāji – 262, Autorizētie lietotāji pārskata periodā – 70.

Sīlukalna bibliotēkā bibliotēku nedēļas laikā tika rīkots pasākums, kura laikā tika popularizēta iespēja lasīt 3td e-grāmatas dažādās viedierīcēs. Autorizācijas dati tika izsniegti 9 lietotājiem.

5.15. DIGITALIZĀCIJA – KOPAINA, ĪSS SITUĀCIJAS APRAKSTS

Pārskata periodā PGB struktūrvienībās digitalizācija netika veikta.

5.16. IEKŠZEMES UN STARPTAUTISKAIS SBA:

Dati iepriekšējos gados (2020. un 2021.) sniegti par 24 bibliotēkām, bet kopš 2022. gada 1. janvāra PGB pārziņā, kā struktūrvienības ir tikai 18 bibliotēkas (skatīt 5.5. tabulu). Faktiski 2021. gadā PGB struktūrvienību statistika ir sekojoša: no citām bibliotēkām saņemto dokumentu skaits – 496 iespieddarbi (pārskata periodā pieaugums par 186); uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits – 324 iespieddarbi (pārskata periodā pieaugums par 150).

5.5. tabula “SBA rādītāji”

SBA	2020	2021	2022
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	895	629	474
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	429	405	682

SBA pārsvarā tika izmantots, lai piedāvātu literatūru krievu valodā lasošajiem apmeklētājiem (kuru nav daudz, un izdevīgāk ir izmantot SBA), kā arī nepieciešamo nozaru literatūru.

5.17. PROBLĒMAS UN RISINĀJUMI BIBLIOTĒKAS PAKALPOJUMU UN PIEEJAMĪBAS JOMĀ

Bibliotēkas pasākumu organizēšanai vēlētos lielāku budžetu.

Maz tiek izmantots Preiļu reģiona bibliotēku kopkatalogs, lietotāju pieprasījuma, eksemplāru rezervācijas vai termiņa pagarinājuma veikšanai.

6. KRĀJUMS

6.1. KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS POLITIKA UN ORGANIZĀCIJA

Krājuma komplektēšanas politikas dokuments aplūkojams 1. pielikumā.

6.2. KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Dati iepriekšējos gados (2020. un 2021.) sniegti par 24 bibliotēkām, bet kopš 2022. gada 1. janvāra PGB pārziņā, kā struktūrvienības ir tikai 18 bibliotēkas (skatīt 6.1. tabulu).

6.1. tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums EUR"

	2020	2021	2022
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	39 140	37 666	38 477
<i>t. sk. grāmatām</i>	27 114	27 148	26 521
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	4 986	4 714	6 701
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	11 978	10 467	11 414
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	3	3	3,6
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	39 140	37 666	38 477

Nepieciešams pārrēķināt 18 PGB struktūrvienību datus par 2021. gadu, lai vērotu patieso budžeta pieaugumu (skatīt 6.2. tabulu).

6.2. tabula "PGB struktūrvienību krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums EUR"

	2021	2022	+/- % salīdzinot ar iepr. gadu
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	32 945	38 477	+14 %
<i>t. sk. grāmatām</i>	23 720	26 521	+11 %
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	6 529	6 701	+3 %
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	9 174	11 414	+20 %

6.3. REKATALOĢIZĀCIJA

PGB struktūrvienību krājuma rekatalogizācija ir pabeigta.

2022. gadā tika uzsākts rekatalogizēt novadpētniecības mapes. PGB struktūrvienības kopumā katalogā pievienojušas 319 mapes: **Aglonas** bibliotēkā – 43 (“Aglonas senvēsture”, “Aglonas daba”, “Aglona līdz 1941. gadam”, “Aglona padomju okupācijas gados”, “Aglona – 1990. – 2009. gads”, “Aglonas novads”, “Preiļu novada Aglonas pagasts”, “Tūrisms”, “Izglītība. Kultūra”, “Aglonas bazilika”, “Bērzgales baznīca”, “Naaizmērstule” u.c.), **Aizkalnes** bibliotēka – 2, **Ārdavas** bibliotēka – 1, **Galēnu** bibliotēkā – 19, **Kastīres** bibliotēka – 2, **Līču** bibliotēkā – 23, **Pelēču** bibliotēkā – 20, **Riebiņu** bibliotēkā – 109, **Rožkalnu** bibliotēkā – 28, **Rušonas** bibliotēka – 21, Saunas bibliotēka – 10, **Silajāņu** bibliotēka – 13, **Smelteru** bibliotēka – 19, **Stabulnieku** bibliotēka – 4, **Upmalas** bibliotēka – 5.

6.4. KRĀJUMA PĀRBAUDE (INVENTARIZĀCIJA)

Pārskata periodā tika veiktas divas plānotās automatizētās krājuma pārbaudes (inventarizācijas) – **Vārkavas** bibliotēkā un **Rožkalnu** bibliotēkā. Inventarizācijas piedalījās PGB un PGB struktūrvienību darbinieki, lai nodrošinātu darba grupas pie vismaz trijiem datoriem.

Rožkalnu bibliotēkā konstatēts pavisam neliels grāmatu iztrūkums (17 grāmatas). **Vārkavas** bibliotēkā konstatēts iztrūkums pieļaujamo normu robežas. Tas varēja rasties, pieļaujot neprecizitātes norakstīšanā, vai izskaidrojams ar zudumu no brīvpieejas plauktiem.

6.5. KRĀJUMA RĀDĪTĀJI

Dati iepriekšējos gados (2020. un 2021.) sniegti par 24 bibliotēkām, bet kopš 2022. gada 1. janvāra PGB pārziņā, kā struktūrvienības ir tikai 18 bibliotēkas (skatīt 6.3. tabulu).

6.3. tabula “Preiļu reģiona / novada bibliotēku krājuma rādītāji”

	2020	2021	2022
Jaunieguvumi kopā	12 591	12 217	11 116
<i>t. sk. grāmatas</i>	5 154	4 992	5 334
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	1 774	1 703	2 036
<i>t. sk. bērniem</i>	1 340	1 229	1 545
Izslēgtie dokumenti	13 606	14 139	11 499
Krājuma kopskaits	147 834	146 649	123 065
Grāmatu krājuma apgrozība	0,5	0,6	1,7
Periodisko izdevumu apgrozība	1,6	1,5	0,5

Krājuma kopskaita samazināšanās skaidrojama ar 3 bibliotēku likvidēšanu kopš 2022. gada 1. janvāra un 3 bibliotēku nodošanu Krāslavas novadam (administratīvi teritoriālās reformas ietekmē).

Datu analīzi iespējams veikt salīdzinot 18 PGB struktūrvienību datus (skatīt 6.4. tabulu).

6.4. tabula “PGB struktūrvienību krājuma rādītāji – eksemplāri”

	2021	2022	+/- % salīdzinot ar iep. gadu
Jaunieguvumi kopā	10 159	11 116	+9 %
<i>t. sk. grāmatas</i>	4 124	5 334	+23 %
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	1 536	2 036	+25 %
<i>t. sk. bērniem</i>	1 093	1 545	+29 %
Izslēgtie dokumenti	10 724	11 499	+7 %
Krājuma kopskaits	123 400	123 065	-0,3 %

Vērojams latviešu daiļliteratūras pieaugums. Vislielākais **Rušonas** un **Stabulnieku** bibliotēkās, kur latviešu daiļliteratūra sastāda 38% no jaunieguvumiem, 30% **Galēnu** bibliotēkā un 28% **Sīļukalna** un **Pelēču** bibliotēkās.

6.6. DATUBĀZES

Aktīvākie Letonikas datubāzes izmantotāji: **Riebiņu** bibliotēka – 963 (t.sk. 252 klientu skatījumi), **Stabulnieku** bibliotēka – 812, **Aizkalnes** bibliotēka – 750, **Sīļukalna** bibliotēka – 613, **Smelteru** bibliotēka– 429. (skatīt 6.5. tabulu).

6.5. tabula “PGB struktūrvienībās pieejamo datubāžu izmantojums”

Dabubāze	2020	2021	2022
Letonika	3211	5 669	5 221
skatījumi	-	3 673	3 292
piekļuves sesiju skaits	-	1 996	1 929
News	1 442	1 142	2 070

Aktīvākie Lursoft laikrakstu datubāzes – News izmantotāji: **Sīļukalna** bibliotēkā – 500 ierakstu skatījumi, **Upmalas** bibliotēkā – 328 ierakstu skatījumi, **Riebiņu** bibliotēkā – 323 ierakstu skatījumi, **Smelteru** bibliotēkā – 306 ierakstu skatījumi, **Aizkalnes** bibliotēkā – 272 ierakstu skatījumi, **Aglonas** bibliotēkā – 156 ierakstu skatījumi, **Rožkalnu** bibliotēkā – 120 ierakstu skatījumi.

6.7. KRĀJUMA UN DATUBĀZU POPULARIZĒŠANA

Informācija par bibliotēku abonētajām datu bāzēm (Letonika un Lursoft laikrakstu bibliotēka) pieejama uz bibliotēku informatīvajiem stendiem.

Aglonas bibliotēkas krājuma popularizēšanas pasākumi:

- akcija bibliotēku nedēļā “Slepenā grāmata” (Aglonas katoļu ģimnāzijas skolēniem un skolotājiem);
- “Grāmatu diena” (BJBLPC “Strops”) – iepazīstinot ar “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022” kolekciju;
- “Harija Potera maģiskā pasaule” (tematisks pasākums sākumskolai);
- “Draudzības diena ar BJBLPC “Strops”” (jauno grāmatu apskats);
- “Izlasī pats un iesaki citiem!” (dalība “Bērnu jauniešu un vecāku žūrija 2022”);
- Vijas Kudiņas “Maizes grāmata” prezentācija;
- “Latvijas karoga stāsts” (pasākums Aglonas katoļu ģimnāzijas skolēniem).

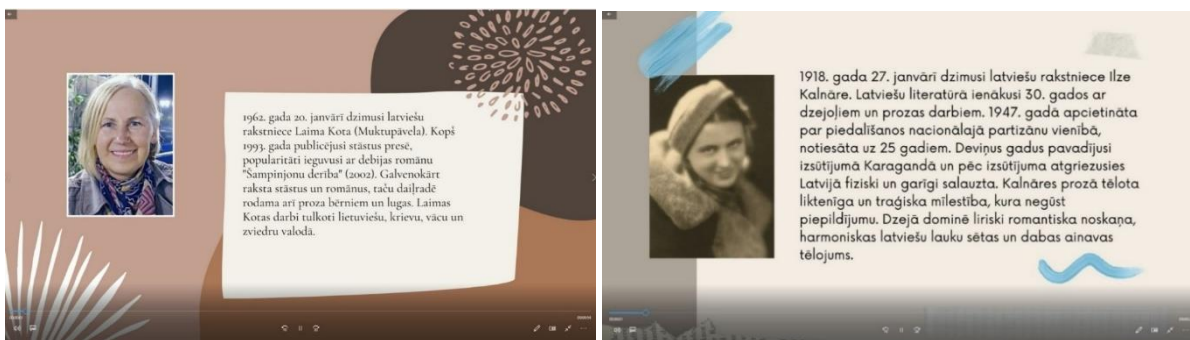
Aglonas bibliotēkas datubāzu popularizēšana:

- Digitālās nedēļas izstāde “Iespējas, ko sniedz Letonika un Laikrakstu bibliotēka”;
- Digitālās nedēļas pasākums sākumskolas skolēniem par digitālajām prasmēm “Kas ir Lasāmkoks? Kas ir Letonika?”;
- Individuāla lietotāju iepazīstināšana ar “Letoniku” un “Laikrakstu bibliotēku”.

Pelēču bibliotēkas lietotāji aktīvi piedalījās letonika.lv rīkotajā erudīcijas spēlē "Izzini Latvijas monētās iekaltās kultūrzīmes!". Bibliotēkas vadītāja individuālajā konkurencē, pareizi atbildot uz visiem jautājumiem, bija viena no pieciem laimīgajiem, kuri izlozē ieguva Brīnumu monētu.

Popularizējot datubāzi letonika.lv, kā arī tās izmantošanu no mājām, **Riebiņu** bibliotēka sociālajos tīklos ievietoja informāciju par iespēju saņemt paroli piekļuvei un aicināja lietotājus piedalīties erudīcijas spēlē “Izzini Latvijas monētās iekaltās kultūrzīmes”. Starp veiksmīniem, kas saņēma Latvijas Bankas 2021. gadā izlaisto kolekcijas monētu, bija Riebiņu bibliotēkas lietotāja, kura spēlē piedalījās no mājām. Digitālās nedēļas ietvaros Riebiņu vidusskolas skolēni tika iepazīstināti ar datubāzes letonika.lv saturu un informācijas meklēšanas iespējām, tika apmācīti kā meklēt informāciju LNB digitālajās kolekcijās: periodika.lv, Zudusī Latvija, Ainavu dārgumi, Latvijas kultūras kanons u.c.

Viens no bibliotēkas krājuma popularizēšanas veidiem ir virtuālās izstādes, kuras tika ievietotas **Riebiņu** bibliotēkas sociālajos tīklos Facebook, draugiem.lv un youtube kanālā. Piemēram, virtuāli tika sagatavota literārā izstāde “Angļu romāna vilinājums”, dzejas izstāde “Sirds motīvs”, tematiskās izstādes “Darinājumi savām rokām”, “Dzīvnieku pasaulē”, “Kā saprast savu bērnu”, “Lieldienu šūpolēs”. Katru mēnesi virtuāli piedāvātas “Top 10 lasītākās grāmatas”, kā arī gada sākumā “2021. gadā lasītāko grāmatu Top 10”. Virtuālās izstādes veidotas, atzīmējot latviešu un ārzemju rakstnieku jubilejas (skatīt 6.1. att.). Sociālajos tīklos regulāri tika reklamēti arī grāmatu jaunieguvumi.

6.1. att. Riebiņu bibliotēkas virtuālās izstādes youtube kanālā

Stabulnieku bibliotēka turpina aizsākto tradīciju – sumināt savus čaklākos grāmatu lasītājus viņu apaļajās dzīves jubilejās, veltot viņiem izstādes, kurās atspoguļo daļiņu no jubilāru izlasītā grāmatu klāsta (rubrika “Jubilārs iesaka”, kas arī popularizē bibliotēkas grāmatu krājumu), kā arī jubilāru vaļaspriekus vai radošos darbus, ja tādi ir. 2022. gads bija bagāts ar jubilāriem, teju katru mēnesi pa kādam, citā pat pa diviem (skatīt 6.2. un 6.3. att.).

6.2. att. Izstādes no cikla “Suminām lasītāju – jubilāru” un “Jubilārs iesaka”

6.3. att. Novembra mēneša lasītāji – jubilāri pie viņiem veltītajām izstādēm

Stabulnieku pagastā no Jelgavas uz pastāvīgu dzīvošanu pārcēlusies leļļu kolekcionāre Lilija Bondere, jo kopā ar dzīvesbiedru iegādājušies īpašumu. Nākotnē, vienā no privātmājas daļām, plānots iekārtot un atvērt privātu muzeju ar tematiskām izstādēm, papildinātām ar sakolekcionētajām un restaurētajām lellēm. Tā kā gatavošanās šim notikumam aizņems vēl kādu laika posmu, tad leļļu kolekcijas īpašniece piekrita lelles atrādīt plašākai publikai **Stabulnieku** bibliotēkas lasītavā trijās tematiskajās izstādēs ar Lilijas restaurētajām lellēm: Līgo svētkiem, 2 pasaku tēmai – Buratīno un Sarkangalvītei. Arī šīs izstādes tika papildinātas ar atbilstoša satura grāmatām no bibliotēkas krājuma (skatīt 6.4. att.).

6.4. att. Lilijas Bondares leļļu izstādes Stabulnieku bibliotēkā

6.8. PROGRAMA “GRĀMATU IEPIRKUMS PUBLISKAJĀM BIBLIOTĒKĀM”

PGB struktūrvienības programmas “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” ietvaros saņēmušas 453 eksemplārus par summu 4 737,49 EUR (pirmajā daļā 219 eksemplāri par 2 385,98 EUR, otrajā daļā 234 eksemplāri par 2 35,51 EUR).

Programma ļāva apmierināt lietotāju vajadzības pēc kvalitatīvas literatūras. Grāmatu saraksts aplūkojams Preiļu reģiona kopkatalogā: <https://ej.uz/gramatuiepirkums2022preili>.

6.9. DARBS AR PARĀDNIEKIEM

Pēc lietotāju lūguma tiek pagarināts izsniegto grāmatu termiņš (bieži vien telefoniski). Lietotājiem, kuri ilgstoši kavē izdevumu atdošanas termiņu, tiek atgādināts telefoniski vai tiekoties klātienē. Lasītājiem, kuri izmanto vairākas bibliotēkas, bibliotekāres pievērš uzmanību vai parādnieka saistības nokārtotas arī citās bibliotēkās.

Darbs ar parādniekiem tiek veikts regulāri: atgādinājumi tiek izsūtīti no BIS ALISE uz lietotāju e-pastiem, saziņa notiek arī sociālajos tīklos un telefoniski. Tādu lietotāju, kuri ilgstoši kavē nodošanas termiņu, nav daudz (tie ir lietotāji, kuri mainījuši dzīvesvietu, izbraukuši uz ārzemēm u.tml.). Lietotāji,

kuri kavē neilgu laiku, protams, ir vairāk, bet vairākkārtēju brīdinājumu rezultātā lielākā daļa tomēr atgriež bibliotēkā izņemtus materiālus. Covid-19 pandēmijas laikā bija radušās lielākas problēmas ar parādniekiem, jo bibliotēka dažus periodus bija slēgta apmeklētājiem.

6.10. AR BIBLIOTĒKAS KRĀJUMU SAISTĪTĀS PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI, VAJADZĪBAS, GALVENIE SECINĀJUMI PĀRSKATA PERIODĀ

Pārskata perioda sākumā struktūrvienības bezatlīdzības dāvinājumā ieguva grāmatu kopas no ar 2022. gada 1. janvāri slēgtajām Gailīšu, Kotļerovas, Pieniņu bibliotēkām (krājumā “atgriezās” 12,4%).

Aizkalnes bibliotēkas krājums atrodas 60 m² lielā telpā, kur nav palīgtelpas krātuvei, tāpēc šim nolūkam tiek izmantotas telpas blakus esošā ēkā.

Krājuma papildināšanai **Riebiņu** bibliotēka izmanto ne tikai pašvaldības piešķirto finansējumu, bet arī biedrību un lietotāju dāvinājumus. Pārskata periodā tie bija 418 eksemplāri (gan grāmatas, gan periodikas izdevumi).

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

Pasākumi un citas bibliotēkas aktivitātes piesaista bērnus un jauniešus bibliotēkai, viņi iemācās kvalitatīvāk un interesantāk pavadīt laiku, attīsta domāšanu, paplašina redzesloku, bērns jūtas vajadzīgs, piederīgs. Ienākot jaunajām informācijas tehnoloģijām bibliotēkā un sadzīvē kopumā, samazinās bērnu interese par lasīšanu, tāpēc jo vērtīgāka ir piedalīšanās lasīšanas veicināšanas programmās. Sadarbība ar skolām, kopīgi pasākumi, pretimnākoša un labvēlīga gaisotne bibliotēkā rada pastāvīgo apmeklētāju un draugu loku.

7.1. DARBA AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM RAKSTUROJUMS UN VISPĀRĪGIE RĀDĪTĀJI

Darba ar bērniem un jauniešiem pamatrādītāji skatāmi [5.1. nodaļā](#).

Ievērojami pieauga bērnu apmeklējumu skaits, salīdzinot ar iepriekšējiem 2 pandēmijas gadiem, kad pārsvarā bija aizliegts pulcēties un pārāk ilgu laiku pavadīt slēgtās telpās.

Dati iepriekšējos gados (2020. un 2021.) sniegti par 24 bibliotēkām, bet kopš 2022. gada 1. janvāra PGB pārziņā, kā struktūrvienības ir tikai 18 bibliotēkas (skatīt 7.1. tabulu).

7.1. tabula “Darba ar bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem pamatrādītāji”

	2020	2021	2022
Lietotāju skaits līdz 18 gadiem	998	903	923
Apmeklējums	12 446	7 594	14 040
Izsniegums bērniem un jauniešiem līdz 18	14 827	12 263	16 106
Izsniegums bērnu un jauniešu grāmatām	-	11 898	18 558

Nepieciešams pārrēķināt 18 PGB struktūrvienību datus par 2021. gadu, lai vērotu patieso “Darba ar bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem pamatrādītāji” pieaugumu (skatīt 7.2. tabulu).

7.2. tabula “Darba ar bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem pamatrādītāji PGB struktūrvienībās”

	2021	2022	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits līdz 18 gadiem	789	923	+14,5%
Apmeklējums	6 645	14 040	+52,7%
Izsniegums bērniem un jauniešiem līdz 18	11 430	16 106	+29%
Izsniegums bērnu un jauniešu grāmatām	11 417	18 558	+38,5%

Apmeklējumu un izsnieguma rādītāji ir palielinājušies, salīdzinājumā ar 2021. gadu, kad pastāvēja dažādi Covid-19 ierobežojumi. Lasītāju bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem skaits pieaudzis: **Aglonas** bibliotēkā par 31 lasītāju, **Galēnu** bibliotēkā par 30, **Riebiņu** bibliotēkā par 26, **Līču** bibliotēkā par 21.

Ārdavas bibliotēkā tiek izmantotas bibliotēkā pieejamās spēles un krāsojamās burtnīcas, kuras tika arī izsniegtas uz mājām. Daudzveidībai uz laiku tika atvestas āra spēles no Preiļu Galvenās bibliotēkas.

Kastīres bibliotēkas prioritāte – bērni un jaunieši, kuri ir 42% lietotāju (91 lasītājs – bērni un jaunieši līdz 18. gadiem, no kopējā 214 lasītāju skaita).

7.2. BIBLIOTĒKU KRĀJUMA VEIDOŠANA UN PAPILDINĀŠANA

Dati iepriekšējos gados (2020. un 2021.) sniegti par 24 bibliotēkām, bet kopš 2022. gada 1. janvāra PGB pārziņā, kā struktūrvienības ir tikai 18 bibliotēkas (skatīt 7.3. tabulu).

7.3. tabula “Jauniegvumi pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem”

	2020	2021	2022
Jauniegvumi krājumam (eksemplāri)	1 340	1 229	1 545
Pašvaldības finansējums (EUR)	4 880	4 726	6 701

Nepieciešams pārrēķināt 18 PGB struktūrvienību datus par 2021. gadu, lai vērotu patieso jaunieguvumu pieaugumu (skatīt 7.4. tabulu).

7.4. tabula “Jauniegvumi pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem PGB struktūrvienībās”

	2021	2022	% salīdzinot ar iep. gadu
Jauniegvumi krājumam (eksemplāri)	1 093	1 545	+29%
Pašvaldības finansējums (EUR)	6 529	6 701	+3%

Pārskata periodā PGB struktūrvienībās tika iegādātas 33 spēles.

Lai veicinātu **Riebiņu** bibliotēkas iegādāto un paštaisīto spēļu izmantošanu tās tika pielietotas novadmācības stundās, literārajās stundās, tematiskajās nodarbībās un konkursu noslēguma pasākumos (pārskata periodā iegādātas 5 spēles).

7.3. UZZIŅU DARBS, PAKALPOJUMI, PRASMJU UN IEMAŅU ATTĪSTĪŠANA, PASĀKUMI DAŽĀDĀM VECUMA GRUPĀM

Skolēni labprāt izmanto bibliotēkas pakalpojumus rakstot mācību projektus, referātus. Skolēniem nepieciešamības gadījumos tiek sniegta palīdzība atrast informāciju internetā, enciklopēdijās, datu bāzēs. Bērni bibliotēkā iegūst informācijas meklēšanas zināšanas un prasmes.

Aglonas bibliotēkas telpās norisinājās Aglonas PII audzēkņu zīmējumu izstāde “Mana mīļākā grāmatiņa”. Bibliotēkas apmeklētāji – bērni gada sākumā piedalījās tiešsaistes viktorīnā “Mans draugs Vinnijs Pūks” un bibliotēkas Facebook lapas konkursos “Kļūsi par dzejnieku!” (veidojot grāmatu muguriņu nosaukumu dzejoļus) (skatīt 7.1. att.) un “Mana tautasdziesma” (papildinot trūkstošās tautasdziesmu rindas).

7.1. att. Aglonas bibliotēkas konkursa “Kļūsi par dzejnieku” darbi

Bibliotēku nedēļas laikā **Aglonas** bibliotēka rīkoja akciju visām bērnu un jauniešu vecuma grupām Aglonas katoļu ģimnāzijā “Slepenā grāmata” (skatīt 7.2. att.). Tradicionāli bibliotēkā notiek Mātes dienai veltīts pasākums “Apsveikums ar smaidu”. Vasaras sezonā bibliotēkā notika pasākumi “Laiks spēlēm”, “Grāmatu diena” un “Draudzības diena ar BJBLPC “Strops””, “Harija Potera maģiskā pasaule”, “Izlasi pats un iesaki citiem. Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022”. Dzejas dienās bērniem tika organizēts pasākums “Jukumdzejolis” un “Pepija zīmē un dzejo bibliotēkā” (skatīt 7.2. att.). Ziemeļvalstu literatūras nedēļā notika rītausmas lasījums. Aglonas vidusskolas 3. klase apmeklēja bibliotēku, lai piedalītos pasākumā “Ziemassvētku noskaņas”.

7.2. att. Aktivitāte “Slepenā grāmata” un pasākums “Pepija zīmē un dzejo bibliotēkā”

Bibliotēku nedēļas ietvaros Galēnu pamatskolas pirmsskolas grupiņā “Lielie Rūķīši” norisinājās pasākums “Kopā lasām grāmatiņu”. **Galēnu** bibliotēkas vadītāja bērnus iepazīstināja ar Svena Nūrdkvista grāmatu “Pankūku torte”. Bērniem bija sagatavotas krāsojamās lapas ar tortēm un cienastā tika pasniegtas papīra “torte” ar saldumu pildījumu.

Galēnu bibliotēka uz novadpētniecības stundu bija aicinājusi Galēnu pamatskolas 4. klases skolēnus, lai iepazīstinātu ar slavenākajiem Galēnu pagasta novadniekiem: Robertu Mūku, Anitu Liepu, Ivetu Seimanovu, Antonu Punculi, Staņislavu Belkovski un Vitāliju Eiduku.

Rītausmas lasījumā **Galēnu** bibliotēkā piedalījās Galēnu pamatskolas 6. klase un latviešu valodas un literatūras skolotāja Inga Elste. Bibliotekāre bija izvēlējusies norvēģu autore Frīdas Nilsones grāmatu “Ledusjūras pirāti” un sagatavojusi krustvārdu mīklu par Norvēģiju. Noslēgumā tika demonstrēts video par polāro dienu un nakti Norvēģijā (skatīt 7.3.att.). (<https://galenupamatskola.lv/galerija-new/>)

7.3. att. Rītausmas lasījumi Galēnu bibliotēkā

Kastīres bibliotēka zina – ko gan var darīt bibliotēkā vasarā! Izrādās, ka darīt var ļoti daudz ko – lasīt, zīmēt, līmēt, spēlēties, darboties, satikties, draudzēties, jauki, lietderīgi un saturīgi pavadīt laiku. Bērni jau no paša rīta nāca uz bibliotēku kā uz darbu (tie bija gan Kastīres ciemata vietējie bērni, gan arī viņu ciemiņi: māsīcas un brālēni, kuri bija atbraukuši no citām pilsētām). Bibliotēkā valdīja ģimeniska atmosfēra, katram bērnam bija sava nodarbe, katrs bērns bija gaidīts (skatīt 7.4. att.). Mammās bija mierīgas, jo zināja, kur atrodas bērns un ko dara. Arī mammās reizēm atnāca, apsēdās malīņā un vēroja notiekošo, tad sāka piedalīties arī pašas. Dodoties vakarā prom, bērni vienmēr jautāja: “Ko darīsim rīt?”.

7.4. att. Vasara Kastīres bibliotēkā

Kastīres bibliotēkas vadītāja novērojusi, ka bērni pārsvarā meklē informāciju izmantojot Google un Wikipedia, tāpēc bibliotekāre demonstrējusi arī citas iespējas, kur meklēt vajadzīgo informāciju internetā – izmantojot, piemēram, datu bāzi Letonika. Speciāli šim mērķim ir izveidota grāmatzīme, ko ir ieteikusi PGB BLN darbiniece.

Pieprasītākās individuālās konsultācijas e-prasmju jautājumos **Riebiņu** bibliotēkā: kā PowerPoint prezentācijā un MS Word dokumentā ievietot attēlus, kā arī dokumentu izdrukas. Pieprasītās uzziņu tēmas: Riebiņu muiža, Svētā Nikolaja pareizticīgo baznīca, latvāņi, ārstniecības augi, hurma, piparmētras u.c. Riebiņu bibliotēkas mazajiem lasītājiem norisinājās jaunāko grāmatu apskats, radošā darbnīca “Ogu valstībā” (skatīt 7.5. att.) no cikla ”Diegu pārvērtības” un “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2022” grāmatu kolekcijas prezentācija.

7.5. att. Pasākumi Riebiņu bibliotēkā: “Jauno grāmatu apskats” un radošie darbi “Ogu valstībā”

Riebiņu bibliotēkas literārajā stundā “Es un dzīvnieki” (skatīt 7.6. att.), kas bija veltīta Starptautiskajai dzīvnieku aizsardzības dienai, Riebiņu vidusskolas 2. klases skolēni stāstīja par saviem mīļdzīvniekiem, atpazīna dzīvnieku pēdas un lika dzīvniekus no sērkokociņiem. Karjeras nedēļas ietvaros notika tematiska nodarbība “Profesiju daudzveidība” 3. klases skolēniem, kur bērni caur grāmatām un spēlēm iepazīna dažādas profesijas.

Svinot Dzejas dienas **Riebiņu** bibliotēkā, 6. klases skolēni dzejas pēcpusdienā "Dzejolis – mans draugs" tika iepazīstināti ar Dzejas dienu svinēšanas tradīcijām, lasīja dzeju, daudzpunktes vietā rakstot dzejnieka vārdu, atpazīna dzejoļus pēc autora. 9. klases skolēniem norisinājās dzejas stunda "Dzejas maģija" (skatīt 7.6. att.), kuras laikā dalībnieki iepazīna bibliotēkā esošo dzejas krājumu, piedalījās viktorīnā par latviešu dzeju, orientējās bibliotēkas telpās meklējot un fotografējot paslēptās dzejas rindas, no kurām tika izveidots dzejolis. Neizpalika arī dzejas lasīšana.

7.6. att. Literārā stunda “Es un dzīvnieki” 2. klasei un dzejas stunda “Dzejas maģija” 9. klasei

Smelteru bibliotēkā bērni čakli iesaistījās radošajā darbnīcā pirms Ziemassvētkiem "Ziemassvētku rotas", kad tika veidoti krāsaini lukturīši svecēm, grieztas sniegpārslas. Nobeigumā tika uzvelts sniegavīrs (skatīt 7.7. att.).

7.7. att. Radošā darbnīca "Ziemassvētku rotas" un aktivitāte “Lai top sniegavīrs”

Stabulnieku bibliotēkā bērni un pusaudži bibliotēkas apmeklējuma laikā varēja piedalīties viktorīnās, kuras tika rīkotas, lai popularizētu latviešu tautas senču tradīcijas un rosinātu tās izziņāt. Kopā tika sarīkotas 5 viktorīnas: par svinamdienām jūnijā, jūlijā, augustā, oktobrī; par folkloras krājuma bagātībām un gada nogalē; par Ziemassvētku un Vecgada vakara tradīcijām. Par viktorīnām bērni un pusaudži interesi izrādīja un tajās piedalījās, atbildes uz jautājumiem zinot vai meklējot bibliotēkas grāmatu krājumā (skatīt 7.8. att.).

7.8.att. Latviešu tautas senču svinamdienām veļtītās viktorīnas dalībnieki

7.4. VEIKSMĪGĀKIE PASĀKUMI, LASĪŠANAS VEICINĀŠANAS AKTIVITĀTES

Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības pirmajā kārtā iesaistījās: **Aglonas** (sadarbībā ar Aglonas vidusskolu, Aglonas Katoļu ģimnāziju), **Galēnu** (sadarbībā ar Galēnu pamatskolu), **Kastīres** (sadarbībā ar Rušonas pamatskolu), **Pelēču** (sadarbībā ar Pelēču pamatskolu), **Preiļu Galvenā** (sadarbībā ar Preiļu 1.pamatskolu, Preiļu 2.vidusskolu), **Riebiņu** (sadarbībā ar Riebiņu vidusskolu www.riebinuvidusskola.lv/upload/Nacionālās%20skaļās%20lasīšanas%20sacensības.pdf) bibliotēkas, kopumā piedaloties 130 skolēniem. 2. kārtā PGB tika noskaidrots Preiļu novada uzvarētājs (skatīt 7.9. att.).

7.9. att. Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība 2022 ar Preiļu novada uzvarētāju Laumu Madelāni

Lai arī **Sīļukalna** bibliotēkas apkalpojuma teritorijā vairāk nav skolas, tomēr Dāvis Dūda, kas startēja “Nacionālās skaļās lasīšanas” sacensības finālā LNB no Varakļānu vidusskolas, ir aktīvs lasītājs Sīļukalna bibliotēkā un piedalījās lasītveicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”.

Ārdavas bibliotēkā tika rīkots pirmais pasākums bērniem jaunajās telpās (pārvācoties uz citām telpām (skatīt [3.2. nodaļu](#))) “Rūķīšu jampadracis” (skatīt 7.10. att.).

7.10. att. “Rūķīšu jampadracis” Ārdavas bibliotēkā

Sadarbojoties ar Galēnu pamatskolas pirmsskolas grupiņas “Lielie Rūķīši” audzinātāju Ivetu Upenieci **Galēnu** bibliotēkas vadītāja izveidojusi grāmatu kasti “Lasīsim kopā”. Šajā kastē katra mēneša sākumā tiek ievietotas grāmatas par noteiktu tematiku (sports, veselība, pavasaris, utt.). Tematu izvēlas skolotāja. Pēc tam bērni ar audzinātāju visu mēnesi lasa un pārrunā izlasīto.

Tā kā vasaras mēnešos vairs nebija nekādu ar pandēmiju saistītu ierobežojumu, bija iespējams uzsākt darboties ar 2021. gadā iegādāto 3 D pildspalvu **Līču** bibliotēkā. Tika organizētas 4 nodarbības. Lai tas veiksmīgi izdotos, tika apmeklēta PGB BLN (tās darbiniece sniedza informāciju, kā lietot šo pildspalvu, kādi tehniskās drošības noteikumi jāievēro darbojoties, konsultēja par šablonu izvēli dažāda vecuma bērniem). Jūnija sākumā notika pirmā nodarbība, kurā bērniem tika pastāstīts par pildspalvas darbības principiem, drošu lietošanu un tika sperti pirmie soļi zīmēšanā. Zīmēšana turpinājās visu vasaras brīvlaiku, izņemot jūliju, kad bibliotēka bija slēgta sakarā ar vadītājas atvaļinājumu. Šajās nodarbībās piedalījās pavisam 11 bērni. Augusta beigās notika radošā darbnīca “Mans vasaras zieds”, kurā katrs ar 3 D pildspalvu zīmēja savu sapņu ziedu.

Rudens brīvlaikā, pateicoties Zero Waste jeb bezatkritumu dzīvesveida kampaņai, radās ideja radoši izmantot vecos laikrakstus. No tiem **Līču** bibliotēkā tika gatavotas vasaras cepures. Tika pieminēts, ka pirms 40 gadiem tās darināja gandrīz katrās mājās, kad bija ilgstoši jāuzturas laukā, lai pasargātu sevi no saules vai karstuma dūriena. Bērniem šķita neticams fakts, ka toreiz cepures veikalos nebija vienmēr nopērkamas. Ziemas brīvlaikā notika galda spēļu čempionāts bērniem ar mērķi popularizēt šo salīdzinoši jauno bibliotēkas krājuma sastāvdaļu, kuru pandēmijas laikā bija aizliegts izmantot.

Viens no veiksmīgākajiem pasākumiem **Pelēču** bibliotēkā norisinājās Bibliotēku nedēļas ietvaros – aicinājums sekot Lieldienu zaķa pēdām, spēlējot slēpņošanas spēli “No Lieldienām līdz Jurgiem”. Spēles dalībniekiem bija jāatrod 10 slēpņus Pelēču ciematā. Katrā slēpnī bija slēpņu kastīte ar uzdevumu. Atrodot slēpni un izpildot uzdevumu bērni ieguva punktus. Labākajiem meklētājiem tika balviņas. Slēpņu norādes tika publicētas Pelēču bibliotēkas Facebook lapā īpašā Lieldienu zaķa video.

Slēpņošanas spēlē piedalījās 22 dalībnieki, visus slēpņus atrada un uzdevumus pareizi izpildīja 5 dalībnieki. Video reklāma: <https://www.facebook.com/pelecubiblioteka/videos/4752104134919099>.

“Gribu līdzināties Tev” – maijā **Riebiņu** bibliotēkā viesojās grāmatas "Kate, kas gribēja kļūt par vectēvu" autore Signe Viška. Šī tikšanās bija VKKF atbalstītā PGB projekta "Vēl tuvāk grāmatai" trešā tikšanās. Autore sirsnīgā gaisotnē par ģimenes vērtībām sarunājās ar Riebiņu PII "Sprīdītis" un Riebiņu vidusskolas bērniem.

Riebiņu bibliotēkas vasaras lasītveicināšanas konkurss GRAMAT@VASARA.LV – bijušajā Riebiņu novadā visas bibliotēkas tika aicinātas iesaistīties konkursā vairāku gadu garumā un šī tradīcija turpinās arī pašlaik. Tāpēc skolēnu vasaras brīvlaikā konkursā iesaistījās **Riebiņu, Kastīres un Stabulnieku** bibliotēkas. Tā laikā bērniem bija jāizlasa ne mazāk kā 10 grāmatas, jāuzraksta 2–3 atsauksmes par savām mīļākajām grāmatām un jāiesūta interesantas fotogrāfijas par vasaru. Šogad konkursā iesaistījās 15 dalībnieki: Riebiņu bibliotēka – 11, Kastīres bibliotēka – 3 un Stabulnieku bibliotēka – 1.

Kastīres bibliotēka priecājās par iespēju piedalīties Riebiņu bibliotēkas organizētajā vasaras lasītveicināšanas konkursā “Gramat@Vasara.lv”. Dalība šajā konkursā tiek ņemta jau trešo gadu, un beidzot Kastīres bibliotēkai ir savs Dižlasītājs – Kitija Cunska! Pārējās dalībnieces (Viktorija Čeirāne un Lāsma Neicgale) šāda veida konkursā piedalījās pirmo reizi. Pēc noslēguma pasākuma Riebiņu bibliotēkā, dalībnieces ar bibliotekāri apmeklēja Preiļu kapliču, Preiļu pili, parku un, protams, garšīgi paēda. Meitenēm ļoti patika mazais pārgājiens, “Pretī zelta rudenim”.

7.11. att. Kastīres bibliotēkas lasītveicināšanas konkursa “Gramat@Vasara.lv” dalībnieces

Kā visveiksmīgāko lasītveicināšanas aktivitāti varētu minēt “Bērnu, jauniešu un vecāku žūriju”, kurā 2021. gadā piedalījās 279 dalībnieki, bet 2022. gadā jau 345 (skatīt 7.5. tabulu).

7.5. tabula “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2022 ekspertu skaits PGB struktūrvienībās”

	Bibliotēka	BJVŽ ekspertu skaits pa grupām					BJVŽ ekspertu skaits kopā
		5+	9+	11+	15+	vecāki	
1.	Aglonas bibliotēka	35	15	10	3	12	75
2.	Aglonas vidusskolas bibliotēka	15	20	13	12	10	70
3.	Galēnu bibliotēka	1	2	1	1	5	10
4.	Kastīres bibliotēka	5	4	5	1	3	18
5.	Pelēču bibliotēka	15	5	3	2	5	30
6.	Riebiņu bibliotēka	36	2	5	3	14	60
7.	Silajāņu bibliotēka	-	1	2	2	2	7
8.	Sīlukalna bibliotēka	2	2	2	1	5	12
9.	Smelteru bibliotēka	5	3	3	-	3	14
10.	Stabulnieku bibliotēka	-	1	-	1	-	2
11.	Upmalas bibliotēka	10	12	8	2	15	47
KOPĀ		124	67	52	28	74	345

PGB piedalījās 206 “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022” dalībnieki (5+ grupā – 106, 9+ grupā – 28, 11+ grupā – 25, 15+ grupā – 11, vecāku grupā – 36). Kopā Preiļu novadā iesaistījās 551 dalībnieks.

Kastīres bibliotēkā tika organizēts pasākums par godu Ukrainas atbalstam, sūtot labas domas, rakstot vēlījumus un sējot saulespuķes (skatīt 7.12. att.).

7.12. att. *Kastīres bibliotēkas pasākums Ukrainas atbalstam*

Čakla kā bitīte, strādīga kā bitīte, “dzīvo bites vieglumiņu” – šādus un vēl citus, līdzīgus salīdzinājumus par mazajām, strādīgajām bitītēm **Kastīres** bibliotēka lieto arī ikdienā, slavējot un mudinot bērnus būt rosīgiem, čakliem, draudzīgiem. Bibliotēkā mazie lasītāji jautri un izzinoši svinēja Pasaules Bites dienu, ko atzīmē 20. maijā. Tika lasītas bērnu grāmatas par bitēm, aplūkota prezentācija “Kādas bites stāsts”, norisinājās kopīga izvingrošanās un mācīšanās atpazīt pulksteni un būt tikpat čakliem kā bitēm. Noslēgumā tika ēsta maize ar medu, ko bija sarūpējis vietējais bitenieks. Šī aktivitāte veicināja bērnu radošo un māksliniecisko iztēli, bērni uzzināja par bišu nozīmi dabā un cilvēku dzīvēs, par medus iegūšanu, tā īpašībām (skatīt 7.13. att.).

7.12. att. *Kastīres bibliotēkas pasākums “Kādas bites stāsts”*

Kastīres bibliotēkā norisinājās rotaslietu izgatavošanas meistarklase kopā ar bibliotēkas radošo lasītāju Ingu Diku. Rezultātā tapa skaistas rotaslietas – auskariņi, gredzentiņi, krelles un brošiņas. Zēni veidoja grāmatzīmes. Pasākuma laikā tika izskatītas arī vairākas grāmatas par stilu un rotaslietām (skatīt 7.13. att.).

7.13. att. Rotaslietu izgatavošanas meistarklase Kastīres bibliotēkā

15. septembrī, dzejas dienu ietvaros, **Kastīres** bibliotēkā notika tikšanās ar dzejoļu krājuma “Neparastie mājinieki” autori, Stabulnieku bibliotēkas vadītāju Anitu Betleri. Pasākums izvērtās ļoti sirsnīgs, jautrs un mājīgs – tika lasīta dzeja, dzejoļiem meklētas atskaņas, saņemtas balviņas. Kad pasākums izskanēja, bērni neizklīda, bet palika sēdot savās vietās, tas liecināja, ka tikšanās bija izdevusies (skatīt 7.14. att.).

7.14. att. Tikšanās ar dzejoļu krājuma “Neparastie mājinieki” autori Anitu Betleri

Lieldienu olu medības **Riebiņu** bibliotēkā – Lieldienu svētku nedēļā bērni un jaunieši ar lielu interesi un aizrautību meklēja paslēptās olas un veica dažādus uzdevumus orientējoties Bērnu literatūras nodaļā. Dalībniekiem vajadzēja izkrāsot vai uzzīmēt Lieldienu olas, noskaitīt latviešu tautasdziesmu, sameklēt

izstādē “Saulainas Lieldienas” konkrētas grāmatas, atrast nepieciešamo informāciju grāmatās un atbildēt uz jautājumiem par Lieldienu tēmu. Aktivitātē kopumā piedalījās 44 dalībnieki.

Konkursa “Lieldienu rīts” krāšņie zīmējumi, kuri saņemti ne tikai no vietējiem bērniem, bet arī no Galēnu pamatskolas pirmsskolas grupiņas, rotāja **Riebiņu** bibliotēkas logus. Bērni savos zīmējumos visvairāk attēloja zaķus un olas. Tika apbalvoti trīs dalībnieki, kas interneta balsojumā ieguva visvairāk balsu un viens dalībnieks saņēma bibliotēkas simpātiju balvu.

Riebiņu bibliotēkas pasākumu cikls “Vasaras grāmatu kaleidoskops” – no jūnija līdz jūlijam tajā piedalījās 16 dalībnieki. Literārajā stundā tika stāstīts par savām mīļākajām pasakām, minētas aprakstošās mīklas par pasaku varoņiem un spēlēta paštaisīta galda spēle “Atmini pasaku”. Tematiskajās nodarbībās tika minētas latviešu tautas mīklas, uz tāfeles rakstīti dzīvnieku un putnu nosaukumi, burtu jūklī meklēti Latvijas dzīvnieki, klausījāmie putnu balsis datu bāzē letonika.lv, kā arī notika iepazīšanās ar žurnālu izvietojumu plauktos, to saturu, meklētas atbildes žurnālu lappusēs.

Riebiņu bibliotēkā tika sarīkots Dzejas dienu pasākums “Satikšanās”, kurā žurnāliste, dzejniece Egita Terēze Jonāne tikās ar Riebiņu vidusskolas vecāko klašu skolēniem. Dzejniece aicināja padomāt par vārda nozīmi un dzīves vērtībām. Jaunieši aktīvi iesaistījās un dalījās savās domās (skatīt 7.15. att.).

7.15. att. Dzejas dienu pasākums “Satikšanās” ar dzejnieci Egitu Terēzi Jonāni

15. novembra rītā **Rožkalnu** bibliotēkas vadītāja Rožkalnu KN zāli bija pārvērtusi par pasaku mežu, kurā dzīvo lācis, jo tika lasīta grāmata “Ja tu satiec lāci”. Zālē ieradās Rimicānu PII grupiņu “Cālīši” un “Zīļuki” bērni ar audzinātājiem. Mežā tika uzietas lāča atstātās pēdas, pa kurām varēja nokļūt līdz lāča migai. Lācis jau bija devies ziemas miegā un jau redzēja pirmo sapni, kad tika uzmodināts. Lācis kopā ar bērniem atrada groziņu, kurā bija grāmata “Ja tu satiec lāci” un visvisādi uzdevumi – puzzles, krāsojamās lapas, labirinti un sagataves ar lāča trafaretu. Pasākuma beigās lācis no jauna devās gulēt, bērni nodziedāja šūpuļdziesmu “Aijā, žūžū lāča bērni” un atvadījās līdz pavasarim (skatīt 7.16. att.).

7.16. att. Ziemeļvalstu literatūras nedēļas pasākums “Ja tu satiec lāci”

Rožkalnu bibliotēkas apkalpojošajā teritorijā skolas nav jau trīspadsmit gadus. Darbojas Rimicānu PII, kurā 2022. gadā bija divas grupiņas “Cālīši” un “Zīļuki”, tie ir bērni vecumā no 1,5 līdz 4. gadiem. Aprīlī tika rīkoti divi pasākumi veltīti Lieldienām. 5. aprīlī ar grupiņu “Cālīši” un 6. aprīlī ar grupiņu “Zīļuki” – “Lieldienas zaķus šūpo šūpolēs: augstāk un augstāk ...”. Kopā tika izlasīts stāstiņš par slinko zaķi, pārrunāts kā notiek gatavošanās Lieldienām un izgatavots groziņš lieldienu gardumiem (skatīt 7.17. att.).

7.17. att. Lieldienu saldumu groziņu gatavošana grupiņā “Zīļuki” un gatavie darbi

Rušonas bibliotēkā gada sākumā tika organizēts tīģeru zīmējumu konkurss “Esi sveicināts tīģeri”. Jūnijā tika organizēta radoša darbnīca ģimenēm veidot Jāņu zaļu gleznas, papildus tika lasīti ticējumi, dziedātas līgo dziesmas. Rudenī ģimenes tikās uz animāciju pēcpusdienu (skatīt 7.18. att.).

7.18. att. Animāciju pēcpusdiena un Jāņu zāļu gleznu veidošana Rušonas bibliotēkā

Silajāņū bibliotēkā bērniem un jauniešiem tika rīkoti vairāki pasākumi:

- Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2021 ekspertu noslēdzošā tikšanās reize “Piedzīvojums turpinās”;
- tematiska rīta stunda bērniem un jauniešiem veltīta Lieldienām “Nāc nākdama Liela diena”;
- tematiska rīta stunda bērniem un jauniešiem “Ceļojums H. K. Andersena pasaku pasaulē”;
- tematiska rīta stunda bērniem un jauniešiem veltīta Līgo svētkiem “Jāņa bērni sanākuši”;
- dzejas dienām veltīta pēcpusdiena bērniem un jauniešiem “Ceļojums dzejoļu pasaulē”;
- Latvijas 104. dzimšanas dienai veltīts pasākums-viktorīna bērniem un jauniešiem “Ko Tu zini par Latviju?”;
- Ziemeļvalstu literatūras nedēļai veltīts rīta stundas lasījums bērniem “Muris un Vufs”;
- Ziemassvētkiem veltīta tematiska pēcpusdiena bērniem un jauniešiem “Mans skaistākais dzejolis, stāsts un pasaka par ziemu”.

Upmalas bibliotēka rīkoja “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” noslēguma pasākumu, kad dalībnieki saņēma balvas un, vēlāk, maijā, dodas mācību – izziņas ekskursijā uz kādu no tuvākajām kultūrvēsturiskajām vietām, kas 2022. gadā bija Lūznavas muiža un Kroma kalns (skatīt 7.19. att.).

7.19. att. Upmalas bibliotēkas lasītāju ekskursija uz Lūznavas muižu un Kroma kalnu

Upmalas bibliotēka pirmo reizi apbalvoja 2022. gada čaklākos lasītājus (skatīt 7.20. att.).

7.20. att. Pateicības Upmalas bibliotēkas čaklākajiem lasītājiem

7.5. SADARBĪBA AR IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒM “KOMPETENČU PIEEJAS MĀCĪBU SATURĀ (SKOLA2030)” IETVAROS

Aglonas bibliotēkas darbinieces sagatavoja grāmatu kolekcijas un uzdevumi par dotajām tēmām Aglonas PII, piemēram, “Būvējam”, “Apkārt zemeslodei”, “Gadalaiki”, “Rosība ziemā”, “Lauku sēta. Dzīvnieki”, “Draudzēsīmies”, “Dabas pētīšana pavasarī”, “Mājas mīļi”, “Veselības ābece”, “Sajust pasauli”, “Kukaiņu pasaule” u.c. Katru reizi papildus tēmai bija piedāvātas divas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022” grāmatas, bērni atbildēja uz uzdotajiem jautājumiem (par dabu, higiēnu, jūtām un emocijām) un zīmēja zīmējumus, tēmā “Dabas pētīšanu pavasarī” bērni papildus grāmatu izpētei, stādīja saulespuķes Ukrainas atbalstam.

Galēnu bibliotēkai izveidota sadarbība ar Galēnu pamatskolas skolēniem un skolotājiem. Galēnu pamatskolas pirmsskolas grupiņas “Mazie Rūķīši” un “Lielie Rūķīši” bija ieradušies uz bibliotēkā izvietoto izstādi “Ziemas prieki”, lai apskatītu dekorus, kuri gatavoti no dažādiem materiāliem – papīra, vilnas dzijas, kartona. Bērni varēja iepazīt dažādas formas, krāsas un dzīvniekus, viņiem ļoti patika pūkainie kaķīši un sunīši. Bērni arī iepazīs ar uzvedības noteikumiem bibliotēkā un telpām – kur bērni var atrast savam vecumam piemērotas grāmatas. Izstādes termiņam beidzoties visi darbiņi nonāca Galēnu pirmsskolas grupiņā “Mazie Rūķīši” telpu noformēšanai.

Kastīres bibliotēkai ir cieša sadarbība ar Rušonas pamatskolas 1. – 9.klasēm, tie pasākumi, kas notiek bibliotēkā palīdz attīstīt un pilnveidot valodas darbības prasmes (lasīšanu, klausīšanos, runāšanu un rakstīšanu). Bibliotēkā notiek pasākumi, lai iesaistītu bērnus izglītojošās, intelektuālās un radošās nodarbībās, kas pievērstu bērnu uzmanību grāmatām. Sākumskolas priekšmetu nedēļas ietvaros, dažādojot zinību apguvi un procesu, tika organizēta mācību diena bibliotēkā, kuras ietvaros notika iepazīšanās ar bibliotēku un tās piedāvātajiem pakalpojumiem, piemēram, vizuālās mācības stundas, kur skolēni atbildes uz jautājumiem meklēja muzeju mājas lapās (skolotāja Iveta Casno), un latviešu valodas un literatūras stundas (skolotāja Inta Dumbrovskā).

Dzejas Dienu izskaņā **Kastīres** bibliotēkā viesojās Rušonas pamatskolas 5., 6., un 9. klases skolēni kopā ar skolotāju Intu Dumbrovsku, kur veltīja laiku sarunām gan par skolas vēsturi, kur mācījušās skolēnu mammas un vecmammās (pat 1930. gadā), gan aplūkoja seno laiku foto bildes no ģimenes arhīva un sarunājās par literatūru, dzeju, izspēlēja pantomīma dzejoļus, kur dažādas darbības, norises tika atspoguļotas ar nosacītām ķermeņa kustībām (skatīt 7.21. att.).

7.21. att. Skolēnu aktivitātes Kastīres bibliotēkā

Martā **Pelēču** bibliotēkā notika nodarbība Pelēču pamatskolas 1. un 2. klasei “Pavasaris un putni”. Nodarbība tika saskaņota ar sākumizglītības un sociālo zinību skolotāju Sandru Stenderi – Šteinbergu. Nodarbības laikā bērni iepazinās ar pavasara atnākšanas pazīmēm, gājputniem. Tika lasīti fragmenti no I. Bērziņas grāmatas “Jauka dzīve šaizemē”, tie bija izzinoši stāstiņi par putniem, radošajā darbā bērni no papīra origami tehnikā izlocīja putnu (skatīt 7.22. att.). Bērni bibliotēkā papildināja skolā iegūtās zināšanas par putniem, tika sasaistīts literārais darbs ar dabaszinībās apgūtajām zināšanām.

7.22. att. Nodarbība Pelēču pamatskolas 1. un 2. klasei “Pavasaris un putni”

Riebiņu bibliotēkai 1. septembrī uz nenoteiktu laiku tika noslēgts sadarbības līgums ar Riebiņu PII “Sprīdītis”. Sadarbība tiek paredzēta saistībā ar izglītojošām nodarbībām valodu mācību jomā (dalība lasīšanas veicināšanas pasākumos un projektos), radošu darbnīcu, konkursu, izstāžu un pasākumu organizēšana.

Riebiņu bibliotēkā oktobrī notika mūzikas nodarbības Riebiņu vidusskolas 2. un 3.klases skolēniem. Bērni bibliotēkas grāmatu plauktos meklēja dzejas grāmatas par rudens tēliem dabā, latviešu tautasdziesmas par norisēm dabā un cilvēka dzīvē, lai attēlotu tos ar mūzikas instrumentiem un citiem skaņu rīkiem. Sīkāk: www.riebinuvisskola.lv/upload/preilu_bibliot_8klase.pdf.

Upmalas bibliotēkas vadītāja (kura ir arī Vārkavas pamatskolas bibliotēkas vadītāja) popularizējusi izdevumu “Skolas Vārds” (informatīvs un metodisks materiāls pirmsskolām un vispārīzglītojošām skolām), kā arī sniegusi palīdzību skolotājiem, sameklējot atsevišķus izziņas materiālus.

7.6. BIBLIOTĒKAS SADARBĪBAS TĪKLS BĒRNU UN JAUNIEŠU APKALPOŠANĀ, NOZĪMĪGĀKIE PARTNERI, SADARBĪBAS VĒRTĒJUMS

Aglonas bibliotēkas sadarbības partneri:

- Aglonas PII (audzēkņu zīmējumu izstāde “Mana mīļākā grāmatiņa” bibliotēkā, pasākums “Es tev saku – paldies!”, uz PII piegādātās tematiskās grāmatu kolekcijas);
- Aglonas vidusskola (konkursi bibliotēkas Facebook lapā, pasākums “Pasakas par laimi”, Digitālās nedēļas pasākumi, pasākumi Mātes dienai un starptautiskajai ģimenes dienai, pasākums “Harija Potera maģiskā pasaule”, pasākumi Dzejas dienās “Jukumdzejolis” un “Pepija zīmē un dzejo bibliotēkā”, pasākumi par “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022” kolekcijas grāmatām) un Aglonas vidusskolas bibliotekāre Valentīna Ondzule, skolotājas Valentīna Meldere, Tatjana Vītola;
- Bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas centrs (BJBLPC) “Strops” (pasākums “Grāmatu diena” un “Draudzības diena”);
- Aglonas Katoļu ģimnāzija (grāmatu apmaiņas punkts, akcija “Slepenā grāmata”, pasākums “Latvijas karoga stāsts”, konkursi bibliotēkas Facebook lapā) un skolotāja Anita Vaivode.

Pārskata periodā Aizkalnē notika Sabiedrības integrācijas fonda atbalstīta projekta “Ģimenisko vērtību veicināšana Aizkalnes un Pelēču pagastos” aktivitātes. Projekta iesniedzēja organizācija bija biedrība “Sabiedriskais centrs “Aizkalne” (**Aizkalnes** bibliotēkas vadītāja ir biedrības valdes locekle). Aizkalnē projekta ietvaros notika seno prasmju diena ģimenēm “Darām kopā” (skatīt 7.23. att.). Bērni piedalījās aitas cirpšanā, sviesta kulšanā un citās aktivitātes. Pasākumu kuplā pulkā apmeklēja ģimenes, kuras pastāvīgi nedzīvo Aizkalnē un diemžēl vietējo bērnu bija maz.

7.23. att. “Seno prasmju diena” Biedrības “Sabiedriskais centrs “Aizkalne”” projekta ietvaros

Galēnu bibliotēkai ir sadarbība ar Galēnu pamatskolu. Bibliotēkas vadītāja rīko pasākumus gan bibliotēkā, gan skolā, gan pirmsskolas grupiņās. Ar 1. klases skolēniem tika lasīta grāmata “Leduslācēns Ille”, vienlaikus bibliotēkā bija apskatāma bērnu grāmatu izstāde, kurās bija pieminēts kāds lācis – Vinnijs Pūks, Lācēns Tobiass, Padingtons u.c. Noslēgumā no veciem diskietiem un aplikāciju papīra katrs bērns varēja izveidot krūzes paliktņi ar lāča attēlu.

Galēnu bibliotēkā, sadarbībā ar Galēnu pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāju Ingu Elsti, tika rīkotas Skaļās lasīšanas sacensības, un, sadarbībā ar Galēnu pamatskolas bibliotekāri Renāti Stikāni, Ziemeļvalstu literatūras nedēļas pasākumi (iepazīstot Ziemeļvalstu kultūru, klausoties kā skan Ziemeļvalstu valodas – somu, norvēģu, zviedru). Visaktīvākie ir Galēnu pirmskolas grupiņu audzēkņi ar audzinātājām Ivetu Upenieci, Ilonu Sondari un Regīnu Ružu. Ekskursijās uz bibliotēku tiek aplūkotas multfilmas portālā filmas.lv, atpazītas putnu balsis (datubāzē – letonika.lv), noskaidrots kāpēc grāmatas liek atšķirīgos plauktos, kā atrast vajadzīgo grāmatu, atpazīstot burtus un ciparus.

Kastīres bibliotēkai vislabākā sadarbība bērnu, jauniešu lasīšanas veicināšanas aktivitātēs ir ar Rušonas pamatskolu un tās skolotājām, piemēram, Intu Dumbrovsku, Ivetu Casno un bērnudārza grupiņas skolotājām – Ingu Kinašu, Līgu Caicu. Tā Ziemeļvalstu literatūras nedēļā 5–6gadīgie Rušonas pamatskolas bērnudārza grupiņas “Zaķēni” bērni pārlapoja Dāņu rakstnieks Martina Glassa Serupa un Somijas zviedrietes Mālinas Kiveles bilžu grāmatu “Ja tu satiec lāci” (nominēta Ziemeļu Ministru Padomes bērnu un jaunatnes literatūras balvai 2022) (skatīt 7.24. att.).

7.24. att. Ziemeļvalstu literatūras nedēļas Kastīres bibliotēkā

Pelēču bibliotēkas draugi un sadarbības partneri ir Pelēču pamatskolas pirmsskolas grupiņa (ar audzinātājām Daci Utināni un Gitu Kurmi), kurai tika rīkoti 3 pasākumi. Lielāki grupas bērni piedalījās “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2022”. Bibliotēkai bija lieliska sadarbība ar Pelēču pamatskolas internātu – bērni regulāri apmeklēja bibliotēku, tika rīkoti kopīgi pasākumi. Diemžēl Preiļu novada pašvaldība 2022./2023.m.g internātu slēdza, līdz ar to ir samazinājies bērnu apmeklētāju un datorizmantotāju skaits.

Novembra beigās **Rožkalnu** bibliotēka, sadarbībā ar **Vārkavas** un **Upmalas** bibliotēku vadītājām, aicināja pirmsskolas vecuma bērnus uz leļļu teātra izrādi par lāci, kurš meklēja apkampienus. Pēc izrādes bērni saņēma vecumam atbilstošu pirmo savu grāmatu (skatīt 7.25. att.).

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=564205969044607&set=pcb.564206289044575>

7.25. att. Leļļu teātra izrāde apvienojoties Upmalas, Rožkalnu un Vārkavas bibliotēkai

Sīlukalna bibliotēkā Dzejas dienu ietvaros viesojās Dekšāru pamatskolas (Rēzeknes novads) skolēnu kolektīvs, kuri aplūkoja gleznu un dzejas izstādi "Birusiites Bilde un 3rindes", "Sīki ziedi tuvplānā. Pavasaris".

Sīlukalna, Riebiņu un Galēnu bibliotēkas vadītāja ņēma dalību dzejniekam un reliģiju pētniekam Robertam Mūkam veltītajā jaunrades radošo darbu konkursa "Iztēle ir realitāte" 2022. vērtēšanas komisijā. Tika izlasīti un vērtēti vairāk kā 200 radoši literāri skolēnu darbi no visas Latvijas.

Smelteru bibliotēkas sadarbības partneris Salas pamatskola, kura no 1. septembra tika reorganizēta par sākumskolu līdz sestajai klasei. Skolēniem tika sagatavotas grāmatu kopas latviešu valodas un literatūras stundām, bibliotēkas telpās notika lasīšanas stundas, "Pirmā tikšanās ar bibliotēku", kopā ar skolotājiem norisinājās dalība lasītveicināšanas programmā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija".

Stabulnieku bibliotēkā turpinājās aizsāktā sadarbība lasīšanas veicināšanas ietvaros bērniem un pusaudžiem ar Riebiņu bibliotēku, Dzejas dienu ietvaros ar Galēnu pamatskolu un aizvadītajā gadā pievienojās Rēzeknes novada Dekšāru pamatskola (skatīt 7.26. att.), apmeklējot Stabulnieku bibliotēkas rīkoto pasākumu Dzejas dienu ietvaros.

7.26.att. Rēzeknes novada Dekšāru pamatskolas skolēni Stabulnieku bibliotēkā

Darbā ar bērniem **Upmalas** bibliotēka sadarbojas ar tuvējām **Vārkavas** un **Rožkalnu** bibliotēkām. Sadarbībā ar Vārkavas pamatskolu nozīmīgs ir Vārkavas pamatskolas vadības

atbalsts, lai salāgotu mācību procesu ar bibliotēkas iecerētajiem pasākumiem. Lai noritētu pasākumi "Drošs internets" vai mācību – izziņas ekskursija "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" dalībniekiem, jo jāmaina stundu plāns, kas ir jāsaskaņo ar direktori. Veiksmīga sadarbība noris ar sākumskolas skolotājiem. Pasākumā "Gada lasītājs 2022" Vārkavas pamatskolā, sākumskolas skolotājiem tika pasniegti pateicības raksti.

7.7. BIBLIOTĒKU DARBINIEKU PROFESIONĀLĀS PILNVEIDES VĒRTĒJUMS SPECIALIZĀCIJĀ

Darbinieku apmeklētos profesionālās pilnveides pasākumus iespējams apskatīt [4.3 nodaļas](#) 4.2. tabulā.

Bibliotēku vadītājas pašizglītības ceļā iegūst jaunas idejas un prasmes, balstoties uz citu reģionu bibliotēkas darbinieku pieredzi un panākumiem darbā ar bērnu un jauniešu auditoriju.

Aglonas bibliotēkas bibliotekāre piedalījās LNB KAC 6 stundu maksas izglītības programmā "Interaktīvas nodarbības bērnu un jauniešu bibliotēkās".

Galēnu bibliotēkas vadītāja piedalījās bezmaksas Zoom LNB BLC metodiskajā seminārā "Skaļās lasīšanas sacensības", kurā ieguvu daudz jaunas informācijas par prasmi piesaistīt bērnus lasīšanai – kā sekmēt interesi par lasīšanu, saliedēt bērnus; kā neuzkrītoši piedāvāt grāmatas, kas svarīgas šim brīdim.

Aglonas, Riebiņu, Rožkalnu un Sīļukalna bibliotekāres piedalījās LNB BAC rīkotajā tīmekļseminārā "Sākumpunkts medijpratībai – materiāli un metodes darbam ar bērniem un jauniešiem".

7.8. PROBLĒMAS BIBLIOTĒKU DARBĀ AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM, TO IESPĒJAMIE RISINĀŠANAS CEĻI

Aglonas bibliotēkā izjūtams, ka Aglonā ir izveidots bērnu un jauniešu brīvā laika centrs. Līdz ar to, bērnu, kas bibliotēkā pavada laiku līdz skolas autobusam un pusaudžu, kam pēc skolas nav ko darīt, ir mazāk. Iespēja, kā risināt šo problēmu – sadarbība ar skolām, skolu bibliotēkām, rīkojot kopīgus pasākumus un aktivitātes atsevišķām klasēm, ko Aglonas bibliotēka arī dara.

Aizkalnes bibliotēkai trūkst sadarbības partneru atbalsta, jo pus gadu Aizkalnē nebija pastāvīga kultūras darbinieka.

Skolēnu brīvlaikā vasarā ģimenēm laukos ar savu saimniecību ir spraigs sezonas darbu periods, kad arī pusaudžiem ir savi pienākumi.

8. NOVADPĒTNIECĪBA

Bibliotēkās novadpētniecības darbs aktuāls bijis vienmēr, lielu nozīmi pievēršot novadpētniecības resursu apzināšanai, apstrādei un sistematizēšanai. Bibliotēku galvenie virzieni novadpētniecības jomā saistīti ar pagasta vēstures un kultūrvēsturisko objektu izpēti, novadnieku apzināšanu, materiālu vākšanu un apkopošanu, lai nodotu kultūrvēsturisko mantojumu nākamajām paaudzēm.

8.1. NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA VIRZIENI UN PAKALPOJUMI, PĀRSKATA PERIODA PRIORITĀTES

Pārskata perioda prioritāte bija novadpētniecības mapju rekatalogizēšana (skatīt [6.3. nodaļu](#)).

Aglonas bibliotēka ir kļuvusi par novada izpētes centru, kurā glabājas dokumenti, kartes, fotogrāfijas, atmiņu stāsti, daiļliteratūra un publikācijas par pagasta vēsturi, ģeogrāfiju, kultūrvēsturiskajiem objektiem, amatniecību, darba un sadzīves tradīcijām. Bibliotēkā glabājas bakalaura un maģistra darbi, kas skar Aglonas vēsturi un cilvēkus, skolēnu projektu darbi par Aglonas vēsturiskajiem objektiem. Novadpētnieki ir veikuši pētījumus par sabiedriski politiskiem notikumiem, ievērojamiem cilvēkiem, apvidvārdiem, vietvārdiem, sadzīves un tautas tradīcijām, tautastērpiem, etnogrāfiju, folkloru u.c. tēmām.

Aglonas bibliotēkā sniegtas uzziņas novadpētniecībā par tēmām: Barikāžu laiks, Naaizmērstule, Aglonas svētavots, Cirīšu HES, Jaunaglonas vēsture, Aloizs Broks, Baznīcas vēsture.

8.2. NOVADPĒTNIECĪBAS KRĀJUMS

Bibliotēku novadpētniecības krājumā ir dokumenti un to kopijas, albumi, atmiņu stāsti, fotogrāfijas, videoieraksti, iespieddarbi par pagasta vēsturi, kultūrvēsturiskajiem objektiem, tradīcijām, novadniekiem.

Aglonas bibliotēkā novadpētniecības materiāli tika papildināti ar dokumentiem un fotogrāfijām par: Aglonas vēsturi, pagasta attīstību pēc Administratīvi teritoriālās reformas (pievienošanās Preiļu novadam), Aglonas Maizes muzeju, fotogrāfijām, kuri darbojās Aglonā 20. un 30. gados.

Aizkalnes bibliotēkā notika digitālo resursu veidošana – materiālu skenēšana, fotogrāfiju apstrāde un videomateriālu sistematizēšana. Atzīmējot Aizkalnes pamatskolas 155 gadu jubileju, tika sagatavota apjomīga fotogalerija no skolas arhīva un publicēta bibliotēkas Facebook lapā (<https://z-upload.facebook.com/VietejaLatgalesAvize/posts/2323839507767032>), kur ar ierakstu dalījās 84 interesenti.

Kastīres bibliotēka ir pagasta izpētes centrs, kurā glabājas pagasta fotogrāfijas, Kategrādes, Naudaskalna un Rušonas pamatskolas skolotāju atmiņu stāsti, dokumenti, daiļliteratūra un publikācijas

par pagasta vēsturi, kultūrvēsturiskiem objektiem, uzņēmējiem un ievērojamiem cilvēkiem pagastā. Visi bibliotēkā apkopotie novadpētniecības materiāli atrodas mapēs un ir brīvi pieejami lietotājiem.

Kastīres bibliotēkā pieejama stacionārā izstāde novadniekam, ģenerālim, lidotājam Jāzepam Baško. Aktivitāte “Tikšanās vieta – bibliotēka”, kur satiekas kundzes (līdzī ir paņemtas fotogrāfijas no ģimenes albuma, tiek runāts par radu rakstiem, par kolhozu) (skatīt 8.1. att.).

8.1. att. Novadpētniecība Kastīres bibliotēkā

Sīļukalna bibliotēka pārskata periodā iekārtoja mapes pazīstamākajiem novadniekiem – bijušajam Sīļukalna pamatskolas direktoram Vladislavam Matisānam un viņa meitai Inesei Matisānei.

Riebiņu bibliotēkas apmeklētājiem pieejamas 109 novadpētniecības mapes un 44 fotoalbumi.

2022. gadā **Stabulnieku** bibliotēkas novadpētniecības krājums krietni papildināts ar Dravnieku skolas muzeja vēsturiskajām liecībām (fotogrāfijām, fotoalbumiem u.c.), kuras no skolas telpām tika pārvietotas uz pagasta pārvaldes ēku un izvietotas atsevišķā telpā, lai saglabātu skolas muzeja krājumu pēc skolas slēgšanas (ar 2021. gada 1. septembri) un darītu pieejamus šos novadpētniecības materiālus interesentiem.

8.3. NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA POPULARIZĒŠANA

Aglonas bibliotēkā ir izveidotas patstāvīgas izstādes:

- ”Esi sveicināta, žēlastības pilnā!” par Aglonas baziliku;
- par dzejnieci Naaizmērstuli;
- par dzimtu mājām Aglonā;

- par skolu tradīcijām Aglonā;
- par kādreizējo Aglonas centru Somersetu.

Aglonā norisinājās Lāčplēša dienai veltīts Lāpu skrējieni, kura laikā skrējiena dalībnieki piedalījās **Aglonas** bibliotēkas organizētā novadpētniecības konkursā.

Aglonas bibliotēkā notika tikšanās ar novadnieku, mākslinieku Felicianu Lukaševiču (dzimis Aglonas pagastā, viņš ir ne tikai gleznotājs, bet arī dzejnieks, kurš sacer mūziku saviem dzejoļiem, spēlē akordeonu) viņa gleznu izstādes atklāšanā “Ar jaunām gleznām un jaunām dziesmām” (skatīt 8.2. att.). Sirsnīgs pasākums bija tikšanās ar novadnieci, maizes muzeja saimnieci Viju Kudiņu un viņas “Maizes grāmatas” prezentācija (skatīt 8.3. att.). Saimniece iepazīstināja ar grāmatas tapšanu, savām dzīves vērtībām, pasākuma noslēgumā viesiem bija iespēja nogaršot sātīgu putru un garšīgo maizīti.

8.2. att. Tikšanās ar novadnieku Felicianu Lukaševiču un izstādes atklāšana

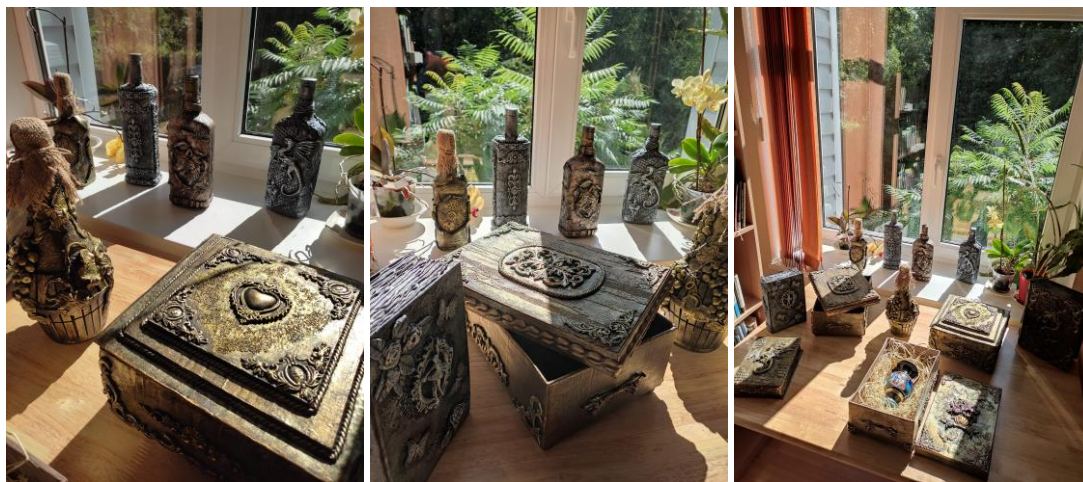
8.3. att. Tikšanās ar Maizes muzeja saimnieci un “Maizes grāmatas” prezentācija

Sagaidot Dzejas dienas, **Aizkalnes** bibliotēkā varēja aplūkot ierakstus grāmatu titullapās izstādē “Atstājuši autogrāfu Aizkalnē...”, kurus dažādos gados atstājuši autori, tiekoties ar lasītājiem Aizkalnē. Novadpētniecības materiāli tika popularizēti izstādēs: “Latgalisko identitāti meklējot”; “Tu, mana jaunības zeme...”, “Aizkalniešu meistarstiķis”; “Krucifiksi Aizkalnē”, “Tāva sāta myužam svāta”; “Skolai Aizkalnē – 155”. Bibliotēka izmanto Aizkalnes sabiedriskā centra telpas, lai iekārtotu apjomīgākas autordarbu izstādes: Ilzes Grigules tamborētie rokdarbi (<https://preili.lv/222165/ilzes-grigules-radoso-darbu-izstade-aizkalne/>), Viktora Petaško putuplastu dekori, izstāde “Pītie grozi” (<https://www.facebook.com/photo/?fbid=163929049613044&set=pcb.163929346279681>) ar vietējo iedzīvotāju iegādātiem un pašu darinātiem dažādu materiālu groziem.

Aizkalnes bibliotēkas vadītāja sagatavojusi prezentāciju par senu kultūrvēstures objektu – Grocišku muiža, ar kuru iepazīstināti pasākuma “Jasmuiža laiku lokos” (30. oktobrī) apmeklētāji Raiņa muzejā “Jasmuižā”. Pasākumā tika demonstrēts intervijas fragments ar muižas īpašniekiem, turpinājumā izklāstīts ieskats “Grocisķu” muižas 200 gadu vēstures notikumos. Attēli Raiņa muzejs “Jasmuiža” Facebook lapā: <https://www.facebook.com/photo?fbid=498876485616041&set=pcb.498877178949305>

Aizkalnes un **Sīlukalna** bibliotēkā interesenti individuāli iepazīstināti ar satura izpētes iespējām populārākajās vietnēs “Raduraksti.arhivi”, “Ciltskoki”, “Geni”, “Periodika.lv”, tautas skaitīšanas dokumentiem.

Ārdavas bibliotēkā bija skatāma novadnieces Lubovas Mičurovas izstāde “Vaļasprieks – sirds darbs” (skatīt 8.4. att.).

8.4. att. Lubovas Mičurovas izstāde “Vaļasprieks – sirds darbs” Ārdavas bibliotēkā

Ārdavas bibliotēka dažiem interesantiem e-pastā sniedza 12 uzziņas par Jezufinovas muižu, nosūtot ieskenētos materiālus no bibliotēkā veidotās mapes, kā arī tika sniegti ieteikumi, kur vēl varētu meklēt informāciju par muižu. Jezufinovas muižu ir nopirkuši jauni īpašnieki, kuri bieži nāca uz bibliotēku un interesējās par muižas vēsturi, fotografēja ierakstus, kurus pielietos projektu rakstīšanai, lai varētu

restaurēt muižu saglabājot to kā vēsturisku vietu nākamajām paaudzēm. Muižas Facebook ieraksts: <https://www.facebook.com/jezufinovasmuiza/photos/pcb.132365909329382/132365692662737>

Galēnu bibliotēkā tika rīkotas izstādes pagasta novadniekiem apaļajās jubilejās: Jezupam Brokam - 135, Oskaram Kalējam – 120, Pēterim Priževovam – 115, Leonardam Ertam – 100, Staņislavam Belkovskim – 120. Pārskata periodā Galēnu kultūrvēstures biedrība bija izsludinājusi kārtējo jaunrades konkursu veltītu Robertam Mūkam, kura darbu izvērtēšanā piedalījās arī Galēnu bibliotēkas vadītāja. Konkursa moto “Iztēle ir realitāte”. Kopā tika iesūtīti 193 radošie darbi piecās klašu grupās. Šoreiz žūrijas komisija bija lielākā skaitā – 11 vērtētāji. Konkursa īpašā balva lellīte Annuža šogad aizceļoja uz Bergu Mūzikas un mākslas skolu. Konkursa rezultātus var apskatīt Galēnu kultūrvēstures biedrības Facebook lapā: <https://www.facebook.com/mukamuzejs/photos/pcb.6108989302463646/6108984972464079/>

Pelēču bibliotēkā tika veiktas 2 elektroniskās uzziņas par Pelēču muižu (ieskenētie materiāli interesentiem tika nosūtīti uz e-pastiem). Februārī tika veidota novadpētniecības izstāde “Novadniekam Jānim Kokinam – 85”.

Riebiņu bibliotēkai apritēja 65 gadi. Jubilejas gadā, janvārī, norisinājās dažādas aktivitātes ar nosaukumu “Mūsmājas. Riebiņu bibliotēkai – 65”: tematiskā un foto izstāde, zīmējumu konkurss un izstāde, virtuālā viktorīna, novadmācības stunda un akcija “100 ideju siltumnīca”. Tematiskajā un foto izstādē tika izvietoti materiāli par bibliotēkas vēsturi dažādos laika posmos.

Lai popularizētu novadpētniecības krājumu **Riebiņu** bibliotēkā bija skatāmas 4 izstādes no cikla: “Dzīves kamolu vijot”, kurās tika godināti novadnieki - jubilāri, 7 tematiskās izstādes, 5 foto izstādes un 1 zīmējumu izstāde (skatīt 8.5. att.).

8.5. att. Novadpētniecības izstādes Riebiņu bibliotēkā

Bibliotēku nedēļas laikā **Riebiņu** bibliotēkā norisinājās novadmācības stunda “Izzinām Preiļu novadu” Riebiņu vidusskolas 6. klases skolēniem, kuras laikā bērni tika iepazīstināti ar apskates objektiem jaunizveidotajā novadā. Pirmo reizi sadarbībā ar Riebiņu Svēta Pētera un Pāvila Romas katoļu baznīcu tika ņemta līdzdalība “Baznīcu nakts” pasākumos: izvietota foto un novadpētniecības materiālu izstāde “Dievnami Riebiņos” (Riebiņu Sv. Pētera un Pāvila Romas katoļu baznīca, Svētā Nikolaja pareizticīgo baznīca un Skangeļu vecticībnieku lūgšanu nams). Publikācija: <https://preili.lv/pasakums/226564/baznicu-nakts-pasakumi-preilu-novada-baznicas/>.

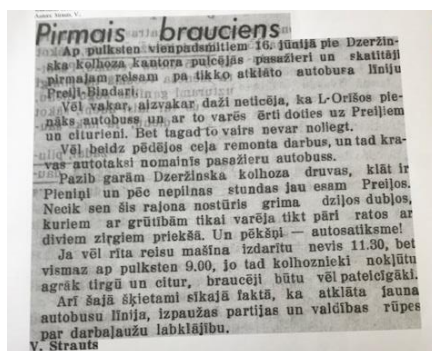
Rožkalnu bibliotēkā, lai popularizētu novadpētniecības krājumu, 2022. gadā bija izvietotas 6 izstādes:

- februārī – “Rožkalnu KN vokālajam ansamblim “Savādi gan – 20””;
- martā – “Novadniecei Janīnai Kursītei Pakulei – 70”;
- maijā – “Biedrībai “Dzintars 2007” 15 un publicistei Mārītei Romānei – 90”;
- jūnijā – “Novadniekam, preses un sabiedriskajam darbiniekam Jānim Somam – 115”;
- oktobrī – “Skolai Rimicānos – 110”;
- novembrī – “Novadniecei Egitai Kancānei – 40”.

Sīlukalna bibliotēkā izvietota pastāvīga plaukta izstāde novadniecei – dzejniecei Dzērksteņai (Genovefa Upeniece (dzimusi Stafecka)).

1. jūlijā **Sīlukalna** bibliotēkā, sadarbībā ar biedrību “Saulrozītes”, notika Ineses Matisānes pirmās gleznu izstādes “Gadalaiki” atklāšanas svētki, kuros piedalījās māksliniece, viņas ģimene, bijušie kolēģi un klasesbiedri, Ingemāras Treijas vadītās studijas “Krāsmute” dalībnieki no Rīgas. Izstādei bija liela apmeklētāju atsauce arī pagasta svētku laikā, kur tika izstādīti arī novadpētniecības materiāli par pagasta vēsturi. Raksts no laikraksta “Preiļu novada vēstis”: <https://news.lv/Preilu-Novada-Vestis/2022/07/25/silukalna-gleznu-izstade> (25.07.2022).

Saunas bibliotēka Facebook lapā ievietoja senākus rakstus par Saunas pagastu, cilvēkiem, vietām, no LNB periodisko izdevumu krātuves www.periodika.lv (skatīt 8.6.att.).

8.6. att. Par Saunas pagastu (avots: www.periodika.lv – 1959. gads “*Leņina Karogs*”)

Stabulnieku bibliotēkas novadpētniecības krājums netiek digitalizēts, taču tiek popularizēts bibliotēkas lapās sociālajos tīklos, atbilstoši kādai aktualitātei, notikumam. Vērienīgākā novadpētniecības krājuma jaunieguvumu popularizēšana bija Starptautiskās muzeju dienas ietvaros (20. maijā), kad tika sarīkots muzeju nakts pasākums “Skola atver durvis” (skat. 8.7. att.) un visas dienas garumā līdz pat pusnaktij interesentiem bija pieejami aplūkošanai Dravnieku skolas muzeja krājuma dokumenti jaunajās telpās, kā arī bija iespēja izstaigāt skolas telpas. Lielākoties šo iespēju izmantoja bijušie skolas absolventi, tehniskie darbinieki un pedagogi, lai pakavētos atmiņās. Pasākums bija ļoti apmeklēts (skaits bija tuvu 100 apmeklētājiem) un tika atspoguļots arī digitālajā vidē – bibliotēkas lapās sociālajos tīklos: (<https://www.facebook.com/photo/?fbid=552129402967717&set=pb.100045119871724.-207520000>).

8.7. att. Starptautiskās Muzeju dienas ietvaros rīkotais pasākums “Skola atver durvis”

Vanagu bibliotēkā novadniekiem jubilejās tika veltītas izstādes:

- Priesterim Edgaram Cakulam – 50
- Vēsturniekam Jānim Vaivodam – 90

Maijā **Vanagu** bibliotēkā tika izvietota vietējo rokdarbnieču izstāde “Izšuvumi krustdūrienā senāk un tagad” (izstādi aplūkoja 52 apmeklētāji).

Kā katru gadu, **Upmalas** bibliotēkā tika organizētas Dzejas dienas, kur bērni varēja satikties ar Vārkavas pamatskolas absolventi, dzejnieci Dagneju un klausīties jaunāko dzeju autores

izpildījumā, kā arī paši lasīt dzeju (skatīt 8.8. att.). Aktīvākie pasākuma dalībnieki dāvinājumā saņēma Dagnejas (Dagnija Dudarjonoka) grāmatas.

8.8. att. Dzejas dienas Vārkvā ar dzejnieci Dagneju

8.4. SADARBĪBA NOVADPĒTNIECĪBAS JOMĀ

Aglonas bibliotēka sadarbojās ar Aglonas Maizes muzeju – saņēma jaunus materiālus par maizes muzeju, fotogrāfijas par Aglonas vēsturi. Novadpētniecības jomā bibliotēka sadarbojas ar vietējiem novadpētniekiem (piemēram, ar Julianu Landsbergu (pētījuma “Felkerzāmu dzimtas ciltskoka atzars Aglonas apvidū” autors), Ilgu Miglāni (vēsturiski materiāli par Kameņecu, tagad Jaunaglonu), Brigitu Madelāni (Damansku dzimtas vēsture), Andri Malahovski (Malahovsku dzimtas vēsture), ar skolēniem un studentiem, kuri veic novada izpēti). Bibliotēka sadarbojas arī ar citām bibliotēkām, apmainoties ar novadpētniecības materiāliem.

Aizkalnes bibliotēka turpināja sadarbību ar Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzeju, deponējot muzeja priekšmetus. Ziemassvētku laikā bibliotēkas telpās bija skatāma senu pastkaršu izstāde. Arī vietējie iedzīvotāji papildināja izstādi ar ģimenē glabātajām šīs tematikas pastkartēm (skatīt 8.9. att.).

8.9. att. Pastkartīšu izstāde Aizkalnes bibliotēkā

Aizkalnes bibliotēka noderīgu informāciju par dzimtu pētniecību ieguvusi Facebook domubiedru grupā “Dzimtas detektīvs”, kur palīdzēts arī citiem grupas biedriem ar lokāla rakstura informāciju. Gadu gaitā

bibliotēka tradicionāli apmainās ar informāciju ar vietējo baznīcu - Jasmuižas katoļu un Aizkalnes pareizticīgo baznīcu draudžu vecākajiem.

Galēnu bibliotēka sadarbojas ar Roberta Mūka Muzeju, apmeklējot muzeja rīkotos pasākumus – septembrī “Dzejas pastaiga 99,9” (skatīt 8.10. att.). https://www.lakuga.lv/2022/10/03/robertam-mukam-velteituo-dzejas-pastaiga-999/?fbclid=IwAR2vjvubmexjowYuRu9iNUPtMTIsAedydWbXlvVdhKzggMfi4_nzVb2HXU

8.10. att. Robertam Mūkam velīta “Dzejas pastaiga 99,9” Galēnos

Galēnu bibliotēkas vadītāja, augustā apmeklējot Karakapu pilskalnu Galēnu pagastā, atklāja, ka smilšu atrakšanas rezultātā ir atsegts senais apbedījums – redzami kauli un galvaskauss. Par to tika paziņots Galēnu pagasta pārvaldes vadītājai Ivetai Brokai - Kazākai. Savukārt viņai sazinoties ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes Latgales reģionālās nodaļas darbiniekiem un apsekojot šo vietu tika atrasts bronzas kakla riņķis un tātad noteikts dzimums – tā ir sieviete (skatīt 8.11. att.). Šo kakla riņķi darbinieki nodeva glabāšanai Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzejam. Atrastajai sievietei tika dots vārds - Mōreņa. Kapavieta tika piesegta un apbērtā ar zemi. Nākošajā pavasarī vai vasarā eksperti plāno veikt izrakumus un papētīt sīkāk apbedījuma vietu.

8.11. att. Karakapu pilskalnā atsegtais apbedījums un atrastais bronzas kakla riņķis

Augustā **Rožkalnu** bibliotēka palīdzēja organizēt biedrības “Dzintars 2007” jubilejas pasākumu. Bibliotēkas novadpētniecības materiāli tika izmantoti, lai sagatavotu 7 minūtes garu prezentāciju par

biedrības darbību piecpadsmit gadu garumā. Prezentācija tika nepārtraukti rādīta uz ekrāna visu pasākuma norises laiku (skatīt 8.12. att.).

8.12. att. Prezentācija biedrības “Dzintars 2007” 15 gadu jubilejas svinībām

Sīļukalna bibliotēka, sadarbībā ar biedrību “Saulrozītes”, Viduslatgales pārnovadu fonda rīkotā projekta “Iedzīvotāji veido savu vidi 2022” ietvaros pilnveidoja baskāju taku pagasta centrā ar atpūtas soliņiem, pie kuriem izvietoti QR kodi ar informāciju par Sīļukalna pagasta vēsturi.

Smelteru bibliotēka uztur saikni ar Smelteru iniciatīvas grupu ”Mūžības avots” un “Orīši” dalībniekiem, Pieniņu Romas katoļu draudzes prāvestu Aigaru Bernānu (novadpētniecības jautājumu izziņāšanai).

Upmalas bibliotēkā sadarbība novadpētniecības jomā notiek ar Vārkavas novadpētniecības muzeju. Veiksmīgākais pasākums – Barikāžu piemiņas pasākums Vārkavas pamatskolā (skatīt 8.13. att.).

8.13. att. Ikgadējais Barikāžu dienu piemiņas pasākums Vārkavas pamatskolā. Sadarbība ar Vārkavas novadpētniecības muzeju.

8.5. JAUNINĀJUMI NOVADPĒTNIECĪBAS DARBĀ

Daudzi Latvijas iedzīvotāji interesējas par savām dzimtas saknēm Latgalē. **Galēnu** bibliotēka novembrī saņēma e-pasta ziņu no Kuldīgas iedzīvotājas, kura vēlas atrast savus radus no Sondoru ciema. Nācās pētīt ciemu nosaukumus pa bijušo Galēnu pagastu un atklājās, ka Sondoru ciems ir gan tagadējā Galēnu pagastā, gan Sīļukalna pagastā. Tika atrasts 1941. gada Tautas skaitīšanā saraksts ar abu Sondoru ciemu iedzīvotāju sarakstiem, un tas tika nosūtīts kundzei tālākai pētīšanai.

9. septembrī Galēnos norisinājās vietvārdu dienas. (skatīt 8.14. att.). **Galēnu** bibliotēkas vadītāja ar ekspedīcijas dalībniekiem brauca pa ciemiem pie vecākajiem vietējiem iedzīvotājiem, lai uzzinātu un saglabātu vietējo apdzīvoto vietu, pļavu, kalnu, strautiņu u.c. nosaukumus latgaliešu valodā un atzīmētu kartē to atrašanās vietas. Noslēgumā Galēnu pamatskolā notika savāktās informācijas apkopojuma prezentācija, kuru filmēja ReTV (<https://www.youtube.com/watch?v=ff3nqLV AoUM>).

8.14. att. Vietvārdu diena Galēnos – afiša

Sīļukalna bibliotēkā, sadarbojoties ar kultūras namu un senioru biedrību “Zilais lakatiņš”, tika noorganizēts pasākums Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai “Psalmu dziedāšana Sīļukalnā” (lai koptu un neaizmirstu šo Latgalei raksturīgo tradīciju), kas guva lielu popularitāti, un tiks organizēta arī turpmāk. Pasākums notika 3. novembrī, laikā, kas katoļticīgajiem skaitās dvēseļu mēnesis. Psalmu dziedājumi notika starp trijām katoļticīgām kaimiņu draudzēm (Stirnienes, Varakļānu un Vydsmuižas), tāpēc bija interesanti uzzināt tradīcijas kopīgās un atšķirīgās nianšes. Pasākumā piedalījās arī Vydsmuižas draudzes prāvests Aivars Kursītis un apkārtnē pazīstamas psalmu dziedāšanas vadītājas Zinaīda Raģele un Zinta Bruzgule (skatīt 8.15. att.). Pasākumā piedalījās Latvijas radio žurnāliste Lāsma Zute- Vītola un šo pasākumu atskaņoja radio. Publikācija: <https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/pec-pusdiena/psalmu-dziedajumi-silukalna.a168420/>. Atsaucība bija ļoti liela un tāpēc nolemts šos dziedājumus organizēt biežāk. Par psalmu dziedāšanu iesākta novadpētniecības mape.

Raksts “Preiļu novada vēstis” (20.12.2022): <https://news.lv/Preilu-Novada-Vestis/2022/12/20/ieskats-silukalna-pagasta-pasakumos>

8.15. att. Psalmu dziedāšana Sīlukalnā

8.6. NOVADPĒTNIECĪBAS ISTABAS

PGB struktūrvienībām nav atsevišķu novadpētniecības istabu - nav iespējas, jo nav tādu brīvu telpu. Novadpētniecības krājums izvietots atsevišķos plauktos, mapēs.

Stabulnieku bibliotēkas pārziņā atrodas atsevišķā telpā, pagasta pārvaldes ēkā, izvietotais un interesentiem aplūkojamais slēgtās Dravnieku skolas muzeja krājums (skatīt 8.16. att.). Skolas muzeja krājuma istabas iekārtošana un vienību uzskaitē nav pabeigta, ir tikai uzsākts šis process. Oficiāla digitalizācija nav uzsākta, ir krājuma popularizēšana digitālajā vidē, bibliotēkas sociālo tīklu lapās.

8.16. att. Dravnieku skolas muzeja krājums

8.7. NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI

Bibliotēkas iespējas iegūt pēc iespējas vairāk materiālu ir ierobežotas gan laika trūkuma, gan iespējamo palīgu trūkuma dēļ. Diemžēl nākas aprobežoties ar to, ko var izdarīt viena cilvēka spēkiem, bet visvairāk žēl neizmanto tu iespēju. Restaurēt un pētīt var tikai to, kas ir kaut kādā formātā saglabāts, nevar atgriezt zaudētos dzīvesstāstus.

8.8. GALVENIE SECINĀJUMI PĀRSKATA PERIODĀ, NĀKOTNES PROGNOZES, VAJADZĪBAS

Stabulnieku bibliotēka novērojusi, ka aktīvākajiem lietotājiem – senioriem , ir raksturīgi atskatīties uz pašu pieredzētiem un izdzīvotiem notikumiem pagātnē, kas arī ir visvērtīgākās liecības, kuras sniedz ar dzīves pieredzi bagāti liecinieki, viņos ir vēlme ar to padalīties. Nākotnē Stabulnieku bibliotēkā tiek plānots rīkot vairāk ar novadpētniecību saistīto tematisko sanākšanu.

9. PROJEKTI

9.1. PROJEKTU APKOPOJUMS

PGB struktūrvienībās īstenoti 2 Viduslatgales pārnovadu fonda projekti (skatīt 9.1. tabulu).

9.1. tabula "Projektu apkopojums"

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Iedzīvotāji veido savu vidi 2022. "Nāc, piesēdies Aizkalnē!"	Preiļu novada pašvaldība, Viduslatgales pārnovadu fonds	550.00	2022. g. aprīlis – oktobris. Uzstādīta lapene, nopirkti pārvietojami soli, iegādāta svētku lampiņu virtene.	Atbalstīts
Iedzīvotāji veido savu vidi 2022. "Teritorijas labiekārtošana Sīļukalna pagasta centrā"	Preiļu novada pašvaldība, Viduslatgales pārnovadu fonds	550.00	Projekts risinājās no maija – septembrim. Rezultātā sakopta un labiekārtota bibliotēkas un pagasta pārvaldes apkārtnē, izveidota košumdobe ar daudzgadīgajiem dekoratīvajiem stādiem.	Atbalstīts

9.2. PROJEKTU APRAKSTS

Sīļukalna bibliotēkas vadītāja kopā ar pagasta algoto pagaidu sabiedrisko darbu veicējiem un brīvprātīgajiem palīgiem īstenotā projekta "Teritorijas labiekārtošana Sīļukalna pagasta centrā" rezultātā tika izveidota taka no dažādu veidu lieluma, krāsu un frakciju akmeņiem, uzlikti skaisti soliņi.

Mazo grantu projektu konkursam tika sagatavots projekts "Nāc, piesēdies Aizkalnē!". Projekta iesniedzēja organizācija bija biedrība "Sabiedriskais centrs "Aizkalne"", sadarbībā ar **Aizkalnes** bibliotēku. Projekts tika atbalstīts, iegūts finansējums lapenes, solu un svētku lampiņu virtenes iegādei. Projektu konkursu organizēja nodibinājums "Viduslatgales pārnovadu fonds", finansēja Preiļu novada pašvaldība (skatīt 9.1. att.).

Īstenots projekts “Nāc, piesēdies Aizkalnē!”

Preiļu novada pašvaldības finansētajā un nodibinājuma “Viduslatgales pārnovadu fonds” organizētajā mazo grantu projektu konkursā “Iedzīvotāji veido savu vidi – 2022” biedrības “Sabiedriskais centrs “Aizkalne” projekts “Nāc, piesēdies Aizkalnē!” saņēma finansējumu 550,00 eiro apmērā.

Projekta mērķis bija labiekārtot atpūtas laukumu pagasta centrā Aizkalnē, Jašas krastā. Pirms desmit gadiem notika pirmās šīs teritorijas sakopšanas talkas projekta “Skaista mana upes mala” ietvaros. Šobrīd jau ir sakopjuši košumkrūmi un puķudobes, labiekārtota pieeja upei, iekārtota brūģēta ugunsкура vieta. Atpūtas laukums ir sava veida ciema vizītkarte. Vieta ir ainaviski pievilcīga, ērti sasniedzama un piemērota brīvības aktivitātēm.

Āra pasākumi pēdējos gados notikuši

biežāk, un epidemioloģiskās drošības apsvērumu dēļ vajadzēja pārdomāti izvietot sēdvietas. Aktualizējusies nepieciešamība apmeklētāju ērībām sarūpēt papildu solus un nelielu nojumi. Pašu rokām kādreiz darinātie koka soliņi un galds bija nolietojusies.

Piesaiotot brīvprātīgo darbu un Aizkalnes pagasta pārvaldes līdzfinansējumu, atpūtas laukumā ir uzstādīta polikarbonāta lapene, nopirkti pārvietojami soli, LED gaismekļu virtene. Pateicība ikvienam, kas nāca talkā praktiskos darbos vai palīdzēja ar lietpratēja padomu inventāra izvēlē un montāžas gaitā.

Informāciju sagatavojuši
Projekta vadītāja
Rita Džeriņa

9.1. att. Mazo grantu projekta “Nāc, piesēdies Aizkalnē” prezentācija, Publikācija laikrakstā “Preiļu novada vēstis”

Riebiņu bibliotēka ņēma dalību divos projektos:

1. “Gribu līdzināties tev” – maijā bibliotēkā viesojās grāmatas "Kate, kas gribēja kļūt par vectēvu" autore Signe Viška. Šī tikšanās bija VKKF atbalstītā PGB projekta "Vēl tuvāk grāmatai" trešā tikšanās. Autore sirsnīgā gaisotnē par ģimenes vērtībām sarunājās ar Riebiņu PII "Sprīdītis" un Riebiņu vidusskolas bērniem. Pasākumu apmeklēja 32 dalībnieki.
2. Nordplus Junior programmas projekts “Noķer mani, ja vari – putnu stāsts” (“*Catch me if you can – birds’ story*”) nr. NPJR-2020/10232, ko īstenoja Riebiņu vidusskola – tā ietvaros tika izvietota literatūras izstāde “Ceļojums putnu pasaulē” par Latvijā mītošajiem putniem, ko apmeklēja 48 projekta dalībnieki no Riebiņu vidusskolas, Fēru salām un Igaunijas.

9.3. PĀRDOMAS, SECINĀJUMI PAR DARBU AR PROJEKTIEM

Kopumā sabiedrībā vērojama vāja interese par līdzdalību sabiedriskās aktivitātēs, kas tiek pamatota ar citu, pietiekami komfortablu personiskā laika pavadīšanas izvēli.

10. PUBLICITĀTE

Pieaugot sabiedrības informācijām vajadzībām un interesēm, bibliotēka attīsta un pilnveido savus piedāvātos pakalpojumus un par tiem informē sabiedrību – pasākumos, izstādēs, ekskursijās, bibliotekārajās stundās un internetvidē.

10.1. BIBLIOTĒKAS TĒLA VEIDOŠANA, PUBLICITĀTE, SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA PAR BIBLIOTĒKAS FUNKCIJĀM, PAKALPOJUMIEM

Pārskata periodā, beidzoties Covid-19 pandēmijai, bija iespējams bibliotēkas darbu plānot savādāk, daudz aktīvāk nebaidoties no ierobežojumiem. Atsākās pasākumu organizēšana un piedalīšanās tajos. Var teikt, ka no sākuma apmeklētāji diezgan neaktīvi atsāka savas aktivitātes, jo divi gadi pandēmijā bija ilgs laiks. Arī karš Ukrainā lika visām aktivitātēm, vismaz pirmajā pusgadā noritēt klusāk un piezemētāk.

Informācija par bibliotēku darbību ir pieejama sociālajos tīklos, PGB mājas lapā, Latvijas kultūras datu portālā, Preiļu novada pašvaldības mājaslapā un bieži vien arī pagasta centrā uz ziņojumu dēļiem.

Jauninājums – uzsākts apkopot struktūrvienībās notiekošos tematiskos pasākumus, kā piemēram, Digitālajā nedēļā, Dzejas dienās, Ziemassvētkos u.c. Afišas tika publiskotas PGB mājaslapā, izvietotas uz pasākumu afišu stenda, sociālajos tīklos un Preiļu novada pašvaldības mājaslapā:

- <https://preili.lv/pasakums/232302/preilu-novada-biblioteku-dzejas-dienu-2022-pasakumu-programmu/>
- <https://preili.lv/pasakums/237254/valsts-svetku-programma-preilu-novada-bibliotekas/>
- <https://preili.lv/pasakums/239499/ziemassvetku-pasakumi-preilu-novada-bibliotekas/>
- <https://preili.lv/pasakums/225329/biblioteku-nedelas-pasakumi-preilu-novada-bibliotekas/>

Aglonas bibliotēka izmanto tādas publicitātes formas kā bukleti, afišas, vizītkartes, apsveikumi un ielūgumi.

2022. gada rudenī **Sīlukalna** bibliotēka piedalījās senioru digitālo prasmju vērtēšanā, izvērtējot kibernetiķu un prasmi izmantot e-parakstu. Tas pierādīja to, ka laukos bibliotēka ir svarīgs senioru kopienas kontaktpunkts un viņi var rēķināties ar palīdzību.

Veidojot **Riebiņu** bibliotēkas tēlu un organizējot tās darbu, liela uzmanība tiek pievērsta kopienas iedzīvotāju interesēm. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2022. gadā bibliotēkas apmeklētājiem bija pieejami atjaunoti informatīvie bukleti ar uzziņu informāciju par bibliotēku. Jaunie lietotāji dāvanā saņēma specializētas grāmatzīmes, kas satur svarīgāko informāciju par bibliotēku. Tika veidoti ielūgumi un informatīvas lapiņas, kā arī izvietotas afišas novada teritorijā un uz bibliotēkas informatīvā stenda, lai aicinātu iedzīvotājus uz izstādēm, pasākumiem.

Par to, ka pagastu pārvaldēs un **Rožkalnu, Sīļukalna** bibliotēkās var iesniegt iesniegumus energoresursu atbalstam bija publikācija “Vietējās Latgales Avīzes” 14. oktobra numurā: <https://news.lv/Vieteja-Latgales-Avize/2022/10/14/energoresursu-cenas-sakapusas-debesis-valdiba-sola-palidzet-parziemot>.

10.2. BIBLIOTĒKAS INFORMĀCIJA TĪMEKLĪ

PGB struktūrvienības savu darbu popularizējušas sociālajā tīklā Facebook (skatīt 10.1. tabulu).

10.1. tabula “PGB struktūrvienību aktivitāte sociālajā tīklā Facebook”

	Saturvienību skaits 2022	Sekotāju skaits 2022
Aglonas bibliotēka	31	245
Aizkalnes bibliotēka	21	179
Ārdavas bibliotēka	82	202
Galēnu bibliotēka	11	236
Kastīres bibliotēka	98	160
Līču bibliotēka	76	42
Pelēču bibliotēka	77	427
Riebiņu bibliotēka	335	1 028
Rušonas bibliotēka	36	784
Saunas bibliotēka	15	39
Sīļukalna bibliotēka	15	434
Stabulnieku bibliotēka	435	468
KOPĀ:	1 232	4 244

Pelēču bibliotēka jau arī pirms tam bija atrodama sociālajā tīklā Facebook, pārskata periodā klāt nākuši 108 jauni sekotāji. Aicinājums piedalīties Preiļu novada svētku akcijā “Skanēt skan, vizēt viz”, lai kopīgi izveidotu lentīšu virtenes Pelēču apkārtnes rotāšanai un piedalītos “Visit Preiļi” izrotāto pagalmu konkursā sasniedza 13000 skatījumus (bibliotēkas Facebook lapā). Pateicoties iedzīvotāju atsaucībai aktivitātē Pelēču bibliotēka konkursā ieguva pirmo vietu, jo tika savākts 381 “patīk” balsojums: www.facebook.com/preilutic/photos/a.738275179613116/5310700059037249/.

Visi **Riebiņu** bibliotēkas organizētie pasākumi notika klātienē – bibliotēkas telpās, Riebiņu vidusskolā un Riebiņu vidusskolas bibliotēkā. Informācija tika izvietota arī Riebiņu vidusskolas mājas lapā. Ar visām norisēm un izstādēm plašāk var iepazīties bibliotēkas sociālajos tīklos:

- www.draugiem.lv/riebinubiblioteka/ (kopš 2013. gada) (400 sekotāji, 322 ieraksti);
- www.facebook.com/riebinubiblioteka (kopš 2016. gada) (populārākais ieraksts: pasākumu “Pie svētku eglītes” ar “patīk” atzīmēja 48 cilvēki, sasniegtā auditorija – 2 347 skatījumu, izstādei

“Sniegavīru bums” izstāde” sasniegtā auditorija – 3 500, fotogrāfijas ar bibliotēkas telpu rotājumu 18. novembrī – 30 “patīk”);

- www.youtube.com/@riebinubiblioteka4775 (kopš 2021. gada) (33 abonenti, 49 video).

Stabulnieku bibliotēkas 3 populārākie ieraksti, uz kuriem bija visaktīvāk reaģējuši sekotāji:

- www.facebook.com/photo/?fbid=495680515279273&set=pb.100045119871724.-2207520000 virtuālā aktivitāte “Piepildi senvārdu vāceli!”, ar kuras ierakstu dalījušies 20 interesenti un ir 62 komentāri;
- www.facebook.com/photo/?fbid=584175403096450&set=pb.100045119871724.-2207520000 Stabulnieku pagasta svētku galerija, kurai 44 interesenti atzīmējuši ar “patīk”;
- www.facebook.com/photo/?fbid=698551398325516&set=pb.100045119871724.-2207520000 pašu fotografēts attēls – ziemas vakars, papildināts ar dzejnieces Ārijas Elksnes dzejas rindām, ar kuru dalījušies 17 interesenti un tikpat atzīmējuši “patīk”.

10.3. VEIKSMĪGĀKIE BIBLIOTĒKU POPULARIZĒJOŠIE PASĀKUMI

Gatavojoties Preiļu novada svētkiem “Skanēt skan, vizēt viz!”, **Ārdavas, Galēnu, Pelēču** bibliotēkas pievienojās kopējam novada noformējumam – izrotājot bibliotēkas ārpusi ar krāsainām lentītēm. Pagasta iedzīvotāji atzinīgi vērtēja svētku noformējumu.

Ciklā “Kaimiņu būšana” **Aglonas** bibliotēkā notika tikšanās ar dzejnieci, Stabulnieku bibliotēkas vadītāju Anitu Betleri (dzejas pēcpusdiena ”Ar Latvijas vēju sejā”) (skatīt 10.1. att.) un tikšanās ar Šambundzniekiem – Lauri, Arnitu un Dāvidu pasākumā “Zina tikai tava sirds” (skatīt 10.2. att.), kur tika uzzināti darināšanas knifi un dzirdētas Šambungu vibrācijās, kas rada stāstus, kuri dzīvo... Šambungu stāstus! Ģimene (kura dzīvo pļavā, pašu būvētā mājā) iepazīstināja ar savu dzīves filozofiju “Kas tu esi? Kur tu esi? Kāpēc tu esi?”. Šo gadu laikā viņi ir sapratuši, kur viņi ir un kāpēc viņi ir šeit: lai atkal un atkal turpinātu veidot Savu pasauli. Savu Pasauli Lielajā Pasaulē.

10.1. att. Patriotiskās dzejas pēcpusdiena kopā ar dzejnieci Anitu Betleri

10.2. att. Šambundznieki – Lauris, Arnita un Dāvids no Šķeltovas

Aglonas bibliotēkas organizētajā pasākumā “Su – džok akupunktūra un sēklu terapija” Vija Poļevaja piedāvāja iepazīt su-džok metodi – alternatīvā dziedniecība, kas ietver daudzas ārstnieciskās metodes: punktu masāžu, akupunktūru, sēklu terapiju (skatīt 10.3. att.). Su-džok terapija spējīga atbrīvot cilvēku no jebkuras slimības. Šī metode ir piemērota lietošanai mājas apstākļos, un tā neprasa lielas zināšanas un iemaņas. Daudzi cilvēki, apgūstot su – džok uz visiem laikiem atsakās no medikamentiem.

10.3. att. Vijas Poļevajas lekcija “Su – džok akupunktūra un sēklu terapija”

“Dzejas pietura Pelēcos” – tradicionālais Dzejas dienu pasākums kopīgi **Aizkalnes, Pelēču** un **Ārdavas** bibliotēkām (jau 8 gadus), šoreiz Pelēču jaunajā pieturā norisinājās tikšanās ar latgaliski rakstošo vietējo dzejnieci Dagniju Dudarjonoku, kurā krāsainus akcentus dzejas lasījumiem piešķīra pieturas jaunais, mākslinieciski gaumīgais noformējums (skatīt 10.4. att.). Dzejas draugiem tie bija ne tikai liriskās rindās un vokālajā pavadījumā gūti emocionālas baudas mirkļi, bet arī atkalredzēšanās prieks ar citugad iepazītiem kaimiņpagastu ļaudīm. Informācija: <https://preili.lv/233523/dzejas-pietura-pelecos/>

10.4. att. Dzejas dienu pasākums “Dzejas pietura Pelēčos”

Ārdavas bibliotēka vienmēr izpelnījās atzinības vārdus par teritorijas noformēšanu (skatīt 10.5. att.).

10.5. att. Ārdavas bibliotēkas teritorija uz Preiļu novada svētkiem un uz Ziemassvētkiem

Populārākā akcija Galēnu bibliotēkā – “Trejdeviņas Jāņu zāles”, kura tika izvietota Galēnu parkā Līgo vakara pasākumā (skatīt 10.6. att.).

10.6. att. Galēnu bibliotēkas akcija “Trejdeviņas Jāņu zāles”

Vislielāko **Līču** bibliotēkas apmeklētāju uzmanību piesaistīja Līču iedzīvotājas Ivetas Jaudzemas darbu izstāde. Tā tika izveidota no dažādās tehnikās darinātiem eksponātiem – pinumiem, dekupējumiem, tamborējumiem un gleznām. Daļu no tiem bija iespējams iegādāties.

Lai popularizētu savus pakalpojumus, **Pelēču** bibliotēka piedalījās LBB JSS organizētājā akcijā “Viena diena bibliotēkas dzīvē” jeb “LibdayLV”. Akcijas laikā no 19. līdz 31. decembrim tika veikti ieraksti bibliotēkas Facebook lapā. Akcijas dalībnieki bija aicināti parādīt to, kā bibliotēkās tiek atzīmēti Ziemassvētki. Parādīt visu, kas saistās ar svētkiem – gatavošanās procesu, svētku svinēšanu, kā arī citas aktualitātes, kas raksturīgas Ziemassvētkiem. Pelēču bibliotēka rīkoja Ziemassvētku radošās darbnīcas, rotāja bibliotēkas telpas un rīkoja izstādes par Ziemassvētkiem. Pelēču bibliotēkas Facebook ieraksts: <https://www.facebook.com/photo?fbid=536587835163835&set=pcb.536587855163833>

Akcijā “Viena diena bibliotēkas dzīvē” jeb “LibdayLV” aktīvi piedalījās arī **Riebiņu** bibliotēka.

Pelēču bibliotēkā bija skatāmas 37 izstādes par dažādām tēmām. Apmeklētājiem interesantākās – Ilzes Grigules radošo darbu izstāde “Iedvesma”, Inetas Bicālas apsveikuma kartiņu izstāde “Sirds siltumā”, Ivetas Reliņas krūzīšu (t.sk. ārvalstu) kolekcijas (60) izstāde, Svetlanas Zaharevičas (Riebiņu bibliotēkas bibliotekāres) fotogrāfiju izstāde "Rožu zeme Bulgārija" (skatīt 10.7. att.).

10.7. att. Krūzīšu kolekcijas izstāde un I. Grigules radošo darbu izstādes “Iedvesma” apmeklētāji

Lasītājiem interesants pasākums "Mīļumvārdi dzejniecei", notika **Pelēču** bibliotēkā Bibliotēku nedēļā. Tas bija veltīts Kornēlijas Apškrūmas (kura ir viena no iemīļotākajām bibliotēkas apmeklētāju dzejniecēm) literārajam devumam (skatīt 10.8. att.).

10.8. att. Pasākums Kornēlijas Apškrūmas dzejas cienītājiem “Mīļumvārdi dzejnieci”

Pelēču bibliotēkas apmeklētāji piedalījās “Vietējās Latgales Avīzes” rīkotajā akcijā “Latgalīšu gruomotys runoj”. Akcijas laikā no bibliotēkas krājumā esošajām latgaliešu valodas grāmatām, to nosaukumiem tika veidotas dzejas rindas. Akcija iesaistījās 8 lasītāji (skat. 10.9. att.).

10.9. att. Akcija “Latgalīšu gruomotys runoj”

Svinot Eiropas dienu 9. maijā un izrādot atbalstu Ukrainas tautai, Pelēču bibliotēkā tika sētas saulespuķes un darināti miera baloži. Akcijā vairāk iesaistījās bērni (skat. 10.10. att.).

10.10. att. Pelēču bibliotēkas akcija Ukrainas atbalstam

Pārskata periodā kā veiksmīgāko pasākumu **Riebiņu** bibliotēkā varētu minēt atpūtas pēcpusdienu “Daba un cilvēks tajā” kopā ar vokālo ansambli “Ilūzija”, kurā skanēja dziesmas, dzeja un ansambļa dalībnieces kavējās atmiņās par pagājušo laiku. Publicitātes raksts tika ievietots “Latvijas Pensionārs” 2022. gada novembra numurā (skatīt 10.11. att.).

10.11. att. Atpūtas pēcpusdienu “Daba un cilvēks tajā”, raksts “Latvijas Pensionārs”

Riebiņu bibliotēkā plaši apmeklēta bija multimākslinieces Jekaterinas Matvejevas (Keittattoo) gleznu izstāde “Es ticu tikai sev” (skatīt 10.12. att.).

10.12. att. Multimākslinieces Jekaterinas Matvejevas (Keittattoo) gleznu izstāde “Es ticu tikai sev”

Rožkalnu bibliotēkas apmeklētāji vislielāko interesi izrādīja par izstādi “Aktīvāko bibliotēkas apmeklētāju dzimšanas datu ornamenti” (ideja atrasta žurnālā “Mājas Viesis”), kas bija izvietota uz sienas pie ieejas bibliotēkā pārvaldes foajē (skatīt 10.13. att.).

10.13. att. Izstāde “Aktīvāko Rožkalnu bibliotēkas apmeklētāju dzimšanas datu ornamenti”

Rušonas bibliotēkā vienas no interesantākajām izstādēm bija ”Māla mežģīnes”, kuru veidoja Rudīte Bulmeistere un “Dzīvais māls”, kuru veidoja Aina Zagorska. Apmeklētājus uzrunāja gan keramikas darbi, gan sniegtā informācija par to tapšanu (atsevišķi tika rādīta dokumentālā filma “Dzīvais māls”, kura atspoguļoja darba procesu, izceļot visus sagatavošanās darbus) (skatīt 10.14. att.). Apmeklētājus interesē dažādas amatieru, mājražotāju idejas un padomi, interesē izglītojoša informācija par viņu darbu pirmsākumu un tagadējo laiku, tāpēc uz praktisku sarunu tika aicināta z/s “Vilkači” īpašniece Skaidrīte Grigale, kura dalījās zināšanās par augļkoku un ogulāju audzēšanu un to pārstrādi. Otrs lasītāju atsaucību guvis pasākums – tikšanās ar Ekosētas “Baltie zvirbuļi” īpašnieci Inesi Bikši, kur bija iespēja noklausīties kā ir izveidota saimniecība, uzsākts bizness kā mājražotājam, noslēgumā norisinājās kazas siera degustācija. Bibliotēkas vadītāja pasākumus organizē pēc apmeklētāju vēlmēm, tāpēc katru gadu tiek izlikta ideju vācelīti, kur anonīmi var izpaust savas vēlmes.

10.14. att. Keramikas izstāde “Dzīvais māls” Rušonas bibliotēkā

Gada nogalē, pēc **Saunas** bibliotēkas pārvietošanas uz citām telpām (sīkāk [3.2. nodaļā](#)), tika sarīkots pasākums “Tiekamies bibliotēkā Brīvības ielā 9” ar mērķi pateikties visiem palīgiem šī notika realizēšanā, un svinīgi sveicināt lasītājus jaunajās telpās.

Vairākas bibliotēkas iesaistījās valsts energoatbalsta organizēšanā mājsaimniecībām, pieņemot iesniegumus un konsultējot e-pakalpojuma lietotājus. **Sīļukalna** bibliotēkas vadītājas viedoklis tika publicēts rakstā: <https://www.biblioteka.lv/bibliotekas-palidz-iedzivotajiem-pieteikumu-sagatavosana-valsts-atbalstam-apkures-sezona/> “Nobeigumā Preiļu novada Sīļukalna bibliotēkas vadītājas Marutas Bečas rezumējums: “Plusi šim procesam: jauns izaicinājums, jāapgūst jaunas programmas lietojums, jābūt kompetentam, sniedzot ziņas klientiem par vajadzīgajiem dokumentiem, jābūt komunikablam, jāprot rast risinājumus, veikt plašu izskaidrošanas darbu un būt informācijas nesējiem, īpaši gados vecākiem klientiem. Arī iedrošināt un atbalstīt, jo daļu šī darba aizņem konsultācijas pa telefonu, ja e-pakalpojuma izmantotājiem rodas neskaidrības. Jāsadarbojas ar sociālās aprūpes darbinieku, kurš gādā, lai viņa aprūpējamie varētu iesniegt šos iesniegumus. Lai arī it kā tiek noteikts darba laiks iesniegumu pieņemšanai, tomēr lauki ir lauki, ja klients atnāk, tad tiek pieņemts arī bibliotēkas darba laikā. Savukārt man kā bibliotekāram rodas iespēja pareklamēt savas bibliotēkas piedāvājumu, jo ļoti daudzi no apmeklētājiem šajā iestādē ir ieradušies pirmo reizi.””

Upmalas bibliotēka kā veiksmīgāko pasākumu atzīmē dalību Vārkavas pamatskolas rīkotajos Karjeras dienas pasākumos, kur bērni varēja iepazīt bibliotekāra profesiju, kā arī iepazīt Vārkavas muižas ēku no bēniņiem līdz pagrabam, un iepazīt Vārkavas vēsturi klātienē (skatīt 10.15. att.).

10.15. att. Vārkavas pamatskolas skolēni iepazīst Vārkavas muižu

Vanagu bibliotēkā vasarā (jūlijā) tika izstādītas vietējo iedzīvotāju audzētās lauvmutītes – izstādē “Mazās sejiņas” (izstādi aplūkoja 37 apmeklētāji). Skaistajā svētku gaidīšanas laikā (decembrī) lasītājus priecēja izstāde “Iepriecini sevi vai kādu citu Ziemassvētkos”.

10.4. AR PUBLICITĀTES DARBU SAISTĪTĀS PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI

Nepieciešams vēl aktīvāks darbs, izzinot jaunus ceļus, lai sasniegtu plašāku auditoriju.

11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

11.1. SADARBĪBA AR PAŠVALDĪBU UN PAŠVALDĪBAS INSTITŪCIJĀM

SBA nodrošināšanai tiek īstenota PGB struktūrvienību savstarpējā sadarbšanās. Darbu īstenošanai struktūrvienības sadarbojas ar PGB darbiniekiem (lietvedības jautājumos ar PGB lietvedi, krājuma komplektēšanas jautājumos ar PGB krājuma un komplektēšanas speciālisti utt.).

Ja kādai no bibliotēkām ir nepieciešamas lielākas telpas izstādēm vai pasākumu organizēšanai, tad bibliotēka vienojas ar blakus esošajām iestādēm (kultūras namiem, pagasta mājām, biedrībām, skolām) par telpu izmantošanu.

Aglonas bibliotēka sadarbojas ar biedrību “Neaizmirstule” (Neaizmirstules konkursa darbu vērtēšana), ar Aglonas novada senioru biedrību (kā bibliotēkas pasākumu aktīvi dalībnieki).

Aizkalnes bibliotēkas vadītāja ir biedrības “Sabiedriskais centrs “Aizkalne”” valdes locekle, sabiedriskā centra telpās notiek bibliotēkas rīkotas izstādes un pasākumi. Sadarbībā ar Riebiņu bibliotēku tika izvietota kolēģes (bibliotekāres) Žannas Meluškānes ceļojuma fotogrāfiju izstāde (skatīt 11.1. att.).

11.1. att. Afīša par Žannas Meluškānes ceļojuma fotogrāfiju izstādi

Galēnu bibliotēka, sadarbībā ar Galēnu pagasta pārvaldi, piedalās pavasara sakopšanas talkās. Šoreiz tika sakopta Galēnu muižas apkārtnē, aizklāti logi, lai lietusi un nevēlami apmeklētāji netiktu iekšā. Uz sienas kā atbalsts Ukrainai tika uzzīmētas saulespuķes, kas papildināja sakopto skatu. Savukārt, decembra beigās bibliotēkas vadītāja tika uzaicināta vērtēt Galēnu pamatskolas klašu priekšnesumus pasākumā “Sniegavīru šovs”.

Kastīres bibliotēkai sadarbojoties ar Rušonas pamatskolu tapuši literatūras popularizēšanas pasākumi Dzejas dienās, Ziemeļvalstu literatūras nedēļā, Bibliotēkas nedēļā, Droša interneta dienā, Valodas dienā, Zinību dienā, Bibliotekārajās stundās.

Pelēču bibliotēkai ir laba sadarbība ar Pelēču pagasta pārvaldi. Pagasta pārvalde kopīgi ar bibliotēku un Pelēču KN rīkoja akciju "Skanēt skan, vizēt viz", kuras laikā Preiļu novada svētku ietvaros, ar lentīšu virtenēm un vēja zvaniem, tika izrotāts pagasta pārvaldes pagalms. Akcijā piedalījās Pelēču pagasta iedzīvotāji (skatīt 11.2. att.) (sīkāk [10.3. nodaļā](#)).

11.2. att. Akcijas "Skanēt skan, vizēt viz" dalībnieki veido lentīšu virtenes

Pelēču bibliotēka sadarbībā ar pagasta pārvaldi piedalījās Preiļu novada svētkos 2022, kur pārstāvēja Pelēču pagastu pasākumā "Pagastu dižošanās" (skatīt 11.3. att.). Pasākumā bibliotēka piedāvāja mazajiem apmeklētājiem bitīšu izgatavošanas radošo darbnīcu.

11.3. att. Pelēču un Aizkalnes pagastu pārstāvji Preiļu novada svētku 2022 pasākumā

Pelēču bibliotēka sadarbojas ar Pelēču kultūras namu. Septembrī kopīgi tika veidota mārtiņrožu un dāliju izstāde “Rudens ziedu prieks” Pelēču pagasta pārvaldes foajē (skatīt 11.4. att.). Pelēču KN vadītāja ar muzikālu priekšnesumu uzstājās bibliotēkas rīkotajās Dzejas dienās.

11.4. att. “Rudens ziedu prieks” Pelēču pagasta pārvaldē

Saunas bibliotēka sadarbībā ar Saunas pagasta pārvaldi īstenojusi bibliotēkas pārcelšanos uz pārvaldes telpām, tajā skaitā īstenots telpu kosmētiskais remonts.

Sīļukalna bibliotēka sadarbojas ar:

- Vidsmuižas katoļu baznīcu – bibliotēkā katru mēnesi tiek saņemta informācija par visiem baznīcas svētkiem, svinamajām dienām un misēm. Bibliotēkas vadītāja piedalās Ražas svētkos septembrī, kad sanestais ražas ziedojums tiek nodots Rīgas Garīgā semināra studentiem (šī informācija tiek nodota apmeklētājiem). Decembra sākumā bibliotēkā tika rīkota tikšanās ar Varakļānu un Vidsmuižas draudžu prāvestiem, kuras laikā bija iespējams iegādāties oblātes, un veikt ziedojumus baznīcām.
- Roberta Mūka muzeju Galēnos – piedalīšanās R. Mūkam veltītajā radošo darbu konkursa “Iztēle ir realitāte” vērtēšanas žūrijā un noslēguma pasākumā.
- Sīļukalna kultūras namu – kopā tiek plānoti pagasta svētki, Valsts svētki, svecīšu vakari pagasta kapsētās, arī psalmu dziedāšana, jo kultūras namā ir plašākas telpas, bibliotēkas pasākumos piedalās kultūras nama pašdarbnieki.
- Preiļu novada domi – pagasta pārvaldes vadītāja aizvietošana. “Energoatbalsts mājsaimniecībām” iesniegumu pieņemšana un reģistrēšana. Tika reģistrēti 118 iesniegumi.
- Sīļukalna pagasta pārvaldi – piedalīšanās pagasta svētku organizēšanā un vadīšanā. Darbība biedrībā “Sīļukalna Gundegas” – labdarības Ziemassvētku dāvanas Sīļukalna vientuļajiem senioriem. Sadarbība ar biedrību “Saulrozītes” projekta “ Iedzīvotāji veido savu vidi 2022” realizācijā.

Stabulnieku bibliotēkai nozīmīga ir sadarbība ar vietējo Stabulnieku kultūras namu, rīkojot kopīgas aktivitātes – Stabulnieku pagasta svētki jūlijā, Dzejas dienas septembrī, ar kultūras nama vadītājas starpniecību ir nogādātas SBA grāmatas uz Saunas, Riebiņu un PGB.

11.2. CITI SADARBĪBAS PARTNERI REĢIONĀ UN LATVIJĀ, VEIKTĀS SADARBĪBAS AKTIVITĀTES

Aglonas bibliotēka sadarbojās ar Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas pasniedzējiem (skatīt [5.11. nodaļu](#)).

Ārdavas bibliotēkai cieša sadarbība jau vairākus gadus ir ar Intu Reču no Aglonas pagasta. Inta dalās ar savām zināšanām vadot radošās darbnīcas (adīšana, kulinārija, floristika un citi pasākumi). 2022. gadā kopīgi notikušas 6 radošās darbnīcas.

Pelēču bibliotēka aktīvi iesaistās vietējās kopienas dzīvē. Bibliotēkas vadītāja pārstāvēja Pelēčus Latvijas viedo ciemu un lauku kopienu forumā “Kopienu persilāde 2022”, kas notika 29. – 30. jūnijā Saldus novada Jaunlutriņos. Šajā forumā Pelēču ciems ieguva atpazīstamības zīmes “Viedais ciems 2022” kandidāta statusu.

Sadarbībā ar biedrību “Nīdermuižas draudze” 23. septembrī, **Pelēču** bibliotēkas vadītāja pārstāvēja Pelēču kopienu Daugavpilī Augšdaugavas novada kultūras centrā “Vārpa” viedokļu festivālā “Es varu”. Festivāla mērķis bija pulcināt aktīvākos nevalstisko organizāciju biedrus, lauku iedzīvotājus, partnerību pārstāvjus, biedrus, sadarbības partnerus vienkopus, lai rosinātu pieredzes apmaiņu, kur apzināties – katrs esam valsts, un sabiedrības līdzdalībai ir izšķiroša nozīme.

10. novembrī **Pelēču** bibliotēku pieredzes apmaiņas braucienā apmeklēja Augšdaugavas novada Ilūkstes apkārtnes bibliotekāri. Kolēģi iepazinās ar Pelēču bibliotēkas darba aktualitātēm.

Stabulnieku bibliotēka joprojām uztur sadarbību ar Galēnu pagasta Roberta Mūka muzeju. Arī aizvadītajā gadā Stabulnieku bibliotēkas darbinieki atsaucās muzeja vadītājas Gitas Palmas aicinājumam piedalīties Dzejas dienu pasākumā, kas bija veltīts filozofa un reliģiju pētnieka Roberta Mūka literārajai daiļradei. Muzeja vadītāja savukārt piedalījās Stabulnieku bibliotēkas un kultūras nama rīkotajās Dzejas dienās “Pietura “Stabulnieki””, kuras jau kļuvušas par tradīciju. Dzejas dienu ietvaros turpinās sadarbība ar Galēnu pamatskolu. Uzrunātie pedagogi ir atsaucīgi un arī 2022. gadā vecāko klašu skolēniem noorganizēja atklūšanu uz Stabulniekiem, lai pusaudži iepazītu Latgales literātu kopas “Latgales ūdensrozes” dzejas daiļradi (sīkāk [5.8 nodaļā](#)).

Jauns sadarbības partneris **Stabulnieku** bibliotēkai aizvadītajā gadā bija Rēzeknes novada Dekšāru pamatskola, kuras skolēni organizēti, savu skolotāju uzraudzībā, ciemojās Stabulnieku bibliotēkā (skatīt 11.5. att.), izstaigāja Dravnieku skolas telpas un apmeklēja Stabulnieku pagasta kultūras mantojuma objektu Pastaru vējdzirnavas.

11.5. att. Rēzeknes novada Dekšāru pamatskolas skolēni pie Dravnieku skola

11.3. PĀRROBEŽU SADARBĪBA, STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Pārskata periodā pārrobežu sadarbība netika īstenota.

11.4. BIBLIOTĒKU INTEREŠU AIZSTĀVĪBAS DARBS

Bibliotēkas iesaistās pašvaldības veiktajās iedzīvotāju aptaujās drukātā formā un palīdz izplatīt Preiļu novada informatīvo izdevumu “Preiļu novada vēstis”.

PGB struktūrvienības risina iedzīvotāju sociālās, izklaides, izglītības jautājumus.

Bibliotēku darbinieki cenšas popularizēt bibliotēkas darbu, sadarbojas ar pašvaldībām un pašvaldības iestādēm, iegulda laiku un darbu, lai par bibliotēkas aktivitātēm uzzinātu ne tikai pilsētā un novadā, bet arī reģionā. To apliecina pateicības un pozitīvās atsauksmes par bibliotēkas darbu, veiksmīgā sadarbība ar citām iestādēm.

PIELIKUMS

Pielikums Nr. 1.

KRĀJUMA KONCEPCIJA

Krājuma attīstības un komplektēšanas pamatuzdevumi:

1. turpināt darbu bibliotēku informācijas sistēmā ALISE – komplektēt, katalogizēt un apstrādāt Bibliotēkas jaunieguvumus, veikt krājuma sistematizēšanu un uzskaiti;
2. nodrošināt bibliotēkas lietotājiem brīvu literatūras un nepieciešamās informācijas saņemšanu, sniedzot bezmaksas bibliotekāros, bibliogrāfiskos un informacionālos pakalpojumus;
3. piedāvāt vispusīgu informāciju visu sabiedrības grupu attīstībai;
4. nodrošināt iespēju lasītājiem apgūt dažāda līmeņa izglītību;
5. saglabāt un popularizēt kultūras mantojumu;
6. rūpēties par mūžizglītību, nodrošinot optimālu pieeju zināšanām, kuras sniedz bibliotēku tīkls.

KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS PRINCIPI

Bibliotēkas mērķis ir nodrošināt informācijas iespēju pieejamību bibliotēkas lietotājiem.

Komplektēšanas princips

- 70% - grāmatu, audiovizuālo un citu dokumentu iegādei;
- 30% - preses izdevumu abonēšanai.

Kritēriji krājuma komplektēšanai

- daudzveidība;
- aktualitāte;
- kvalitāte;
- cena;
- lasāmība un pieprasījums;
- lasītāju intereses.

Krājuma komplektēšanas noteicošie faktori

- lietotāju pieprasījums;
- finanšu līdzekļi;
- izdevēju un tirdzniecības iestāžu piedāvājums.

Krājuma komplektēšanas avoti

- iepirkumi – grāmattirgotājs I/K Virja AK, vairumtirdzniecības bāze “Latvijas grāmata”, u.c. grāmatveikali;
- dāvinājumi (VKKF projekti, LNB projekti, privātpersonu, iestāžu un organizāciju dāvinājumi, ziedojumi);
- atvietošana – lasītāju nozaudēto izdevumu atvietošana ar identiskiem vai saturā līdzvērtīgiem;
- abonēšana – periodisko izdevumu abonēšana.

Krājuma komplektēšanas veidi

- kārtējā jaunieguvumu komplektēšana;
- retrospektīvā komplektēšana – reģistrējot un izvērtējot dāvinājumus;

- rekolektēšana – regulāra krājuma atīrīšana no saturā novecojušiem, nolietotiem vai mazpieprasītiem izdevumiem.

Krājuma skaitliskie rādītāji katru gadu tiek statistiski apkopoti un izvērtēti.

Periodiskie izdevumi bibliotēkā tiek glabāti 3 gadus. Novadpētniecības satura izdevumus - neierobežotu laiku.

FINANSĒJUMU KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAI

Finansējumu krājuma komplektēšanai nodrošina:

- Pašvaldības līdzekļi;
- dalība projektos;
- dāvinājumi, ziedojumi.

PAREDZAMAIS BIBLIOTĒKAS KRĀJUMA SATURA RAKSTUROJUMS

IFLA/UNESCO krājuma dziļuma indikatori: *Conspectus metode*

0 – konkrēto nozari nekomplektē

1 – minimāls informācijas līmenis (fonds nodrošina nelielu informāciju par nozari vai tēmu)

2 – pamatinformācijas līmenis (krājumā ir pamatgrāmatas konkrētajā nozarē, monogrāfiju un uzziņu dokumentu krājums ir ierobežots)

3 – studiju līmenis (krājums, kas sniedz informāciju par nozari sistemātiskā veidā, koledžu un bakalaura studiju līmenis, plašs monogrāfiju un uzziņu dokumentu klāsts)

4 – pētniecības līmenis (nodrošina studijas maģistratūrā, specializēts monogrāfiju un periodisko izdevumu krājums)

5 – visaptverošs līmenis (plaši komplektēts krājums specifiski definētā zināšanu jomā, materiāli tiek komplektēti daudzās lietotajās valodās, nodrošina pieeju visa veida elektroniskajiem materiāliem)

Valodu kodi

L – dominē valsts pamatvaloda, maz vai nemaz dokumentu svešvalodās

C – papildus pamatvalodai ar atlasītiem dokumentiem arī svešvalodās

1.1.tabula "Nozaru literatūras komplektēšana"

Nozare	Bērniem		Pieaugušajiem	
	Informācijas līmenis	Valodu kods	Informācijas līmenis	Valodu kods
0 = Datorzinātne, enciklopēdijas, vārdnīcas	2	L	2	L
1 = Filozofija, psiholoģija, loģika, ētika	2	L	2	L
2 = Reliģija	2	L	2	L

30 = Sabiedriskās zinātnes	2	L	3	L
39 = Etnoloģija, folklorā	2	L	3	L
5 = Matemātika, dabaszinātnes	0		0	
61 = Medicīna	2	L	2	L
62 = Inženierzinātnes	1	L	2	L
63 = Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība	2	L	2	L
64 = Mājturība, mājsaimniecība, rokdarbi	2	L	2	L
65 = Uzņēmējdarbība, ražošanas organizēšana	2	L	2	L
69 = Celtniecība, būvniecība	2	L	2	L
7 = Māksla, mākslas vēsture	2	L	3	L
71/72 = Pilsētībūvniecība, arhitektūra	0		0	
73 = Plastiskās mākslas, tēlniecība, keramika	1	L	1	L
74 = Zīmēšana, dizains, lietišķā māksla	2	L	2	L
75/76 = Glezniecība, grafiskā māksla	1	L	1	L
77 = Fotografija, kinematogrāfija	1	L	1	L
78 = Mūzika	1	L	1	L
79 = Skatuves māksla, svētki, brīvā laika pavadīšana	2	L	2	L
796 = Sports	1	L	2	L
81 = Valodniecība	2	L	2	L

82 = Literatūrzinātne	2	L	3	L
91 = Ģeogrāfija	2	L	2	L
93/94 = Vēsture	2	L	3	L

DĀVINĀJUMU PIENĒMŠANAS POLITIKA

Katrs dāvinājums tiek vērtēts atsevišķi pēc:

- izdošanas laika (uzskaitē primāri tiks iekļauta pēdējos 3-5 gados izdotā literatūra)
- aktualitātes (paaugstināta pieprasījuma literatūra);
- izdevuma nolietojuma pakāpes;
- saturiskās vērtības (iespējams aizvietot agrāk izdotās, lasītāju nolietotās grāmatas, kuras nav pārizdotas).

REKOMPLEKTĒŠANAS POLITIKA

Krājuma rekomplektēšanas izvērtēšanas kritēriji:

- nolietotā, bojātā literatūra;
- mazizmantotā literatūra;
- liekie dubleti;
- nozaudētie izdevumi;
- saturā novecojusī literatūra.